

Dansk udgave

Retsforskrifter

64. årgang

17. maj 2021

Indhold

I Lovgivningsmæssige retsakter

FORORDNINGER

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/782 af 29. april 2021 om jernbanepasagerers rettigheder og forpligtelser ⁽¹⁾** 1
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 af 29. april 2021 om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 ⁽¹⁾** 53
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784 af 29. april 2021 om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online ⁽¹⁾** 79
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/785 af 29. april 2021 om oprettelse af EU-programmet for bekæmpelse af svig og om ophævelse af forordning (EU) nr. 250/2014** 110

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst.

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

FORORDNINGER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/782**af 29. april 2021****om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser****(omarbejdning)****(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 91, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Der skal foretages en række ændringer af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 ⁽³⁾ for at styrke passagerernes beskyttelse og fremme øget rejse med jernbane og samtidig tage behørig hensyn til navnlig artikel 11, 12 og 14 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Med henblik på disse ændringer og af klarhedshensyn bør forordning (EF) nr. 1371/2007 derfor omarbejdes.

⁽¹⁾ EUT C 197 af 8.6.2018, s. 66.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.11.2018 (EUT C 363 af 28.10.2020, s. 296) og Rådets førstebehandlingsholdning af 25.1.2021 (EUT C 68 af 26.2.2021, s. 1). Europa-Parlamentets holdning af 29.4.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14).

- (2) Inden for rammerne af den fælles transportpolitik er det vigtigt at sikre jernbanepassagerers rettigheder og forbedre kvaliteten og effektiviteten af personbefordring med jernbane, for at bidrage til at øge jernbanetransportens andel i forhold til andre transportformer.
- (3) Trods de betydelige fremskridt, der er opnået med hensyn til forbrugerbeskyttelse i Unionen, er der fortsat behov for at forbedre beskyttelsen af jernbanepassagerers rettigheder yderligere.
- (4) Da jernbanepassageren er den svage part i transportkontrakten, bør jernbanepassagerers rettigheder navnlig beskyttes.
- (5) Formålet med at indrømme samme rettigheder til jernbanepassagerer på internationale og indenlandske rejser er at styrke forbrugerbeskyttelsesniveauet i Unionen, at sikre lige konkurrencevilkår for jernbanevirksomheder og at garantere et ensartet niveau af passagerrettigheder. Passagererne bør modtage så præcise oplysninger som muligt om deres rettigheder. Eftersom det på visse moderne formater af billetter ikke er fysisk muligt at trykke oplysninger, bør de oplysninger, der er påkrævet ved denne forordning, kunne gives på andre måder.
- (6) Jernbanetjenester, der tilbydes udelukkende med historisk eller turistmæssigt formål, opfylder som regel ikke almindelige transportbehov. Sådanne tjenester er normalt isoleret fra resten af Unionens jernbanesystem og anvender teknologi, der kan begrænse deres tilgængelighed. Medlemsstaterne bør have mulighed for at indrømme fritagelser fra bestemmelserne i denne forordning for jernbanetjenester, der tilbydes udelukkende med historisk eller turistmæssigt formål, med undtagelse af visse bestemmelser, der bør finde anvendelse på alle former for personbefordring med jernbane i hele Unionen.
- (7) Personbefordring med jernbane i byer og forstæder og regional personbefordring med jernbane er væsensforskellig fra personbefordring med jernbane over langdistance. Medlemsstaterne bør derfor kunne fritage sådanne tjenester fra visse bestemmelser i denne forordning om passagerers rettigheder. Sådanne fritagelser bør dog ikke berøre væsentlige regler, navnlig ikke de bestemmelser, der vedrører ikkeforskelsbehandling i befordringskontraktvilkår, retten til at købe billet til befordring med jernbane uden unødige hindringer, jernbanevirksomhedernes ansvar over for passagerer og deres bagage, kravet til jernbanevirksomhederne om tilstrækkelig forsikringsdækning og kravet om at træffe passende foranstaltninger til at sikre passagerernes personlige sikkerhed på stationer og i tog. Regionale tjenester er mere integrerede i resten af Unionens jernbanesystem, og de pågældende rejser er længere. For regional personbefordring med jernbane bør eventuelle fritagelser derfor begrænses yderligere. For så vidt angår regional personbefordring med jernbane bør fritagelser fra de bestemmelser i denne forordning, som letter anvendelse af jernbanetjenester for personer med handicap eller personer med nedsat mobilitet, udfases fuldstændig, og fritagelser bør ikke finde anvendelse for så vidt angår de bestemmelser i denne forordning, som fremmer brugen af cykler. Desuden bør muligheden for at fritage regionale tjenester fra visse forpligtelser for så vidt angår udstedelsen af gennemgående billetter og omlægning af rejser tidsbegrænses.
- (8) Et af denne forordnings mål er at forbedre personbefordring med jernbane inden for Unionen. Medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at indrømme fritagelser til fordel for jernbanetjenester i områder, hvor en stor del af forbindelsen drives uden for Unionen.
- (9) For at sikre en gnidningsløs overgang fra de rammer, der er fastlagt i henhold til forordning (EF) nr. 1371/2007, til dem, der er fastlagt i denne forordning, bør tidligere nationale fritagelser endvidere gradvist udfases for at sikre den nødvendige retssikkerhed og kontinuitet. Medlemsstater, der på nuværende tidspunkt har indført fritagelser i medfør af artikel 2, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1371/2007, bør kun kunne fritage den indenlandske personbefordring med jernbane fra bestemmelserne i denne forordning, der kræver væsentlig tilpasning, og under alle omstændigheder kun i en begrænset periode. Medlemsstaterne bør også i en overgangsperiode kunne indrømme en

fritagelse fra forpligtelsen til at distribuere rejse- og trafikoplysninger mellem operatører, dog udelukkende når det ikke er teknisk muligt for infrastrukturforvalteren at stille realtidsdata til rådighed for enhver jernbanevirksomhed, billetudsteder, rejsebureau eller stationsleder. Der bør foretages en vurdering af, hvad der er teknisk muligt, mindst hvert andet år.

- (10) Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen, når de fritager personbefordring med jernbane fra anvendelsen af visse bestemmelser i denne forordning. Når medlemsstaterne giver disse oplysninger, bør de redegøre for grundene til at indrømme sådanne fritagelser og de foranstaltninger, der er truffet eller påtænkt for at opfylde forpligtelserne i henhold til denne forordning, når den pågældende fritagelse udløber.
- (11) Hvis flere stationsledere er ansvarlige for én station, bør medlemsstaterne have mulighed for at udpege det organ, der varetager de ansvarsområder, der er omhandlet i denne forordning.
- (12) Adgang til rejseoplysninger i realtid, herunder om takster, gør rejse med jernbane mere tilgængelig for nye kunder og giver dem et større udvalg af rejsemuligheder og takster at vælge mellem. Jernbanevirksomheder bør give andre jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer, der sælger deres tjenester, adgang til sådanne rejseoplysninger og give dem mulighed for at foretage og annullere reservationer for at lette rejse med jernbane. Infrastrukturforvaltere bør distribuere realtidsdata vedrørende togankomst og -afgang til jernbanevirksomheder og stationsledere samt til billetudstedere og rejsebureauer for at lette rejse med jernbane.
- (13) Mere detaljerede krav vedrørende rejseoplysninger fastlægges i de tekniske specifikationer for interoperabilitet som omhandlet i Kommissionens forordning (EU) nr. 454/2011 ⁽⁴⁾.
- (14) Styrkelse af jernbanepassagerers rettigheder bør baseres på gældende internationale retsregler, jf. tillæg A — Fælles regler for kontrakten om international befordring af passagerer og bagage med jernbane (CIV) — til konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF) af 9. maj 1980 som ændret ved protokollen af 3. juni 1999 om ændring af nævnte konvention (1999-protokollen). Det er imidlertid ønskeligt at udvide denne forordnings anvendelsesområde og ikke alene beskytte internationale passagerer, men også nationale passagerer. Den 23. februar 2013 tiltrådte Unionen COTIF.
- (15) Medlemsstaterne bør forbyde forskelsbehandling på grundlag af passagerens nationalitet eller jernbanevirksomhedens, billetudstederens eller rejsebureauets etableringssted i Unionen. Dog bør sociale billettakster og tilskyndelsen til mere udbredt brug af offentlig transport ikke forbydes, forudsat at sådanne foranstaltninger er forholdsmæssige og ikke afhænger af den pågældende passagers nationalitet. Jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer kan frit fastlægge deres kommercielle praksis, herunder anvendelse af særtilbud og fremme af visse salgskanaler. I lyset af udviklingen af onlineplatforme, der sælger billetter til passagerbefordring, bør medlemsstaterne lægge særlig vægt på at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling i forbindelse med adgang til onlinegrænseflader eller køb af billetter. Uanset hvordan en bestemt billettype er købt, bør beskyttelsesniveauet for passageren endvidere være det samme.
- (16) Den voksende popularitet af cykling i hele Unionen har betydning for mobilitet og turisme generelt. En mere udbredt anvendelse af både jernbaner og cykling i transportmiddelfordelingen mindsker transportens miljøpåvirkning. Jernbanevirksomheder bør derfor gøre det lettere at kombinere cykel- og togrejser mest muligt. Navnlig når der anskaffes nyt rullende materiel, eller der foretages en større opgradering af eksisterende rullende materiel, bør de sikre et passende antal pladser til cykler, medmindre anskaffelsen eller opgraderingen vedrører spisevogne, sovevogne eller liggevogne. For at undgå en negativ indvirkning på sikkerhedsniveauet for det eksisterende rullende materiel bør denne forpligtelse kun finde anvendelse i tilfælde af en større opgradering, der kræver en ny køretøjsomsætningstilladelse.

⁽⁴⁾ Kommissionens forordning (EU) nr. 454/2011 af 5. maj 2011 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for detsystemet Trafik telematikk for persontrafikken i det transeuropæiske jernbanesystem (EUT L 123 af 12.5.2011, s. 11).

- (17) Det passende antal cykelpladser for en given togsammensætning bør bestemmes under hensyntagen til størrelsen af togsammensætningen og - typen af tjeneste og efterspørgslen efter transport af cykler. Jernbanevirksomheder bør have mulighed for at udarbejde planer med konkrete antal af cykelpladser for deres tjenester efter at have konsulteret offentligheden. Hvis en jernbanevirksomhed vælger ikke at udarbejde planer, bør der anvendes et lovbestemt antal. Dette lovbestemte antal bør også tjene som vejledende af jernbanevirksomhederne i forbindelse med udarbejdelsen af deres planer. Et antal, der ligger under det lovbestemte antal, bør kun anses for at være passende, hvis det er berettiget på grund af særlige omstændigheder som f.eks. drift af jernbanetjenester om vinteren, hvor der tydeligvis ikke er nogen eller kun lav efterspørgsel efter transport af cykler. I nogle medlemsstater er efterspørgslen efter transport af cykler desuden særlig stor for så vidt angår visse typer af tjenester. Derfor bør medlemsstaterne have mulighed for at fastsætte minimummet af passende antal cykelpladser for visse typer af tjenester. Dette antal bør ikke hindre den frie bevægelighed for rullende jernbanemateriel i Unionen. Passagererne bør oplyses om pladsen, der er til rådighed for cykler.
- (18) Rettighederne og forpligtelserne i forbindelse med medtagning af cykler på tog bør finde anvendelse på cykler, der uden videre kan benyttes før og efter jernbanerejsen. Medtagning af cykler i emballage og tasker er i givet fald omfattet af denne forordnings bestemmelser om bagage.
- (19) Det hører til jernbanepassagerernes rettigheder i forbindelse med jernbanetjenester at få oplysninger om trafikforbindelserne før og under rejsen. Jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer bør give generelle oplysninger om jernbanetjenesten forud for rejsen. Disse oplysninger bør stilles til rådighed i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Jernbanevirksomheder og for så vidt muligt billetudstedere og rejsebureauer bør give passagererne yderligere oplysninger under rejsen som krævet i henhold til denne forordning. Hvis en stationsleder har sådanne oplysninger, bør vedkommende også give oplysningerne til passagererne.
- (20) Billetudstedernes størrelse varierer betydeligt fra mikrovirksomheder til store virksomheder, og nogle billetudstedere tilbyder kun deres tjenester offline eller online. Forpligtelsen til at stille rejseoplysninger til rådighed for passagerne bør derfor stå i rimeligt forhold til billetudstedernes forskellige størrelser og forskellige kapaciteter som følger heraf.
- (21) Denne forordning bør ikke forhindre jernbanevirksomheder, rejsebureauer eller billetudstedere i at tilbyde passagerne gunstigere vilkår end dem, der er fastsat i denne forordning. Denne forordning bør dog ikke føre til, at en jernbanevirksomhed bliver bundet af gunstigere kontraktvilkår, der tilbydes af et rejsebureau eller en billetudsteder, medmindre andet er fastsat i en ordning mellem jernbanevirksomheden og rejsebureauet eller billetudstederen.
- (22) Gennemgående billetter giver mulighed for gnidningsfrie rejser for passagerer, og der bør derfor træffes alle rimelige foranstaltninger for at tilbyde sådanne billetter i forbindelse med personbefordring med jernbane over langdistance og regional personbefordring med jernbane, uanset om de er internationale eller indenlandske, og personbefordring med jernbane i byer og forstæder, herunder personbefordring med jernbane, der er undtaget fra denne forordning. Til beregning af den samlede kompensationsberettigede forsinkelse bør det være muligt ikke at medregne forsinkelser, der er opstået på de dele af rejsen, som vedrører jernbanetjenester, der er fritaget i henhold til denne forordning.
- (23) For tjenester, der drives af den samme jernbanevirksomhed, bør overførslen af jernbanepassagerer fra en tjeneste til en anden gøres lettere ved indførelsen af en forpligtelse til at udstede gennemgående billetter, idet der ikke er behov for forretningsaftaler mellem jernbanevirksomheder. Forpligtelsen til at udstede gennemgående billetter bør også gælde for tjenester, der drives af jernbanevirksomheder, der tilhører samme ejer, eller som er 100 %-ejede datterselskaber af en af de jernbanevirksomheder, som leverer jernbanetjenester, der er omfattet af rejsen. Jernbanevirksomheden bør have mulighed for på den gennemgående billet at angive afgangstidspunktet for hver jernbanetjeneste, herunder regionale tjenester, som den gennemgående billet er gyldig for.

- (24) Passagerer bør tydeligt informeres om, hvorvidt billetter solgt af en jernbanevirksomhed i en enkelt handelstransaktion udgør en gennemgående billet. Hvis passagererne ikke informeres korrekt, bør jernbanevirksomheden være ansvarlig, som hvis disse billetter var en gennemgående billet.
- (25) Tilbud om gennemgående billetter bør fremmes. Det er imidlertid også vigtigt med korrekte oplysninger om jernbanetjenesten, når passagerer køber billetter fra en billetudsteder eller et rejsebureau. Når billetudstedere eller rejsebureauer sælger særskilte billetter som en pakke, bør de tydeligt informere passagererne om, at billetterne ikke yder samme grad af beskyttelse som gennemgående billetter, og at de pågældende billetter ikke er udstedt som gennemgående billetter af den jernbanevirksomhed eller de jernbanevirksomheder, der leverer tjenesten. Hvis billetudstedere eller rejsebureauer ikke opfylder dette krav, bør deres ansvar gå længere end blot refusion af billetterne.
- (26) Når jernbanevirksomheder tilbyder gennemgående billetter, er det vigtigt, at de tager hensyn til realistiske og gældende minimumstilslutningstider ved den oprindelige bestilling samt alle relevante faktorer såsom størrelse og beliggenhed af de respektive stationer og perroner.
- (27) I lyset af De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap bør der for at kunne give personer med handicap og personer med nedsat mobilitet sammenlignelige muligheder for at rejse med jernbane som alle andre borgere fastsættes regler for ikkeforskelsbehandling og assistance under deres rejse. Personer med handicap og personer med nedsat mobilitet har samme ret som alle andre borgere til fri bevægelighed og ikkeforskelsbehandling. Der bør bl.a. lægges særlig vægt på at give oplysninger til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet om jernbanetjenestens tilgængelighed, adgangsbetingelser til det rullende materiel og faciliteterne om bord. For at kunne give passagerer med nedsatte sensoriske evner de bedst mulige oplysninger om forsinkelser, bør der i givet fald anvendes systemer, som er visuelle og hørbare. Personer med handicap og personer med nedsat mobilitet bør have mulighed for at købe billetter i toget uden ekstra udgifter, hvis der ikke forefindes nogen tilgængelige måder, hvorpå der kan købes billet før indstigning i toget. Imidlertid bør der være mulighed for at begrænse denne ret under omstændigheder vedrørende sikkerheden eller obligatorisk togreservation. Personale bør være uddannet tilstrækkeligt til at imødekomme behovene for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, især når det yder assistance. For at sikre lige rejsevilkår bør sådanne personer tildeles assistance på stationer og om bord, eller, hvis der ikke er uddannet ledsagende personale om bord på toget og på stationen, bør der træffes alle rimelige foranstaltninger for at give adgang til jernbanebefordring.
- (28) Jernbanevirksomheder og stationsledere bør samarbejde aktivt med organisationer, der repræsenterer personer med handicap, for at forbedre kvaliteten af tilgængeligheden af transporttjenester.
- (29) For at lette adgangen til personbefordring med jernbane for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet bør medlemsstaterne have mulighed for at kræve, at jernbanevirksomheder og stationsledere etablerer nationale kontaktpunkter med henblik på at koordinere oplysninger og assistance.
- (30) For at sikre, at der ydes assistance til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, er det af praktiske grunde nødvendigt på forhånd at give jernbanevirksomheden, stationslederen, billetudstederen eller rejsebureauet besked om behovet for assistance. Selv om denne forordning fastsætter en fælles maksimal tidsfrist for sådanne forhåndsbeskeder, er frivillige ordninger, der tilbyder kortere frister, værdifulde, når de forbedrer mobiliteten for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. For at sikre den bredest mulige udbredelse af oplysninger om sådanne kortere tidsfrister er det vigtigt, at Kommissionen i sin rapport om gennemførelsen og resultaterne af denne forordning medtager oplysninger om udviklingen af ordninger vedrørende forkortede tidsfrister for forhåndsbeskeder og den dertil knyttede formidling af oplysninger.

- (31) Jernbanevirksomheder og stationsledere bør ved overholdelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 ⁽⁵⁾ og Kommissionens forordning (EU) nr. 1300/2014 ⁽⁶⁾ tage hensyn til behovene hos personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Når der i denne forordning henvises til bestemmelserne i direktiv (EU) 2019/882, bør medlemsstaterne anvende disse bestemmelser fra den 28. juni 2025 og i overensstemmelse med overgangsforanstaltningerne fastsat i nævnte direktivs artikel 32. For så vidt angår personbefordring med jernbane er anvendelsesområdet for nævnte bestemmelser fastsat i nævnte direktivs artikel 2, stk. 2, litra c).
- (32) Visse dyr er trænet til at bistå personer med handicap for at gøre det muligt for dem at være uafhængigt mobile. For en sådan mobilitet er det vigtigt, at disse dyr kan tages med om bord på togene. Denne forordning fastsætter fælles rettigheder og forpligtelser for så vidt angår hjælpehunde. Medlemsstaterne bør dog have mulighed for at gennemføre forsøg med andre dyr, der yder mobilitetshjælp, og tillade dem om bord på tog i deres indenlandske jernbanetjenester. Det er vigtigt, at Kommissionen overvåger udviklingen på dette område med henblik på det fremtidige arbejde med dyr, der yder mobilitetshjælp.
- (33) Det er ønskeligt, at denne forordning indfører en ordning for kompensation til passagererne i tilfælde af forsinkelse, herunder i tilfælde, hvor forsinkelsen skyldes aflysning af en tjeneste eller en ikkeopnået tilslutningsforbindelse. Ved forsinkelser af personbefordring med jernbane bør jernbanevirksomheder yde passagererne kompensation ud fra en procentvis andel af billetprisen.
- (34) Jernbanevirksomheder bør være forpligtede til at være forsikrede eller at have tilstrækkelige garantier med hensyn til deres ansvar over for jernbanepassagerer i tilfælde af ulykker.
- (35) Styrket ret til kompensation og assistance i tilfælde af forsinkelse, ikkeopnået tilslutningsforbindelse eller aflysning af en tjeneste bør fremme markedet for jernbanepassagerer til fordel for passagererne.
- (36) Ved forsinkelser bør passagererne gives mulighed for at videreføre eller omlægge rejsen på tilsvarende befordringsvilkår. Der bør tages hensyn til behovene hos personer med handicap og personer med nedsat mobilitet i et sådant tilfælde.
- (37) En jernbanevirksomhed bør dog ikke pålægges at betale kompensation, hvis den kan bevise, at forsinkelsen blev forårsaget af ekstraordinære omstændigheder såsom ekstreme vejrforhold eller større naturkatastrofer, som bringer den sikre drift af tjenesten i fare. En sådan hændelse bør have karakter af en ekstraordinær naturkatastrofe til forskel fra normale sæsonbestemte vejrforhold såsom efterårsstorme eller jævnligt tilbagevendende oversvømmelser i byer som følge af tidevand eller smeltevand. Endvidere bør en jernbanevirksomhed ikke pålægges at betale kompensation, hvis den kan påvise, at forsinkelsen blev forårsaget af en større folkesundhedskrise, f.eks. en pandemi. Desuden bør jernbanevirksomheden ikke være forpligtet til at yde kompensation, hvor forsinkelsen er forårsaget af passageren eller visse handlinger fra tredjeparters side. Jernbanevirksomheder bør bevise, at de hverken kunne forudse eller undgå sådanne hændelser og heller ikke forhindre forsinkelsen, selv hvis alle rimelige forholdsregler var blevet truffet, herunder passende forebyggende vedligeholdelse af deres rullende materiel. Strejker blandt jernbanevirksomhedens personale og handlinger eller undladelser fra andre jernbaneoperatørers side, som bruger samme infrastruktur, infrastrukturforvalter og stationsledere, bør ikke berøre ansvaret for forsinkelser. De

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 af 17. april 2019 om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester (EUT L 151 af 7.6.2019, s. 70).

⁽⁶⁾ Kommissionens forordning (EU) nr. 1300/2014 af 18. november 2014 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for tilgængelighed for handicappede og bevægelseshæmmede personer i EU's jernbanesystem (EUT L 356 af 12.12.2014, s. 110).

omstændigheder, hvorunder jernbanevirksomheder ikke er forpligtede til at betale kompensation, bør være objektivt begrundede. Hvis en meddelelse eller et dokument fra jernbaneinfrastrukturforvalteren, en offentlig myndighed eller et andet organ, der er uafhængigt af jernbanevirksomhederne, som angiver, under hvilke omstændigheder jernbanevirksomheden hævder at være fritaget for forpligtelsen til at betale kompensation, er til rådighed for jernbanevirksomheder, bør de gøre passagerer og, hvor det er relevant, de berørte myndigheder opmærksomme på sådanne meddelelser eller dokumenter.

- (38) Jernbanevirksomheder bør tilskyndes til at forenkle den procedure, som passagerer skal anvende til at søge om kompensation eller refusion. Medlemsstaterne bør navnlig have mulighed for at kræve, at jernbanevirksomheder accepterer ansøgninger gennem visse kommunikationsmidler, f.eks. på websteder eller ved brug af mobilapplikationer, forudsat at sådanne krav ikke er diskriminerende.
- (39) For at gøre det lettere for passagerer at anmode om refusion eller kompensation i henhold til denne forordning bør der udarbejdes formularer for sådanne anmodninger, som er gyldige i hele Unionen. Passagerer bør have mulighed for at indgive deres anmodninger ved at anvende en sådan formular.
- (40) I samarbejde med infrastrukturforvaltere og stationsledere bør jernbanevirksomheder udarbejde beredskabsplaner for at minimere følgerne af større afbrydelser ved at give strandede passagerer passende oplysninger og bistand.
- (41) Det er også ønskeligt at hjælpe ulykkesofrene og deres pårørende med deres umiddelbare økonomiske behov i tidsrummet lige efter ulykken.
- (42) Det er i jernbanepassagerernes interesse, at der efter aftale med de offentlige myndigheder træffes passende foranstaltninger til at sikre deres personlige sikkerhed på stationer og i togene.
- (43) Jernbanepassagerer bør kunne indgive en klage til en hvilken som helst relevant jernbanevirksomhed eller til stationslederne på visse stationer eller efter omstændighederne til billetudstedere eller rejsebureauer vedrørende deres respektive ansvarsområder med hensyn til de rettigheder og forpligtelser, der tillægges dem med denne forordning. Jernbanepassagerer bør have ret til at modtage et svar inden for en rimelig frist.
- (44) Af hensyn til effektiv håndtering af klager bør jernbanevirksomheder og stationsledere have ret til at oprette fælles kundeservicer og klagebehandlingsmekanismer. Oplysninger om klagebehandlingsprocedurerne bør offentliggøres og være lettilgængelige for alle passagerer.
- (45) Denne forordning bør ikke berøre passagerernes ret til at indgive en klage til et nationalt organ eller søge domstolsprøvelse efter nationale procedurer.
- (46) Jernbanevirksomheder og stationsledere bør fastlægge, forvalte og overvåge servicekvalitetsstandarder for personbefordring med jernbane. Jernbanevirksomhederne bør også offentliggøre oplysninger om deres servicekvalitetsniveau.

- (47) For at opretholde et højt forbrugerbeskyttelsesniveau inden for jernbanetransport bør medlemsstaterne pålægges at udpege nationale håndhævelsesorganer med henblik på nøje at overvåge anvendelsen af denne forordning og håndhæve den på nationalt niveau. Disse organer bør kunne træffe et udvalg af håndhævelsesforanstaltninger. Passagerer bør kunne klage til disse organer over påståede overtrædelser af forordningen. For at sikre en tilfredsstillende behandling af sådanne klager bør organerne også samarbejde med de nationale håndhævelsesorganer i andre medlemsstater.
- (48) Medlemsstater, der ikke har noget jernbanenet, og som ikke umiddelbart har udsigt til at få et, ville bære en uforholdsmæssig og unødvendig byrde, hvis de var underlagt de håndhævelsesforpligtelser for så vidt angår stationsledere og infrastrukturforvaltere, der er fastsat i denne forordning. Det samme gælder for håndhævelsesforpligtelser for så vidt angår jernbanevirksomheder, så længe en medlemsstat ikke har givet licens til nogen jernbanevirksomheder. Sådanne medlemsstater bør derfor fritages fra disse forpligtelser.
- (49) Behandling af personoplysninger bør udføres i overensstemmelse med EU-lovgivningen vedrørende beskyttelse af personoplysninger, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 ⁽⁷⁾.
- (50) Medlemsstaterne bør fastsætte, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af denne forordning og sikre, at disse anvendes. Sanktionerne, der kan omfatte betaling af kompensation til den pågældende person, bør være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.
- (51) Målene for denne forordning, nemlig udvikling af Unionens jernbaner og styrkelse af jernbanepassagerrettigheder, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (52) For at sikre et højt niveau af beskyttelse af passagererne bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF med henblik på at ændre bilag I om de fælles CIV-regler og at tilpasse forskudsudbetalingens minimumsbeløb i tilfælde af en passagers død i lyset af ændringer i EU's harmoniserede forbrugerprisindeks. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽⁸⁾. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelsen af delegerede retsakter.
- (53) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

- (54) Denne forordning respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig artikel 21, 26, 38 og 47 om henholdsvis forbuddet mod alle former for forskelsbehandling, integrationen af mennesker med handicap, sikringen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol. Denne forordning bør anvendes af medlemsstaternes retter under fuld overholdelse af disse rettigheder og principper —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og formål

For at sikre en effektiv beskyttelse af passagerer og tilskynde til rejse med jernbane fastsættes der i denne forordning regler for jernbanetransport med hensyn til følgende:

- a) ikkeforskelsbehandling mellem passagerer, hvad angår befordringsvilkår og udstedelse af billetter
- b) jernbanevirksomhedernes ansvar og deres forsikringspligt over for passagerer og deres bagage
- c) passagerernes rettigheder i tilfælde af ulykker, der skyldes brug af jernbanetjenester og medfører død eller legemsbeskadigelse, eller bortkomst eller beskadigelse af deres bagage
- d) passagerernes rettigheder i tilfælde af afbrydelser såsom aflysninger eller forsinkelser, herunder deres ret til kompensation
- e) minimumskrav til og nøjagtighed af de oplysninger, herunder om udstedelse af billetter, der gives i et tilgængeligt format og rettidigt til passagerer
- f) ikkeforskelsbehandling af og assistance til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet
- g) definition af og overvågning af servicekvalitetsstandarder og forvaltning af risici for passagerers personlige sikkerhed
- h) behandling af klager
- i) generelle regler om håndhævelse.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på internationale og indenlandske jernbanerejser og -tjenester i hele Unionen udført af en eller flere jernbanevirksomheder med licens i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU ⁽¹⁰⁾.

2. Medlemsstaterne kan fritage tjenester, der udelukkende drives med historisk eller turistmæssigt formål, fra anvendelsen af denne forordning. Denne fritagelse finder ikke anvendelse i forhold til artikel 13 og 14.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (EUT L 343 af 14.12.2012, s. 32).

3. Fritagelser indrømmet i henhold til artikel 2, stk. 4 og 6, i forordning (EF) nr. 1371/2007 før den 6. juni 2021 forbliver gyldige indtil den dato, hvor nævnte fritagelser udløber. Fritagelser indrømmet i henhold til artikel 2, stk. 5, i forordning (EF) nr. 1371/2007 før den 6. juni 2021 forbliver gyldige indtil den 7. juni 2023.

4. Inden udløbet af en fritagelse for indenlandsk personbefordring med jernbane, der er indrømmet i henhold til artikel 2, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1371/2007, kan medlemsstaterne fritage sådan indenlandsk personbefordring med jernbane fra anvendelsen af nærværende forordnings artikel 15, 17 og 19, artikel 20, stk. 2, litra a) og b), og artikel 30, stk. 2, for en yderligere periode på højst fem år.

5. Medlemsstaterne kan indtil den 7. juni 2030 fastsætte, at artikel 10 ikke finder anvendelse, hvis det teknisk ikke er muligt for en infrastrukturforvalter at distribuere realtidsdata i den i artikel 10, stk. 1, anvendte betydning til enhver jernbanevirksomhed, billetudsteder, rejsebureau eller stationsleder. Medlemsstaterne revurderer mindst hvert andet år, i hvilket omfang det teknisk er muligt at distribuere sådanne data.

6. Medmindre andet fremgår af stk. 8 må medlemsstaterne fritage følgende tjenester fra anvendelsen af denne forordning:

a) personbefordring med jernbane i byer og forstæder og regional personbefordring med jernbane

b) international personbefordring med jernbane, hvoraf en betydelig del og mindst ét planmæssigt stop drives uden for Unionen.

7. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om fritagelser, der indrømmes i medfør af stk. 2, 4, 5 og 6, og redegør for grundene til disse fritagelser.

8. Fritagelser, der indrømmes i medfør af stk. 6, litra a), finder ikke anvendelse på artikel 5, 11, 13, 14, 21, 22, 27 og 28.

Hvis disse fritagelser vedrører regional personbefordring med jernbane, finder de heller ikke anvendelse på artikel 6 og 12, artikel 18, stk. 3, eller kapitel V.

Uanset dette stykkes andet afsnit kan fritagelser vedrørende regional personbefordring med jernbane fra anvendelsen af artikel 12, stk. 1, og artikel 18, stk. 3, finde anvendelse indtil den 7. juni 2028.

Artikel 3

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

1) »jernbanevirksomhed«: en jernbanevirksomhed som defineret i artikel 3, nr. 1), i direktiv 2012/34/EU

2) »infrastrukturforvalter«: en infrastrukturforvalter som defineret i artikel 3, nr. 2), i direktiv 2012/34/EU

3) »stationsleder«: en organisatorisk enhed i en medlemsstat, der er blevet gjort ansvarlig for forvaltningen af en eller flere jernbanestationer, og som kan være infrastrukturforvalteren

- 4) »rejsebureau«: en rejsearrangør eller formidler som henholdsvis defineret i artikel 3, nr. 8) og 9), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 ⁽¹¹⁾, dog ikke en jernbanevirksomhed
- 5) »billetudsteder«: enhver formidler af jernbanetransportydelse, der sælger billetter, herunder gennemgående billetter, på grundlag af en kontrakt eller en anden ordning mellem formidleren og en eller flere jernbanevirksomheder
- 6) »befordringskontrakt«: en kontrakt om jernbanebefordring mod betaling eller uden betaling mellem en jernbanevirksomhed og en passager om udførelse af en eller flere transporttjenester
- 7) »billet«: gyldig dokumentation, uanset dennes form, for indgåelse af en befordringskontrakt
- 8) »reservation«: en tilladelse på papir eller i elektronisk form, som giver ret til befordring, med forbehold for tidligere bekræftede personaliserede befordringsordninger
- 9) »gennemgående billet«: en gennemgående billet som defineret i artikel 3, nr. 35), i direktiv 2012/34/EU
- 10) »tjeneste«: en tjeneste, der varetager personbefordring med jernbane og drives mellem jernbanestationer ifølge en køreplan, herunder transporttjenester, der tilbydes med henblik på omlægning af rejsen
- 11) »rejse«: befordring af en passager mellem en afgangsstation og en bestemmelsesstation
- 12) »indenlandsk personbefordring med jernbane«: personbefordring med jernbane, der ikke krydser en medlemsstats grænse
- 13) »personbefordring med jernbane i byer og forstæder«: personbefordring med jernbane som omhandlet i artikel 3, nr. 6), i direktiv 2012/34/EU
- 14) »regional personbefordring med jernbane«: personbefordring med jernbane som omhandlet i artikel 3, nr. 7), i direktiv 2012/34/EU
- 15) »personbefordring med jernbane over langdistance«: personbefordring med jernbane, som ikke er personbefordring med jernbane i byer og forstæder eller regional personbefordring med jernbane
- 16) »international personbefordring med jernbane«: personbefordring med jernbane, hvor mindst én medlemsstats grænse krydses, og hvor hovedformålet er personbefordring mellem stationer i forskellige medlemsstater eller stationer i en medlemsstat og et tredjeland
- 17) »forsinkelse«: tidsforskellen mellem det tidspunkt, passageren var planlagt at ankomme ifølge den offentliggjorte køreplan, og vedkommendes faktiske eller forventede ankomsttidspunkt på den endelige bestemmelsesstation
- 18) »ankomst«: det tidspunkt, hvor togets døre er åbnet på bestemmelsesstationens perron, og afstigning er tilladt

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L 326 af 11.12.2015, s. 1).

- 19) »abonnementskort« eller »periodekort«: et kort, der i gyldighedsperioden giver den person, det er udstedt til, ret til et ubegrænset antal rejser med jernbane på en nærmere bestemt strækning eller et bestemt jernbanenet
- 20) »ikkeopnået tilslutningsforbindelse«: en situation, hvor en passager ikke når en eller flere tjenester i løbet af en jernbanerejse solgt i form af en gennemgående billet som følge af forsinkelse eller aflysning af en eller flere forudgående tjenester eller af en tjenestes afgang før det planlagte afgangstidspunkt
- 21) »person med handicap« og »person med nedsat mobilitet«: enhver person, med en varig eller midlertidig fysisk, mental, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre vedkommende i fuldt ud og effektivt at benytte transportmidler på lige fod med andre passagerer, eller hvis bevægelighed under benyttelse af transportmidler er nedsat på grund af alder
- 22) »station«: et sted på en jernbane, hvorfra personbefordring med jernbane kan afgå, hvor den kan standse undervejs, eller hvor den kan slutte turen.

KAPITEL II

BEFORDRINGSKONTRAKT, OPLYSNINGER OG BILLETTER

Artikel 4

Befordringskontrakt

Med forbehold af bestemmelserne i dette kapitel er indgåelse og opfyldelse af en befordringskontrakt og levering af oplysninger og billetter omfattet af bestemmelserne i afsnit II og III i bilag I.

Artikel 5

Ikkeforskelsbehandling i kontraktvilkår og takster

Med forbehold af sociale takster tilbyder jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer kontraktvilkår og takster til den brede offentlighed uden direkte eller indirekte forskelsbehandling på grundlag af passagerens nationalitet eller jernbanevirksomhedens, billetudstederens eller rejsebureauets etableringssted i Unionen.

Denne artikels stk. 1 finder også anvendelse på jernbanevirksomheder og billetudstedere, når de accepterer reservationer fra passagerer i henhold til artikel 11.

Artikel 6

Cykler

1. Med forbehold af de begrænsninger, der er omhandlet i stk. 3, har passagererne ret til at tage cykler med om bord på toget, og der kan efter omstændighederne opkræves en rimelig betaling.

I tog, hvor der kræves pladsreservation, skal det være muligt at reservere plads til at medtage en cykel.

Hvor en passager har foretaget en reservation til en cykelplads og medtagelsen af cyklen afvises uden behørig begrundelse, har passageren ret til omlægning af rejsen eller refusion i overensstemmelse med artikel 18, kompensation i henhold til artikel 19 og assistance i henhold til artikel 20, stk. 2.

2. Hvis der findes afmærkede pladser til cykler om bord på toget, anbringer passagererne deres cykler på sådanne pladser. Hvis sådanne pladser ikke findes, holder passagererne deres cykler under opsyn og træffer alle rimelige foranstaltninger for at sikre, at deres cykler ikke er til fare eller skade for andre passagerer, mobilitetsudstyr, bagage eller jernbanedriften.

3. Jernbanevirksomheder kan begrænse passagerernes ret til at tage cykler med om bord på toget af sikkerheds- eller driftshensyn, navnlig som følge af kapacitetsbegrænsninger, der gælder i spidsbelastningsperioder, eller hvis det rullende materiel ikke tillader det. Jernbanevirksomheder kan også begrænse medtagning af cykler på grundlag af deres vægt og dimensioner. De offentliggør på deres officielle websteder deres betingelser for transport af cykler, herunder ajourførte oplysninger om kapacitet, ved hjælp af den trafiktelematik, der er omhandlet i forordning (EU) nr. 454/2011.

4. Når der indledes udbudsprocedurer for nyt rullende materiel, eller når der udføres en større opgradering af eksisterende rullende materiel, der medfører et behov for en ny køretøjsomsætningstilladelse i henhold til artikel 21, stk. 12, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/797 ⁽¹²⁾, sikrer jernbanevirksomhederne, at de togsammensætninger, hvori det rullende materiel anvendes, er udstyret med et passende antal pladser til cykler. Dette afsnit finder ikke anvendelse på spisevogne, sovevogne eller liggevogne.

Jernbanevirksomhederne fastsætter et passende antal pladser til cykler under hensyntagen til størrelsen af togsammensætningen, typen af tjeneste og efterspørgslen efter transport af cykler. Det passende antal pladser til cykler fastlægges i de i stk. 5 omhandlede planer. Hvis ikke der foreligger sådanne planer, eller hvis der i disse planer ikke er fastlagt et sådant antal, skal hver togsammensætning have mindst fire pladser til cykler.

Medlemsstaterne kan for visse typer af tjenester fastsætte et antal, der er højere end fire, som det mindste passende antal, hvorefter dette antal finder anvendelse i stedet for det, der er fastlagt i henhold til andet afsnit.

5. Jernbanevirksomheder kan udarbejde og holde planer ajour for, hvordan transport af cykler kan øges og forbedres, og om andre løsninger, der tilskynder til kombineret brug af jernbaner og cykler.

De kompetente myndigheder som defineret i artikel 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽¹³⁾, kan udarbejde sådanne planer til tjenester, der udbydes inden for rammerne af kontrakter om offentlig tjeneste. Medlemsstaterne kan kræve, at sådanne planer udarbejdes af de kompetente myndigheder eller jernbanevirksomheder, der driver virksomhed på deres område.

6. De i stk. 5 omhandlede planer udarbejdes efter høring af offentligheden og relevante repræsentative organisationer. Planerne offentliggøres på jernbanevirksomhedens eller den kompetente myndigheds websted, hvor det er relevant.

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/797 af 11. maj 2016 om interoperabilitet i jernbanesystemet i Den Europæiske Union (EUT L 138 af 26.5.2016, s. 44).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1)

*Artikel 7***Forbud mod fravigelser og begrænsninger**

1. Forpligtelser over for passagererne i henhold til denne forordning kan ikke indskrænkes eller fraviges, navnlig ikke ved en undtagelsesbestemmelse eller begrænsende klausul i befordringskontrakten. Ethvert kontraktvilkår, der direkte eller indirekte går ud på at fravige, fastsætte undtagelser fra eller begrænse de rettigheder, der følger af denne forordning, er ikke bindende for passageren.
2. Jernbanevirksomheder, rejsebureauer eller billetudstedere kan tilbyde kontraktvilkår, der er gunstigere for passageren end betingelserne i denne forordning.

*Artikel 8***Oplysningspligt vedrørende indstilling af tjenester**

Jernbanevirksomheder eller i givet fald de kompetente myndigheder med ansvar for kontrakter om offentlig jernbanetjeneste oplyser offentligheden på en hensigtsmæssig måde, også i tilgængelige formater i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv (EU) 2019/882 og forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014, og inden gennemførelsen heraf om afgørelser om at indstille tjenester enten varigt eller midlertidigt.

*Artikel 9***Rejseoplysninger**

1. Jernbanevirksomheder, rejsebureauer og billetudstedere, der tilbyder befordringskontrakter på vegne af en eller flere jernbanevirksomheder, giver på anmodning, som minimum passageren de oplysninger, der er angivet i bilag II, del I, vedrørende de rejser, for hvilke den pågældende jernbanevirksomhed tilbyder en befordringskontrakt.
2. Jernbanevirksomheder og, hvor dette er muligt, billetudstedere og rejsebureauer giver under rejsen som minimum passageren de oplysninger, der er angivet i bilag II, del II. Hvis en stationsleder har sådanne oplysninger, giver vedkommende også oplysningerne til passageren.
3. De i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger gives i det mest hensigtsmæssige format, om muligt på grundlag af rejseoplysninger i realtid, bl.a. ved at udnytte passende kommunikationsteknologier. Der tages i denne forbindelse særligt hensyn til at sikre, at disse oplysninger er tilgængelige i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv (EU) 2019/882 og forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014.

*Artikel 10***Adgang til trafik- og rejseoplysninger**

1. Infrastrukturforvaltere distribuerer realtidsdata vedrørende togankomst og - afgang til jernbanevirksomheder, billetudstedere, rejsebureauer og stationsledere.
2. Jernbanevirksomheder giver som minimum andre jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer, der sælger deres tjenester, adgang til de rejseoplysninger, der er angivet i bilag II, del I og II, og til de operationer vedrørende reservationssystemer, der er omhandlet i bilag II, del III.

3. Oplysningerne distribueres, og adgang gives uden forskelsbehandling og uden unødigt forsinkelse. En engangsansøgning skal være tilstrækkelig til at opnå kontinuerlig adgang til oplysninger. Infrastrukturforvaltere og jernbanevirksomheder, der er forpligtet til at give adgang til oplysninger i henhold til stk. 1 og 2, kan anmode om, at der indgås en kontrakt eller en anden ordning, på hvis grundlag der distribueres eller gives adgang til oplysninger.

Vilkårene og betingelserne for enhver kontrakt eller enhver ordning for anvendelse af oplysningerne må ikke i unødigt omfang begrænse mulighederne for genanvendelse af oplysningerne eller udnyttes til at begrænse konkurrencen.

Jernbanevirksomheder kan af andre jernbanevirksomheder, rejsebureauer og billetudstedere kræve en fair, rimelig og forholdsmæssig økonomisk kompensation for de omkostninger, der er forbundet med at give adgang, og infrastrukturforvaltere kan kræve kompensation i henhold til gældende regler.

4. Oplysninger distribueres, og adgang gives ved hjælp af passende tekniske midler, såsom applikationsprogrammeringsgrænseflader.

5. I det omfang de oplysninger, der er omfattet af stk. 1 eller 2, gives i henhold til andre EU-retsakter, navnlig Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/1926 ⁽¹⁴⁾, anses de tilsvarende forpligtelser i henhold til denne artikel for opfyldt.

Artikel 11

Billetter og reservationer

1. Jernbanevirksomheder, billetudstedere og rejsebureauer tilbyder billetter, og når sådanne forefindes, gennemgående billetter og reservationer.

2. Uden at det berører stk. 3 og 4 sælger jernbanevirksomheder som minimum, enten direkte eller via billetudstedere eller rejsebureauer, billetter til passagererne på en af følgende salgsmåder:

- a) billetkontorer, andre salgssteder eller billetautomater
- b) telefon, internet eller anden almindeligt tilgængelig informationsteknologi
- c) om bord på tog.

De kompetente myndigheder som defineret i artikel 2, litra b), i forordning (EF) nr. 1370/2007 kan pålægge jernbanevirksomheder at udbyde billetter til tjenester, der udbydes inden for rammerne af kontrakter om offentlig tjeneste, på mere end én salgsmåde.

3. Er der intet billetkontor og ingen billetautomat på afgangsstationen, informeres passagerer på stationen om:

- a) muligheden for at købe billet pr. telefon, over internettet eller i toget samt procedurerne i denne forbindelse
- b) den nærmeste større jernbanestation eller det nærmeste sted, hvor der findes et billetkontor eller en billetautomat.

⁽¹⁴⁾ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/1926 af 31. maj 2017 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/40/EU angående tilrådighedsstillelse af EU-dækkende multimodale rejseinformationstjenester (EUT L 272 af 21.10.2017, s. 1).

4. Hvis der hverken forefindes et billetkontor eller en tilgængelig billetautomat på afgangsstationen eller andre tilgængelige måder, hvorpå der kan købes billet på forhånd, har personer med handicap lov til at købe billetter i toget uden ekstra omkostninger. Jernbanevirksomheder kan begrænse eller nægte denne ret af berettigede hensyn til sikkerheden eller obligatorisk togreservation.

Hvis der ikke er personale om bord på toget, rådgiver jernbanevirksomheden personer med handicap om, hvorvidt en billet skal købes, og gør dem bekendt med, hvordan billetten skal købes.

Medlemsstaterne kan tillade jernbanevirksomheder at kræve, at personer med handicap anerkendes som sådanne i overensstemmelse med den relevante nationale lovgivning og praksis i deres bopælsland.

Medlemsstaterne kan udvide den i første afsnit omhandlede rettighed til alle passagerer. Hvis medlemsstaterne anvender denne mulighed, underretter de Kommissionen herom. Den Europæiske Unions Jernbaneagentur offentliggør oplysningerne på sit websted vedrørende gennemførelse af forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014.

Artikel 12

Gennemgående billetter

1. Hvis personbefordring med jernbane over langdistance eller regional personbefordring med jernbane drives af en enkelt jernbanevirksomhed, tilbyder denne virksomhed en gennemgående billet til disse tjenester. For så vidt angår anden personbefordring med jernbane træffer jernbanevirksomhederne alle rimelige foranstaltninger til at tilbyde gennemgående billetter og samarbejder indbyrdes herom.

I første afsnit forstås ved »enkelt jernbanevirksomhed« også alle jernbanevirksomheder, som enten ejes 100 % af den samme ejer, eller som er dattervirksomheder, der ejes 100 % af en af de involverede jernbanevirksomheder.

2. For rejser, der omfatter en eller flere forbindelser, oplyses passageren forud for køb af en eller flere billetter om, hvorvidt denne eller disse billetter udgør en gennemgående billet.

3. For rejser, der omfatter en eller flere forbindelser, udgør en eller flere billetter, der købes i en enkelt handelstransaktion hos en jernbanevirksomhed, en gennemgående billet, og jernbanevirksomheden er ansvarlig i overensstemmelse med artikel 18, 19 og 20, hvis passageren ikke når en eller flere forbindelser.

4. Hvis en eller flere billetter købes i en enkelt handelstransaktion, og billetudstederen eller rejsebureauet på eget initiativ har kombineret billetterne, er den billetudsteder eller det rejsebureau, der har solgt billetten eller billetterne, ansvarlig for at refundere det samlede beløb, der er betalt i transaktionen for billetten eller billetterne, og derudover for at betale en kompensation svarende til 75 % af beløbet, hvis passageren ikke når en eller flere forbindelser.

Retten til refusion eller til kompensation, der er nævnt i første afsnit, berører ikke gældende national ret, hvorved passagerer indrømmes yderligere kompensation for skade.

5. Ansvar i stk. 3 og 4 gælder ikke, hvis det er angivet på billetterne eller på et andet dokument eller elektronisk på en sådan måde, at passageren kan genskabe oplysningerne til fremtidig reference, at billetterne udgør særskilte befordringskontrakter, og passageren er blevet oplyst herom forud for købet.

6. Bevisbyrden for, at passageren fik den i denne artikel omhandlede oplysning, påhviler jernbanevirksomheden, rejsebureauet eller billetudstederen, der solgte billetten eller billetterne.

7. Billetudstederne eller rejsebureauerne er ansvarlige for at behandle passagerens ansøgninger og eventuelle klager i henhold til stk. 4. Den refusion og kompensation, der er omhandlet i stk. 4, betales senest 30 dage efter modtagelsen af ansøgningen.

KAPITEL III

JERNBANEVIRKSOMHEDERS ANSVAR OVER FOR PASSAGERER OG DERES BAGAGE

Artikel 13

Ansvar over for passagerer og deres bagage

Med forbehold af bestemmelserne i dette kapitel, og uden at det berører gældende national ret, hvorved passagerer indrømmes yderligere kompensation, er jernbanevirksomheders ansvar over for passagerer og deres bagage omfattet af bilag I, afsnit IV, kapitel I, III og IV, samt afsnit VI og VII.

Artikel 14

Forsikring og ansvarsdækning

En jernbanevirksomhed skal være tilstrækkeligt forsikret eller på markedsvilkår have tilstrækkelige garantier for deres ansvarsdækning i henhold til artikel 22 i direktiv 2012/34/EU.

Artikel 15

Forskudsudbetaling

1. Hvis en passager bliver dræbt eller kommer til skade, foretager jernbanevirksomheden som omhandlet i bilag I, artikel 26, stk. 5, uden unødigt forsinkelse og senest 15 dage efter, at den kompensationsberettigede person er blevet identificeret, sådanne forskudsudbetalinger, som måtte være nødvendige til dækning af øjeblikkelige økonomiske behov på et grundlag, der er proportionelt med den lidt skade.

2. Uden at det berører stk. 1 må en forskudsudbetaling ved dødsfald ikke være under 21 000 EUR for hver passager.

3. Forskudsudbetaling er ikke ensbetydende med anerkendelse af ansvar og kan modregnes i et eventuelt efterfølgende beløb, som udbetales på grundlag af denne forordning, men tilbagebetales kun i de tilfælde, hvor skaden skyldes passagerens uagtsomhed eller egen skyld, eller hvis den person, som modtog forskudsudbetalingen, ikke var den kompensationsberettigede person.

Artikel 16

Afvisning af ansvar

Selv om en jernbanevirksomhed afviser sit ansvar for en legemsbeskadigelse, en transporteret passager har lidt, træffer den alle rimelige foranstaltninger med henblik på at bistå passageren, der gør erstatningskrav gældende over for tredjemand.

KAPITEL IV

FORSINKELSER, IKKEOPNÅET TILSLUTNINGSFORBINDELSER OG AFLYSNINGER*Artikel 17***Ansvar for forsinkelser, ikkeopnået tilslutningsforbindelser og aflysninger**

Med forbehold af bestemmelserne i dette kapitel er jernbanevirksomheders ansvar med hensyn til forsinkelser, ikkeopnået tilslutningsforbindelser og aflysninger omfattet af bestemmelserne i bilag I, afsnit IV, kapitel II.

*Artikel 18***Refusion og omlægning af rejsen**

1. Når det med rimelighed forventes, enten ved afgang eller i tilfælde af en ikkeopnået tilslutningsforbindelse eller en aflysning, at ankomsten til det endelige bestemmelsessted i henhold til befordringskontrakten vil blive mindst 60 minutter forsinket, giver den jernbanevirksomhed, der driver den forsinkede eller aflyste forbindelse, omgående passageren valget mellem en af følgende muligheder og træffer de fornødne ordninger:

- a) refusion af billetens fulde pris på de betingelser, som gælder ved købet, for den eller de dele af rejsen, der ikke er gennemført, og for den eller de dele, som allerede er foretaget, hvis rejsen ikke længere tjener noget formål i forhold til passagerens oprindelige rejseplan, samt i givet fald en returrejse til afgangsstedet ved første lejlighed
- b) videreførelse eller omlægning af rejsen på tilsvarende befordringsvilkår til det endelige bestemmelsessted ved først givne lejlighed
- c) videreførelse eller omlægning af rejsen på tilsvarende befordringsvilkår til det endelige bestemmelsessted på et senere tidspunkt efter passagerens ønske.

2. Når omlægningen af rejsen på tilsvarende vilkår med henblik på stk. 1, litra b) og c), udføres af den samme jernbanevirksomhed, eller en anden jernbanevirksomhed får til opgave at foretage omlægningen af rejsen, må dette ikke medføre yderligere omkostninger for passageren. Dette krav gælder også, når omlægningen af rejsen omfatter befordring på en højere befordringsklasse og med alternative transportmidler. Jernbanevirksomheder træffer rimelige foranstaltninger for at undgå yderligere tilslutningsforbindelser og sikre, at forsinkelsen i den samlede rejsetid bliver så kort som mulig. Passagerer må ikke nedklassificeres til befordringsfaciliteter af en lavere kategori, medmindre sådanne faciliteter er eneste disponible mulighed for omlægning af en rejse.

3. Uden at det berører kravene i stk. 2 kan jernbanevirksomheden på passagerens anmodning indvillige i, at passageren indgår kontrakter med andre leverandører af transporttjenester, som giver passageren mulighed for at nå det endelige bestemmelsessted på tilsvarende vilkår, hvorefter jernbanevirksomheden refunderer passageren de af vedkommende afholdte udgifter.

Hvis de tilgængelige muligheder for omlægning ikke meddeles passageren inden for 100 minutter efter den forsinkede eller aflyste tjenestes eller den ikkeopnåede tilslutningsforbindelses planlagte afgangstidspunkt, har passageren ret til at indgå en sådan kontrakt med andre udbydere af offentlige transporttjenester med jernbane, turistbus eller bus. Jernbanevirksomheden refunderer passageren de af vedkommende afholdte nødvendige, passende og rimelige omkostninger.

Dette stykke berører ikke nationale love og administrative bestemmelser, der giver passagerer gunstigere omlægningsvilkår.

4. Transporttjenesteydere sørger ved omlægning af rejser for, at der med den alternative tjeneste, der tilbydes, tilvejebringes en sammenlignelig assistance og tilgængelighed for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Transporttjenesteydere kan ved omlægning af rejser tilbyde personer med handicap og personer med nedsat mobilitet alternative tjenester, der passer til deres behov og adskiller sig fra dem, der tilbydes andre passagerer.

5. Den i stk. 1, litra a), og i stk. 3 omhandlede refusion udbetales senest 30 dage efter modtagelsen af ansøgningen. Medlemsstaterne kan kræve, at jernbanevirksomhederne accepterer at modtage sådanne ansøgninger gennem bestemte kommunikationsmidler, forudsat at ansøgningen ikke giver anledning til forskelsbehandling. Refusionen kan være i form af værdikuponer og/eller leveringen af andre tjenesteydelser, forudsat at betingelserne for nævnte værdikuponer og/eller tjenesteydelser er tilstrækkeligt fleksible, navnlig med hensyn til gyldighedsperioden og bestemmelsesstedet, og at passageren indvilliger i at acceptere nævnte værdikuponer og/eller tjenesteydelser. Refusionen af billetprisen kan ikke reduceres ved fradrag af transaktionsudgifter såsom gebyrer, udgifter til telefon eller frimærker.

6. Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en fælles formular for refusionsanmodninger i henhold til denne forordning den 7. juni 2023. Denne fælles formular udarbejdes i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Nævnte gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 38, stk. 2.

7. Passagerer har ret til at indgive anmodninger ved hjælp af den fælles formular, der er omhandlet i stk. 6. Jernbanevirksomheder må ikke afvise en anmodning om refusion alene med den begrundelse, at passageren ikke har anvendt denne formular. Hvis en anmodning ikke er tilstrækkelig præcis, anmoder jernbanevirksomheden passageren om at præcisere anmodningen og bistår passageren hermed.

Artikel 19

Kompensation

1. En passager, som må imødesee en forsinkelse, er uden at miste retten til befordring berettiget til kompensation fra jernbanevirksomheden for forsinkelse mellem det på billetten eller den gennemgående billet anførte afgangssted og endelige bestemmelsessted, som ikke har medført refusion i henhold til artikel 18. Minimumskompensationen for forsinkelse er som følger:

a) 25 % af billetprisen i tilfælde af en forsinkelse på 60-119 minutter

b) 50 % af billetprisen i tilfælde af en forsinkelse på 120 minutter eller mere.

2. Stk. 1 finder også anvendelse for passagerer, der har abonnementskort eller periodekort. Hvis disse passagerer rammes af gentagne forsinkelser eller aflysninger i abonnementskortets eller periodekortets gyldighedsperiode, er de berettigede til passende kompensation i overensstemmelse med jernbanevirksomhedens kompensationsordninger. Disse ordninger angiver kriterierne for bestemmelse af forsinkelse og beregning af kompensation. Forekommer forsinkelser på under 60 minutter gentagne gange i abonnementskortets eller periodekortets gyldighedsperiode, kan forsinkelserne kumuleres, og passagererne kan ydes kompensation i overensstemmelse med jernbanevirksomhedens kompensationsordninger.

3. Uden det berører stk. 2, beregnes kompensation for forsinkelse i forhold til den fulde pris, passageren faktisk har betalt for den forsinkede tjeneste. Når befordringskontrakten gælder en returrejse, beregnes kompensationen for forsinkelse på enten ud- eller returrejsten i forhold til den pris, der er angivet for den pågældende strækning af rejsen på billetten. Hvis prisen på rejsens enkelte strækninger ikke er angivet, beregnes kompensationen i forhold til halvdelen af billetens pris. På samme måde beregnes prisen for en forsinket tjeneste ydet i en hvilken som helst anden form for befordringskontrakt, der berettiger passageren til at rejse i to eller flere efterfølgende etaper, i forhold til den fulde pris.

4. Ved beregningen af forsinkelsen tages der ikke hensyn til en forsinkelse, som jernbanevirksomheden kan påvise er opstået uden for Unionen.

5. Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en fælles formular for kompensationsanmodninger i henhold til denne forordning, senest den 7. juni 2023. Nævnte fælles formular udarbejdes i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Nævnte gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 38, stk. 2.

6. Medlemsstaterne kan kræve, at jernbanevirksomheder accepterer at modtage ansøgninger om kompensation gennem bestemte kommunikationsmidler, forudsat at ansøgningen ikke giver anledning til forskelsbehandling. Passagerer har ret til at indgive anmodninger ved hjælp af den fælles formular, der er omhandlet i stk. 5. Jernbanevirksomheder må ikke afvise en anmodning om kompensation alene med den begrundelse, at passageren ikke har anvendt denne formular. Hvis en anmodning ikke er tilstrækkelig præcis, anmoder jernbanevirksomheden passageren om at præcisere anmodningen og bistår passageren hermed.

7. Kompensationen for billetprisen betales senest én måned efter indgivelse af kompensationsansøgningen. Kompensationen kan udbetales i form af værdikuponer og/eller andre tjenesteydelser, hvis betingelserne er fleksible, navnlig med hensyn til gyldighedsperioden og bestemmelsesstedet. Kompensationen udbetales kontant på passagerens anmodning.

8. Kompensationen for billetprisen kan ikke reduceres ved fradrag af transaktionsudgifter såsom gebyrer, udgifter til telefon eller frimærker. Jernbanevirksomheder kan indføre en minimumsgrænse, hvorunder kompensation ikke udbetales. Denne grænse må ikke være over 4 EUR pr. billet.

9. Passagerer har ikke ret til kompensation, hvis de blev underrettet om forsinkelsen før køb af billetten, eller hvis forsinkelsen på grund af fortsættelse på en anden forbindelse eller omlægning af rejsen fortsat er på under end 60 minutter.

10. En jernbanevirksomhed er ikke forpligtet til at betale kompensation, hvis den kan godtgøre, at forsinkelsen, den ikkeopnåede tilslutningsforbindelse eller aflysningen er direkte forårsaget af eller uløseligt forbundet med:

a) ekstraordinære forhold som ikke er forbundet med jernbanedriften, såsom ekstreme vejrforhold, større naturkatastrofer eller større folkesundhedskriser, som jernbanevirksomheden trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis følger den ikke har kunnet afværge

b) egen skyld fra passagerens side eller

c) en tredjeparts handling, som jernbanevirksomheden trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis følger den ikke har kunnet afværge, f.eks. personer på sporene, kabeltyveri, nødsituationer på toget, retshåndhævelsesaktiviteter, sabotage eller terrorisme.

Strejker blandt jernbanevirksomhedens personale, handlinger eller undladelser fra en anden virksomheds side, som bruger samme jernbaneinfrastruktur, og handlinger eller undladelser fra infrastrukturforvalteres og stationslederes side er ikke omfattet af undtagelsen i første afsnit, litra c).

Artikel 20

Assistance

1. Ved forsinkelser ved ankomst eller afgang eller aflysning af en tjeneste underretter jernbanevirksomheden eller stationslederen passagererne om situationen og forbindelsens eller erstatningsforbindelsens forventede afgangs- og ankomsttidspunkt, så snart sådanne oplysninger foreligger. Når billetudstedere og rejsebureauer har sådanne oplysninger, underretter de også passageren.
2. Hvis den i stk. 1 omhandlede forsinkelse er på mindst 60 minutter eller tjenesten er aflyst, tilbyder den jernbanevirksomhed, der driver den forsinkede eller aflyste tjeneste, vederlagsfrit passagererne følgende:
 - a) måltider og forfriskninger i rimeligt forhold til ventetiden, hvis de forefindes eller kan leveres på rimelige vilkår i toget eller på stationen, idet der tages hensyn til kriterier såsom afstanden til leverandøren, den fornødne leveringstid og omkostningerne
 - b) hotel- eller anden indkvartering og befordring mellem jernbanestationen og indkvarteringsstedet, hvis et ophold af en eller flere nætters varighed bliver nødvendigt, eller hvis yderligere ophold bliver nødvendigt, hvor og når det er fysisk muligt. I tilfælde, hvor et sådant ophold bliver nødvendigt på grund af de omstændigheder, der er omhandlet i artikel 19, stk. 10, kan jernbanevirksomheden begrænse varigheden af indkvarteringen til højst tre nætter. Der tages så vidt muligt hensyn til adgangskrav for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet og til hjælpes behov
 - c) transport fra toget til jernbanestationen, til et andet afgangssted eller til rejsens endelige bestemmelsessted, hvor og når det er fysisk muligt, hvis toget er blokeret på sporet.
3. Hvis jernbaneforbindelsen bliver afbrudt og ikke kan fortsætte eller ikke kan fortsætte inden for et rimeligt tidsrum, tilbyder jernbanevirksomheden snarest muligt passagererne alternative transporttjenester og træffer de fornødne foranstaltninger.
4. Jernbanevirksomheder oplyser berørte passagerer om, hvordan de anmoder om bekræftelse på, at toget er forsinket, at forsinkelsen har ført til en ikkeopnået tilslutningsforbindelse, eller at toget er aflyst. Denne bekræftelse finder også anvendelse i forbindelse med de i artikel 19 fastsatte bestemmelser.
5. Når stk. 1-4 finder anvendelse, er jernbanevirksomheden især opmærksom på behovene hos personer med handicap og personer med nedsat mobilitet samt på behovene hos eventuelle ledsagere og hjælpes.
6. Hvis der indføres beredskabsplaner i henhold til artikel 13a, stk. 3, i direktiv 2012/34/EU, koordinerer jernbanevirksomhederne med stationslederen og infrastrukturforvalteren, for at forberede dem på muligheden for større afbrydelser og lange forsinkelser, der fører til, at et betydeligt antal passagerer strandede på stationen. Sådanne beredskabsplaner omfatter varslings- og informationssystemers tilgængelighedskrav.

KAPITEL V

PERSONER MED HANDICAP OG PERSONER MED NEDSAT MOBILITET*Artikel 21***Befordringsret**

1. Jernbanevirksomheder og stationsledere sikrer under aktiv inddragelse af repræsentative organisationer og, hvis det er relevant, repræsentanter for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, at der findes eller fastsættes ikkeforskelsbehandlende adgangsregler for befordring af personer med handicap, herunder deres personlige hjælpere, der er anerkendt som sådan i overensstemmelse med national praksis og personer med nedsat mobilitet. De pågældende regler tager hensyn til de aftaler, der er omhandlet i punkt 4.4.3 i bilaget til forordning (EU) nr. 1300/2014, navnlig hvad angår den enhed, der er ansvarlig for at yde assistance til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet.

2. Reservationer og billetter tilbydes personer med handicap og personer med nedsat mobilitet uden ekstra omkostninger. En jernbanevirksomhed, en billetudsteder eller et rejsebureau kan ikke nægte at acceptere en reservation eller at udstede en billet til en person med handicap eller en person med nedsat mobilitet eller kræve, at denne ledsages af en anden person, medmindre dette er strengt nødvendigt for at overholde de i stk. 1 omhandlede adgangsregler.

*Artikel 22***Oplysninger til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet**

1. På anmodning oplyser en stationsleder, en jernbanevirksomhed, en billetudsteder eller et rejsebureau personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, også i tilgængelige formater i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014 og direktiv (EU) 2019/882, om stationens og tilknyttede faciliteters samt jernbanetjenestens tilgængelighed og om adgangsregler til rullende materiel i overensstemmelse med adgangsreglerne i artikel 21, stk. 1, og oplyser personer med handicap og personer med nedsat mobilitet om faciliteter om bord.

2. Når en jernbanevirksomhed, en billetudsteder eller et rejsebureau gør brug af undtagelserne i artikel 21, stk. 2, meddeler den eller det på anmodning skriftligt den pågældende person med handicap eller person med nedsat mobilitet sin begrundelse herfor inden for fem arbejdsdage efter, at reservationen eller billetudstedelsen er afvist, eller betingelsen om ledsagelse er fastsat. Jernbanevirksomheden, billetudstederen eller rejsebureauet træffer rimelige foranstaltninger for at foreslå den pågældende person en acceptabel alternativ befordring under hensyntagen til dennes tilgængelighedsbehov.

3. På ubemandede stationer sikrer jernbanevirksomheden og stationslederen, at der er let adgang til oplysninger, også i tilgængelige formater i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014 og direktiv (EU) 2019/882, og især at de vises i overensstemmelse med adgangsreglerne i artikel 21, stk. 1, for så vidt angår de nærmest liggende bemandede stationer, og for så vidt angår direkte tilgængelig assistance for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet.

*Artikel 23***Assistance på jernbanestationerne og i toget**

1. Personer med handicap eller personer med nedsat mobilitet assisteres på følgende vis:

- a) En personlig hjælper, der er anerkendt som sådan i overensstemmelse med national praksis, kan rejse til en særlig takst, eventuelt vederlagsfrit og kan, hvis det er praktisk muligt, sidde ved siden af personen med handicap.
- b) Når en jernbanevirksomhed kræver, at en passager ledsages om bord på toget i overensstemmelse med artikel 21, stk. 2, har den ledsagende person ret til at rejse vederlagsfrit og, hvis det er muligt, sidde ved siden af personen med handicap eller personen med nedsat mobilitet.

- c) De har mulighed for at blive ledsaget af en hjælpehund i overensstemmelse med relevant national ret.
 - d) På ubemandede tog yder stationsledere eller jernbanevirksomheder vederlagsfrit assistance i overensstemmelse med de adgangsregler, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1, under ind- og udstigning på toget, hvis der er uddannet personale i tjeneste på stationen.
 - e) Stationslederen eller jernbanevirksomheden yder ved afrejse fra, togskifte på eller ankomst til en bemannet jernbanestation vederlagsfrit assistance, så den pågældende person kan stige på toget, foretage omstigning til en tilslutningsforbindelse, som vedkommende har billet til, eller foretage afstigning af toget, forudsat at der er uddannet personale i tjeneste. Hvis der på forhånd er givet besked om behovet for assistance i overensstemmelse med artikel 24, litra a), sikrer stationslederen eller jernbanevirksomheden, at assistancen ydes som ønsket.
 - f) På ubemandede stationer yder jernbanevirksomheder vederlagsfrit assistance i toget og under ind- og udstigning, hvis der er uddannet ledsagende personale om bord på toget.
 - g) Hvis der ikke er uddannet ledsagende personale om bord på et tog og på en station, træffer stationsledere eller jernbanevirksomheder alle rimelige foranstaltninger for at sikre personer med handicap eller personer med nedsat mobilitet adgang til jernbanebefordring.
 - h) Jernbanevirksomheder træffer alle rimelige foranstaltninger for at give personer med handicap og personer med nedsat mobilitet adgang til de samme tjenester i toget som andre passagerer, hvor de ikke kan få uafhængig og sikker adgang til disse tjenester.
2. De regler, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1, fastsætter ordningerne for udøvelsen af de rettigheder, der er omhandlet i denne artikels stk. 1.

Artikel 24

Betingelser for, hvornår der ydes assistance

Jernbanevirksomheder, stationsledere, billetudstedere og rejsebureauer samarbejder om at yde assistance vederlagsfrit til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet som angivet i artikel 21 og 23, der giver mulighed for en anordning med en enkelt besked, i overensstemmelse med det nedenfor anførte:

- a) Assistancen ydes på den betingelse, at den jernbanevirksomhed, den stationsleder, den billetudsteder eller det rejsebureau, hos hvem billetten er købt, eller det fælles kontaktpunkt, jf. litra f), hvor det er relevant, får besked om passagerens behov, mindst 24 timer før der er behov for denne assistance. En enkelt besked pr. rejse er tilstrækkelig. Denne besked videregives til alle jernbanevirksomheder og stationsledere, der medvirker i rejsen.

Denne besked accepteres uden yderligere omkostninger, uanset hvilke kommunikationsmidler der anvendes.

Gælder billetten eller periodekortet for flere rejser, er én besked tilstrækkelig, forudsat at der gives passende oplysninger om planlægningen af de efterfølgende rejser, og under alle omstændigheder mindst 24 timer før første gang, der er behov for assistancen. Passageren eller dennes repræsentant træffer alle rimelige foranstaltninger for at oplyse om annullering af sådanne efterfølgende rejser mindst 12 timer i forvejen.

Medlemsstaterne kan tillade, at fristen på 24 timer for at give besked som omhandlet i første, andet og tredje afsnit forlænges til 36 timer, men ikke efter den 30. juni 2026. I sådanne tilfælde underretter medlemsstaterne Kommissionen om nævnte tilladelse og giver oplysninger om de foranstaltninger, der er truffet eller påtænkt for at reducere fristen.

- b) Jernbanevirksomheder, stationsledere, billetudstedere og rejsebureauer træffer alle nødvendige foranstaltninger for at kunne modtage besked. Når billetudstederne ikke kan behandle sådanne beskeder, angiver de alternative salgssteder eller alternative måder at give besked på.
- c) Hvis der ikke modtages besked i overensstemmelse med litra a), træffer jernbanevirksomheden og stationslederen alle rimelige foranstaltninger for at yde personen med handicap eller personen med nedsat mobilitet tilstrækkelig assistance til at kunne rejse.
- d) Uden at det berører denne artikels litra f) angiver stationslederen eller en anden bemyndiget person steder, hvor personer med handicap og personer med nedsat mobilitet kan meddele deres ankomst på jernbanestationen og bede om assistance. Ansvar for angivelse af og udbredelse af oplysninger om disse steder fastsættes i de adgangsregler, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1.
- e) Assistance ydes på betingelse af, at personen med handicap eller personen med nedsat mobilitet er til stede på det sted og tidspunkt, der er angivet af den jernbanevirksomhed eller stationsleder, der tilbyder denne assistance. Det angivne tidspunkt må højst være 60 minutter før den offentliggjorte afgangstid eller indtjekningstidspunktet for alle passagerer. Hvis der ikke er angivet noget mødetidspunkt, er personen med handicap eller personen med nedsat mobilitet til stede på det angivne sted senest 30 minutter før den offentliggjorte afgangstid eller før indtjekningstidspunktet for alle passagerer.
- f) Medlemsstaterne kan kræve, at stationsledere og jernbanevirksomheder på deres område samarbejder om at oprette og drive fælles kontaktpunkter for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Vilkårene for driften af de fælles kontaktpunkter fastsættes i de adgangsregler, der er omhandlet i artikel 21, stk. 1. De fælles kontaktpunkter har ansvar for at:
 - i) acceptere anmodninger om assistance på stationer
 - ii) meddele individuelle anmodninger om assistance til stationsledere og jernbanevirksomheder og
 - iii) give oplysninger om tilgængelighed.

Artikel 25

Kompensation for mobilitetsudstyr, hjælpeanordninger og hjælpehunde

1. Hvis jernbanevirksomheder og stationsledere forårsager bortkommelse eller beskadigelse af mobilitetsudstyr, herunder kørestole og hjælpeanordninger, eller tab af eller skade på hjælpehunde, der benyttes af personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, er de være ansvarlige for tabet, beskadigelsen eller kvæstelsen og yder kompensation uden unødigt forsinkelse. Denne kompensation består af:

- a) omkostningerne til genanskaffelse eller reparation af det mistede eller beskadigede mobilitetsudstyr eller hjælpeanordninger
- b) omkostningerne til genanskaffelse eller behandling af kvæstelser af en hjælpehund, der er mistet eller kvæstet, og

- c) rimelige omkostninger til midlertidig mobilitetsudstyr, hjælpeanordninger eller hjælpehunde, hvis sådanne midlertidige hjælpemidler ikke stilles til rådighed af jernbanevirksomheden eller stationslederen i overensstemmelse med stk. 2.

2. Når stk. 1 finder anvendelse, træffer jernbanevirksomheder og stationsledere hurtigt alle rimelige foranstaltninger for straks at stille nødvendig midlertidig mobilitetsudstyr eller hjælpeanordninger til rådighed. Personen med handicap eller personen med nedsat mobilitet har lov til at beholde de pågældende midlertidige hjælpemidler eller hjælpeanordninger, indtil den i stk. 1 omhandlede kompensation er udbetalt.

Artikel 26

Uddannelse af personale

1. Jernbanevirksomheder og stationsledere sørger for, at alt personale, herunder nyansat personale, som i deres daglige arbejde yder direkte assistance til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet, modtager handicaprelateret uddannelse for at have viden om, hvordan de imødekommer behovene hos personer med handicap og personer med nedsat mobilitet.

De tilbyder også alt det personale, der arbejder på stationen eller i togene og har direkte kontakt med de rejsende, uddannelse og regelmæssige genopfriskningskurser med henblik på at øge kendskabet til behovene hos personer med handicap og personer med nedsat mobilitet.

2. Jernbanevirksomheder og stationsledere kan acceptere deltagelse af ansatte med handicap i den i stk. 1 omhandlede uddannelse og kan overveje deltagelse af passagerer med handicap og passagerer med nedsat mobilitet og/eller organisationer, der repræsenterer dem.

KAPITEL VI

SIKKERHED, KLAGER OG SERVICEKVALITET

Artikel 27

Passagerers personlige sikkerhed

Efter aftale med de offentlige myndigheder træffer jernbanevirksomheder, infrastrukturforvalter og stationsleder på deres respektive ansvarsområder passende foranstaltninger og tilpasser dem til det sikkerhedsniveau, som de offentlige myndigheder har fastlagt, for at sikre passagerernes personlige sikkerhed på jernbanestationerne og i togene og for at forvalte risici. De samarbejder og udveksler oplysninger om bedste praksis med hensyn til at afværge handlinger, der kan forringe sikkerhedsniveauet.

Artikel 28

Klager

1. Hver jernbanevirksomhed og stationsleder på en station, hvor der håndteres mere end 10 000 passagerer pr. dag som årsgennemsnit, indfører en klageordning vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der er omfattet af denne forordning, inden for deres respektive ansvarsområder. De gør deres kontaktoplysninger og arbejdsprog bredt kendt for passagererne. Denne mekanisme finder ikke anvendelse på kapitel III.

2. Efter mekanismerne i stk. 1 kan passagererne indgive en klage til en hvilken som helst jernbanevirksomhed eller stationsleder vedrørende deres respektive ansvarsområder. Sådant en klage indgives inden tre måneder efter den hændelse, som klagen vedrører. Modtageren giver inden for én måned efter, at klagen er modtaget, enten et begrundet svar eller, i begrundede tilfælde, underretter passageren om, at vedkommende vil få svar inden for en periode på højst tre måneder fra

modtagelsen af klagen. Jernbanevirksomheder og stationsledere opbevarer data, der er nødvendige for at vurdere klagen, under hele klagebehandlingsproceduren, herunder de klagebehandlingsprocedurer, der er omhandlet i artikel 33 og 34, og stiller nævnte data til rådighed for nationale håndhævelsesorganer efter disses anmodning.

3. Nærmere oplysninger om klagebehandlingsproceduren er offentligt tilgængelige, også for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet. Disse oplysninger stilles efter anmodning som minimum til rådighed på det eller de officielle sprog i den medlemsstat, hvor jernbanevirksomheden driver virksomhed.

4. Jernbanevirksomheden oplyser i den rapport, der er omhandlet i artikel 29, stk. 2, om antallet og arten af modtagne og af behandlede klager, besvarelsesiden og de eventuelle foretagne forbedringstiltag.

Artikel 29

Standarder for servicekvalitet

1. Jernbanevirksomhederne fastsætter servicekvalitetsstandarder og indfører et kvalitetsstyringssystem til opretholdelse af servicekvaliteten. Servicekvalitetsstandarderne omfatter som minimum punkterne i bilag III.

2. Jernbanevirksomhederne overvåger deres eget præstationsniveau på grundlag af servicekvalitetsstandarderne. De offentliggør en rapport om deres servicekvalitetsniveau på deres websted senest den 30. juni 2023 og hvert andet år derefter. Sådanne rapporter gøres også tilgængelige på Den Europæiske Unions Jernbaneagenturs websted.

3. Stationslederne fastsætter servicekvalitetsstandarder på grundlag af de relevante punkter i bilag III. De overvåger deres niveau i henhold til disse standarder og giver på anmodning de nationale offentlige myndigheder adgang til oplysningerne om deres niveau.

KAPITEL VII

OPLYSNING OG HÅNDHÆVELSE

Artikel 30

Oplysninger til passagerer om deres rettigheder

1. Når jernbanevirksomheder, stationsledere, billetudstedere og rejsebureauer sælger billetter til befordring med jernbane, oplyser de passagererne om deres rettigheder og forpligtelser i henhold til denne forordning. Med henblik på at opfylde dette oplysningskrav kan de anvende et sammendrag af bestemmelserne i denne forordning, som Kommissionen udarbejder på Unionens officielle sprog og stiller til rådighed for dem. De giver nævnte oplysninger enten på papir, i elektronisk form eller på anden måde, herunder i tilgængelige formater i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv (EU) 2019/882 og i forordning (EU) nr. 1300/2014. De angiver, hvor sådanne oplysninger kan findes i tilfælde af aflysning, ikkeopnået tilslutningsforbindelse eller en lang forsinkelse.

2. Jernbanevirksomheder og stationsledere oplyser på passende vis passagererne, også i tilgængelige formater i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv (EU) 2019/882 og forordning (EU) nr. 1300/2014, på stationen, i toget og på deres websted om deres rettigheder og forpligtelser i henhold til denne forordning og om kontaktoplysninger for det eller de organer, der er udpeget af medlemsstaterne, i henhold til artikel 31.

*Artikel 31***Udpegning af nationale håndhævelsesorganer**

1. Medlemsstaterne udpeger hver især et eller flere organer, som skal være ansvarligt/e for håndhævelsen af denne forordning. Ethvert organ træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at passagerernes rettigheder respekteres.
2. Ethvert organ skal med hensyn til dets organisation, finansiering, retlig form og beslutningstagning være uafhængigt af infrastrukturforvaltere, opkrævningsorganer, tildelingsorganer eller jernbanevirksomheder.
3. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om det eller de organer, som udpeges i overensstemmelse med denne artikel, og om dets eller deres respektive ansvarsområder. Kommissionen og de udpegede organer offentliggør disse oplysninger på deres websteder.
4. De i dette kapitel omhandlede håndhævelsesforpligtelser vedrørende stationsledere og infrastrukturforvaltere gælder ikke for Cypern og Malta, så længe der ikke er noget jernbaneanet på deres respektive områder, og vedrørende jernbanevirksomheder ej heller, så længe ingen jernbanevirksomheder har fået licens af en licensudstedende myndighed, som er udpeget af Cypern eller Malta i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1.

*Artikel 32***Håndhævelsesopgaver**

1. De nationale håndhævelsesorganer overvåger nøje, at nærværende forordning, og ligeledes forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014, i det omfang der henvises til dem i nærværende forordning, efterleves, og træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at passagerernes rettigheder respekteres.
2. Med henblik på stk. 1 stiller jernbanevirksomheder, stationsledere, infrastrukturforvaltere samt billetudstedere og rejsebureauer de relevante dokumenter og oplysninger til rådighed for de nationale håndhævelsesorganer efter disses anmodning uden unødigt forsinkelse og i alle tilfælde inden for en måned fra modtagelsen af anmodningen. I komplekse sager kan det nationale håndhævelsesorgan forlænge denne frist til højst tre måneder fra modtagelsen af anmodningen. De nationale håndhævelsesorganer tager ved varetagelsen af deres funktioner hensyn til de oplysninger, som de får forelagt af det organ, der er udpeget i henhold til artikel 33 med henblik på klagebehandling, hvis dette er et andet organ. De kan også træffe beslutninger om håndhævelsesforanstaltninger på grundlag af individuelle klager, der er videregivet af et sådant organ.
3. De nationale håndhævelsesorganer offentliggør hvert andet år rapporter med statistikker om deres aktiviteter, og herunder anvendte sanktioner, senest den 30. juni i det følgende kalenderår. Disse rapporter gøres tilgængelige på Den Europæiske Unions Jernbaneagenturs websted.
4. Jernbanevirksomhederne giver deres kontaktoplysninger til det eller de nationale håndhævelsesorganer i de medlemsstater, hvori de driver virksomhed.

*Artikel 33***Nationale håndhævelsesorganers og andre organers klagebehandling**

1. Uden at det berører forbrugeres rettigheder til at søge alternativ regres i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU ⁽¹⁵⁾ kan passageren efter at have klaget forgæves til jernbanevirksomheden eller stationslederen i henhold til artikel 28 klage til det nationale håndhævelsesorgan eller ethvert andet organ, som er udpeget efter nærværende artikels stk. 2, inden for tre måneder fra modtagelsen af oplysningen om, at den oprindelige klage er blevet afvist. Hvis der ikke modtages svar inden for tre måneder fra fremsættelsen af den oprindelige klage, har passageren ret til at klage til det nationale håndhævelsesorgan eller ethvert andet organ, som er udpeget efter nærværende artikels stk. 2. Om nødvendigt oplyser organet klageren om dennes ret til at klage til organer for alternativ tvistbilæggelse med henblik på at søge individuel regres.

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

2. Enhver passager kan klage over påstået overtrædelse af denne forordning enten til det nationale håndhævelsesorgan eller til ethvert andet organ, som er udpeget af en medlemsstat til formålet.

3. Det nationale håndhævelsesorgan eller ethvert andet organ, der er udpeget i henhold til stk. 2, anerkender modtagelsen af klagen inden to uger fra modtagelsen heraf. Klagebehandlingsproceduren må højst vare tre måneder fra oprettelsen af klagesagen. I komplicerede sager kan nævnte organ forlænge denne frist til seks måneder. I dette tilfælde underretter det passageren om årsagerne til fristforlængelsen og om, hvor lang tid der forventes at være brug for til at afslutte proceduren. Sådanne sager må kun vare længere end seks måneder, hvis der rejses retsligt krav. Er organet tillige et organ for alternativ tvistbilæggelse som fastsat i direktiv 2013/11/EU, gives der forrang til de frister, som er fastsat i dette direktiv.

Klagebehandlingsproceduren gøres tilgængelig for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet.

4. Passagerers klager over en hændelse, der berører en jernbanevirksomhed, behandles af det nationale håndhævelsesorgan eller ethvert andet organ, der er udpeget i henhold til stk. 2 i den medlemsstat, der har tildelt denne virksomheds licens.

5. Vedrører en klage påståede overtrædelser begået af stationsledere eller infrastrukturforvaltere, behandles klagen af det nationale håndhævelsesorgan eller ethvert andet organ, der er udpeget i henhold til stk. 2 i den medlemsstat, på hvis område hændelsen indtraf.

6. Inden for rammerne af deres samarbejde efter artikel 34 kan de nationale håndhævelsesorganer fravige denne artikels stk. 4 eller 5, eller dem begge, når dette af berettigede årsager, navnlig i forbindelse med sprog eller bopæl, er i passagerens interesse.

Artikel 34

Udveksling af oplysninger og tværnationalt samarbejde mellem nationale håndhævelsesorganer

1. Er der udpeget forskellige organer i henhold til artikel 31 og 33, etableres der rapporteringsordninger for at sikre, at disse udveksler oplysninger indbyrdes i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679, for derigennem at bistå det nationale håndhævelsesorgan med at udføre sine tilsyns- og håndhævelsesopgaver, og således at klagebehandlingsorganet, der er udpeget i henhold til artikel 33, kan indhente de fornødne oplysninger til at undersøge individuelle klager.

2. Nationale håndhævelsesorganer udveksler oplysninger om deres arbejde, beslutningstagningsprincipper og praksis med henblik på samordning. Kommissionen bistår dem med dette arbejde.

3. I komplekse sager, såsom dem med flere klager eller en række operatører, rejser på tværs af landegrænser eller ulykker i en anden medlemsstat end den, der har udstedt jernbanevirksomhedens licens, og især i tilfælde, hvor det er uklart, hvilket nationalt håndhævelsesorgan der har kompetencen, eller hvor det vil lette eller fremskynde løsningen af klagesagen, samarbejder de nationale håndhævelsesorganer om at udpege et ledende organ, der fungerer som et fælles kontaktpunkt for passagerer. Alle berørte nationale håndhævelsesorganer samarbejder om at lette løsningen af klagesagen, herunder ved at udveksle oplysninger, bistå med oversættelse af dokumenter og fremskaffe oplysninger om omstændighederne ved indtrufne hændelser. Passagererne oplyses om, hvilket organ der fungerer som ledende organ.

KAPITEL VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 35

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om disse regler og foranstaltninger og underretter den hurtigst muligt om alle senere ændringer af betydning for bestemmelserne.

2. Inden for rammerne af samarbejdet efter artikel 34 kan det nationale håndhævelsesorgan, der er kompetent i henseende til artikel 33, stk. 4 eller 5, efter anmodning fra det nationale håndhævelsesorgan, der behandler klagen, undersøge den pågældende overtrædelse af denne forordning, som dette organ har afdækket, og pålægge sanktioner, hvis dette er nødvendigt.

Artikel 36

Delegerede retsakter

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 37 om ændring af denne forordning med henblik på at:

- a) tilpasse det i artikel 15, stk. 2, angivne finansielle beløb for at tage hensyn til ændringer i EU's harmoniserede forbrugerprisindeks, eksklusive energi og uforarbejdede fødevarer, som offentliggjort af Kommissionen (Eurostat)
- b) ændre bilag I for at tage hensyn til ændringer af de fælles regler for kontrakten om international befordring af passagerer og bagage med jernbane (CIV), som er fastsat i tillæg A til konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF).

Artikel 37

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 36, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den 6. juni 2021. Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.
3. Den i artikel 36 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 36 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

*Artikel 38***Udvalgsprocedure**

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

*Artikel 39***Rapport**

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen og resultaterne af denne forordning senest den 7. juni 2026.

Rapporten skal bygge på de oplysninger, som gives i henhold til denne forordning. Rapporten ledsages om nødvendigt af passende forslag.

*Artikel 40***Ophævelse**

Forordning (EF) nr. 1371/2007 ophæves med virkning fra den 7. juni 2023.

Henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilag IV.

*Artikel 41***Ikrafttræden**

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 7. juni 2023.

Artikel 6, stk. 4 finder dog anvendelse fra den 7. juni 2025.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. april 2021.

På Europa-Parlamentets vegne

D.M. SASSOLI

Formand

På Rådets vegne

A.P. ZACARIAS

Formand

BILAG I

UDDRAG AF DE FÆLLES REGLER FOR KONTRAKTEN OM INTERNATIONAL BEFORDRING AF
PASSAGERER OG BAGAGE MED JERNBANE (CIV)

Tillæg A til konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF) af 9. maj 1980 som ændret ved protokollen af 3. juni 1999

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 3

Definitioner

I disse fælles regler forstås ved:

- a) »operatør«: den kontraktansvarlige operatør, med hvem passageren har indgået kontrakten om befordring i henhold til disse fælles regler, eller en efterfølgende operatør, som er ansvarlig i forhold til den indgåede kontrakt
- b) »stedfortrædende operatør«: en operatør, der ikke selv har indgået kontrakten om befordring med passageren, men som den operatør, der er omhandlet i litra a), helt eller delvis har overladt at udføre jernbanebefordringen
- c) »almindelige befordringsbetingelser«: operatørens betingelser i form af almindelige betingelser eller lovligt gældende takster i hver medlemsstat, som ved indgåelsen af befordringskontrakten er blevet en integreret del heraf
- d) »køretøj«: et motorkøretøj eller en påhængsvogn, der befordres i tilknytning til befordring af passagerer.

AFSNIT II

INDGÅELSE OG UDFØRELSE AF KONTRAKT OM BEFORDRING

Artikel 6

Kontrakt om befordring

1. Gennem kontrakt om befordring forpligter operatøren sig til at befordre passageren og i givet fald rejsegods og køretøjer til bestemmelsesstationen og til at udlevere rejsegods og køretøjer på bestemmelsesstedet.
2. Kontrakten om befordring skal bevises ved udlevering af en eller flere rejsehjemler, der udleveres til passageren. Uden hensyn til artikel 9 kan hverken fravær, fejl ved eller tab af rejsehjemmel dog sætte spørgsmålstegn ved, om kontrakten eksisterer eller er gyldig, da kontrakten altid er underlagt nærværende fælles regler.
3. Rejsehjemmelen bekræfter, indtil det modsatte er bevist, kontraktens indgåelse og indhold.

Artikel 7

Rejsehjemmel

1. De almindelige betingelser for befordring fastsætter form og udformning af rejsehjemler og ligeledes hvad angår sprog til affattelse og typer til trykningen.
2. På rejsehjemmelen skal som minimum anføres:
 - a) operatøren eller operatørerne
 - b) oplysning om, at befordringen sker i henhold til nærværende fælles regler, medmindre andet er anført; dette kan ske ved angivelsen CIV
 - c) enhver anden nødvendig angivelse, der kan bevise, at der er indgået kontrakt om befordring med angivelse af indhold, der gør det muligt for passageren at gøre sine krav gældende i henhold til den indgåede kontrakt.
3. Passageren bør ved udleveringen af rejsehjemmelen sikre sig, at denne er udformet efter dennes anvisning.

4. Rejsehjemmelen kan overdrages, hvis denne ikke er personlig, og hvis rejsen ikke er påbegyndt.
5. Rejsehjemmelen kan udfærdiges ved elektronisk registrering af data, der kan omformes til læsbare skrifttegn. De metoder, der anvendes ved registrering og behandling af data, skal være funktionelt ligestillede, særlig med hensyn til beviskraft gennem de data, der indeholdes i rejsehjemmelen.

Artikel 8

Betaling og tilbagebetaling af prisen for befordring

1. Medmindre andet er aftalt mellem passageren og operatøren, skal prisen for befordringen erlægges forud.
2. De almindelige betingelser for befordring fastsætter, under hvilke betingelser der kan ske tilbagebetaling af befodringsprisen.

Artikel 9

Ret til befordring. Udelukkelse fra befordring

1. Lige fra rejsens påbegyndelse skal passageren være forsynet med en gyldig rejsehjemmel, og denne skal forevises ved kontrol af rejsehjemler. De almindelige betingelser for befordring kan fastsætte:
 - a) at en passager, der ikke kan fremvise gyldig rejsehjemmel, ud over befodringsprisen skal betale et tillæg
 - b) at en passager, der nægter straks at betale befodringsprisen eller tillægget, kan nægtes befordring
 - c) om og under hvilke betingelser en tilbagebetaling af tillægget kan finde sted.
 2. De almindelige betingelser for befordring kan bestemme, at man kan nægte befordring af eller udelukke fra påbegyndt befordring passagerer, der:
 - a) udgør en fare for sikkerheden og togdriftens korrekte gennemførelse eller for de andre passagerers sikkerhed
 - b) på uacceptabel måde forulemper de andre passagerer
- og at disse passagerer hverken har ret til tilbagebetaling af befodringsprisen eller af den pris, de har betalt for befordring af deres rejsegods.

Artikel 10

Opfyldelse af administrative forskrifter

Passageren skal overholde de af told- og andre administrative myndigheder krævede formaliteter.

Artikel 11

Aflysning og forsinkelse af tog. Svigtende forbindelse

Operatøren skal i givet fald påtegne rejsehjemmelen om, at toget er aflyst, eller at forbindelsen ikke blev nået.

AFSNIT III

BEFORDRING AF HÅNDBAGAGE, DYR, REJSEGODS OG KØRETØJER

KAPITEL I

Fælles bestemmelser

Artikel 12

Genstande og dyr, der kan medtages

1. Passageren kan medtage genstande, som let kan bæres (håndbagage), samt levende dyr, i overensstemmelse med Almindelige befodringsbetingelser. Desuden kan passageren medtage uhåndterlige genstande i overensstemmelse med de særlige betingelser, omtalt i Almindelige befodringsbetingelser. Følgende kan ikke medtages: genstande eller dyr, der ville kunne genere eller forulempe de andre passagerer eller forårsage skade.
2. Passageren kan forsende som indskrevet rejsegods genstande og dyr i overensstemmelse med Almindelige befodringsbetingelser.

3. Operatøren kan tillade befordring af køretøjer i forbindelse med befordring af passagerer i overensstemmelse med de særlige betingelser, omtalt i Almindelige befordringsbetingelser.

4. Befordring af farligt gods som håndbagage, indskrevet rejsegods samt i eller oven på køretøjer, som i overensstemmelse med dette afsnit beføres med bane, skal ske i overensstemmelse med Reglement for international befordring af farligt gods med jernbane (RID).

Artikel 13

Kontrol

1. Operatøren har ret til i tilfælde af alvorlig mistanke om manglende overholdelse af befordringsbetingelserne at kontrollere, om de befordrede genstande (håndbagage, indskrevet rejsegods, køretøjer (herunder deres last) og dyr lever op til befordringsbetingelserne, når love og regler i den stat, hvor kontrollen skal finde sted, ikke forbyder det. Passageren bør opfordres til at overvære kontrollen. Hvis denne ikke indfinder sig eller ikke kan kontaktes, skal operatøren tilkalde to uafhængige vidner.

2. I tilfælde, hvor det konstateres, at befordringsbetingelserne ikke har været overholdt, kan operatøren af passageren kræve betaling af de udgifter, som kontrollen har medført.

Artikel 14

Opfyldelse af administrative forskrifter

Passageren skal overholde de af told- og andre administrative myndigheder krævede formaliteter, i forbindelse med sin befordring, af medbragte genstande (håndbagage, indskrevet rejsegods, køretøjer herunder deres last) og dyr. Passageren skal overvære undersøgelsen af disse genstande, medmindre love og regler i den enkelte stat gør undtagelser herfra.

KAPITEL II

Håndbagage og dyr

Artikel 15

Opsyn

Det påhviler passageren at føre opsyn med den håndbagage og de dyr, denne medbringer.

KAPITEL III

Indskrevet rejsegods

Artikel 16

Forsendelse af rejsegods

1. De kontraktlige forpligtelser i forbindelse med befordring af indskrevet rejsegods skal godtgøres ved udlevering af et bagagebevis til passageren.

2. Uden hensyn til artikel 22, kan hverken fravær, fejl ved eller tab af bagagebevis sætte spørgsmålstegn ved, om aftale om befordringen af rejsegods eksisterer eller er gyldig, da aftalen altid er underlagt nærværende fælles regler.

3. Bagagebeviset bekræfter, indtil det modsatte er bevist, indskrivningen af rejsegodset og betingelserne for befordringen.

4. Indtil det modsatte er bevist, formodes det, at rejsegodset på det tidspunkt, det overdrages til operatøren, er i uskadt stand, og at antal og omfang af de enkelte kolli svarer til oplysningerne på bagagebeviset.

Artikel 17

Bagagebevis

1. De almindelige befordringsbetingelser fastsætter udformning og indhold af bagagebeviset og ligeledes med hensyn til sprog, til affattelse og typer til trykning. Artikel 7, stk. 5, gælder på tilsvarende vis.

2. På bagagebeviset skal som minimum anføres:
 - a) operatøren eller operatørerne
 - b) oplysning om, at befordringen sker i henhold til nærværende fælles regler, medmindre andet er anført; dette kan ske ved angivelsen CIV
 - c) enhver anden nødvendig angivelse, der kan bevise, at der er indgået kontrakt om forsendelse af rejsegods, der gør det muligt for passageren at gøre sine krav gældende i henhold til den indgåede kontrakt.
3. Passageren bør ved modtagelsen af bagagebeviset sikre sig, at dette er udformet efter den rejsendes anvisning.

Artikel 18

Indskrivning og befordring

1. Medmindre andet er fastsat i Almindelige betingelser for befordring, kan indskrivning af rejsegods kun finde sted mod forevisning af gyldig rejsehjemmel til bestemmelsesstationen. Derudover sker indskrivning i henhold til gældende regler på indskrivningsstedet.
2. I de tilfælde, hvor Almindelige betingelser for befordring fastsætter, at rejsegods kan befordres uden forevisning af gyldig rejsehjemmel, gælder nærværende fælles regler for passagerens rettigheder og forpligtelser i forhold til pågældendes rejsegods på tilsvarende vis for afsenderen af rejsegods.
3. Operatøren kan sende rejsegods med et andet tog eller med et andet befordringsmiddel eller ad en anden rejserute end den, der benyttes af passageren.

Artikel 19

Betaling af prisen for befordring af rejsegods

Medmindre anden aftale er indgået mellem passageren og operatøren, skal prisen for befordringen af rejsegodset erlægges ved indskrivningen.

Artikel 20

Mærkning af rejsegods

Passageren skal på hver kolli på et let synligt sted og tilstrækkelig tydeligt, og så det ikke kan udviskes, angive:

- a) sit navn og adresse
- b) bestemmelsessted.

Artikel 21

Rådighed over rejsegods

1. Hvis omstændighederne tillader det, og regler udstedt af told- og andre administrative myndigheder ikke nedlægger forbud imod det, kan passageren anmode om at få udleveret sit rejsegods på afsendelsesstedet mod aflevering af bagagebeviset, og når det er foreskrevet i Almindelige befordringsbetingelser mod forevisning af rejsehjemmel.
2. De almindelige befordringsbetingelser kan fastsætte andre regler angående retten til at kunne disponere over rejsegods, særlig med hensyn til ændring af bestemmelsesstedet og eventuelle økonomiske konsekvenser, der påhviler passageren.

Artikel 22

Udlevering

1. Udlevering af indskrevet rejsegods sker mod aflevering af bagagebeviset og mod betaling af de i givet fald på forsendelsen hvilende omkostninger.

Operatøren er berettiget, men ikke forpligtet, til at sikre sig, at indehaveren af bagagebeviset er berettiget til at modtage rejsegodset.

2. Sidestillet med udlevering til indehaveren af bagagebeviset regnes en udlevering efter de for bestemmelsesstedet gældende forskrifter som:
 - a) udlevering af det indskrevne rejsegods til told- eller skattemyndigheder i deres ekspeditions- eller lagerlokaler, når disse ikke står under operatørens opsyn
 - b) overgivelse af levende dyr til opbevaring hos en tredjepart.
3. Indehaveren af bagagebeviset kan forlange rejsegodset udleveret på bestemmelsesstedet så snart der i givet fald er forløbet den fornødne tid til behandling hos told- og andre administrative myndigheder.
4. Hvis bagagebeviset ikke afleveres, er operatøren kun forpligtet til at udlevere det indskrevne rejsegods, såfremt den, der ønsker det udleveret, godtgør sin ret; hvis dette ikke sker på fyldestgørende måde, kan operatøren forlange, at der stilles kaution.
5. Det indskrevne rejsegods udleveres på det bestemmelsessted, hvortil det er indskrevet.
6. Indehaveren af bagagebeviset kan, når rejsegodset ikke udleveres i overensstemmelse med stk. 3, forlange, at bagagebeviset påtegnes, på hvilken dato og hvilket klokkeslæt rejsegodset blev forlangt udleveret.
7. Rettighedshaveren kan nægte at modtage rejsegodset, hvis operatøren ikke efterkommer dennes anmodning om at foretage en undersøgelse af rejsegodset for at konstatere en af rettighedshaveren påstået skade.
8. I øvrigt sker udlevering af rejsegods efter de for bestemmelsesstedet gældende forskrifter.

KAPITEL IV

Køretøjer

Artikel 23

Befordringsbetingelser

De særlige bestemmelser vedrørende befordring af køretøjer, indeholdt i de almindelige befordringsbetingelser, fastsætter i særlig grad betingelser vedrørende adgang til befordring, indskrivning, lastning og befordring, losning og udlevering samt passagerens forpligtelser.

Artikel 24

Befordringsbevis

1. Et befordringsbevis, der kan bevise, at der er indgået kontrakt om befordring af køretøj, skal udleveres til passageren. Befordringsbeviset kan udgøre en del af passagerens rejsehjemmel.
2. De særlige betingelser for befordring af køretøjer, som er indeholdt i de almindelige befordringsbetingelser, fastsætter udformning og indhold af befordringsbeviset og ligeledes hvad angår sprog til affattelse og typer til trykning. Artikel 7, stk. 5, gælder på tilsvarende vis.
3. På befordringsbeviset skal som minimum anføres:
 - a) operatøren eller operatørerne
 - b) oplysning om, at befordringen sker i henhold til nærværende fælles regler, medmindre andet er anført; dette kan ske ved angivelsen CIV
 - c) enhver anden nødvendig angivelse, der kan bevise, at der er indgået kontrakt om befordring af køretøj, der gør det muligt for passageren at gøre sine krav gældende i henhold til den indgåede kontrakt.
4. Passageren bør ved modtagelsen af befordringsbeviset sikre sig, at dette er udformet efter den rejsendes anvisning.

*Artikel 25***Gældende retsregler**

Med forbehold af de bestemmelser, der er nævnt i nærværende kapitel, gælder de bestemmelser, der er nævnt i kapitel III angående befordring af rejsegods, for befordring af køretøjer.

AFSNIT IV

OPERATØRENS ANSVAR

KAPITEL I

Ansvar i tilfælde af passagerers død eller tilskadekomst*Artikel 26***Grundlag for ansvar**

1. Operatøren er ansvarlig for skader, som medfører passagerens død, tilskadekomst eller anden krænkelse af dennes legemlige eller åndelige førlighed, og som er forårsaget ved et ulykkestilfælde i forbindelse med jernbanedrift, mens passageren befinder sig i, stiger op i eller stiger af en jernbanevogn, uden hensyn til hvilken infrastruktur der benyttes.
2. Operatøren fritages for dette ansvar:
 - a) hvis ulykkestilfældet er forårsaget af uden for jernbanedriften værende forhold, som operatøren trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis følger denne ikke har kunnet afværge
 - b) i det omfang ulykken skyldes en fejl fra passagerens side
 - c) hvis ulykkestilfældet skyldes tredjeparts handling, som operatøren trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis konsekvenser ikke kunne afværges; en anden jernbanevirksomhed, der benytter den samme infrastruktur, betragtes ikke som tredjepart; regresretten er ikke berørt.
3. Hvis ulykkestilfældet skyldes tredjeparts handling, og hvis operatøren dette til trods ikke kan fritages for sit ansvar i overensstemmelse med stk. 2, litra c), bærer denne hele ansvaret inden for rammerne af nærværende fælles regler og uden hensyn til eventuel regres over for tredjepart.
4. Nærværende fælles regler omfatter ikke det ansvar, der kan påhvile operatøren i de tilfælde, der ikke er omtalt i stk. 1.
5. Når en befordring, der er genstand for en enkelt befordringskontrakt, udføres af flere efterfølgende operatører, påhviler ansvaret den operatør, der i henhold til befordringskontrakten udfører den del af ydelsen, under hvilken den ulykke, der er årsag til passagerers død eller tilskadekomst, skete. Når denne ydelse ikke udføres af operatøren, men af en efterfølgende operatør, hæfter de to operatører solidarisk, i henhold til nærværende fælles regler.

*Artikel 27***Erstatning ved død**

1. I tilfælde af passagerens død omfatter erstatningen:
 - a) de i forbindelse med dødsfaldet opståede nødvendige udgifter, særlig med hensyn til transport af afdøde og bisættelse
 - b) hvis døden ikke indtræder straks, den i artikel 28 fastsatte erstatning.
2. Hvis afdøde havde eller ville have lovmæssig forsørgerpligt over for personer, der ved dødsfaldet mister deres forsørger, kan der eventuelt ydes erstatning for dette tab. Sagsanlæg vedrørende skadeserstatning fra personer, som afdøde forsørgede, uden at der var tale om en forsørgelse fastsat i henhold til lovregler, følger gældende national lovgivning.

*Artikel 28***Erstatning ved tilskadekomst**

Ved passagerens tilskadekomst eller enhver anden krænkelse af dennes legemlige eller åndelige førlighed omfatter skadeserstatningen:

- a) nødvendige udgifter, især til behandling og transport
- b) tab, som passageren har lidt, enten fordi erhvervsevnen er gået helt eller delvis tabt, eller fordi der er sket en forøgelse af dennes behov.

*Artikel 29***Erstatning for andre former for legemsbeskadigelse**

Det afgøres efter national ret, om og i hvilket omfang operatøren skal yde erstatning for andre former for legemsbeskadigelse end dem, der er omfattet af artikel 27 og 28.

*Artikel 30***Erstatningens form og størrelse ved død eller tilskadekomst**

1. Den i artikel 27, stk. 2, og artikel 28, litra b), nævnte erstatning ydes i form af et samlet beløb. Såfremt den tilskadekomne passager eller de ifølge artikel 27, stk. 2, berettigede personer kræver udbetaling af en løbende ydelse, og dette er muligt ifølge national ret, skal erstatningen dog ydes i denne form.
2. Størrelsen af den erstatning, som skal ydes i henhold til stk. 1, afgøres efter national ret. Ved anvendelsen af nærværende fælles regler fastsættes dog for hver passager en højeste grænse på 175 000 regningsenheder ved udbetaling af et samlet beløb eller en hertil svarende årlig rente, såfremt den højeste grænse ifølge den nationale ret er fastsat til et lavere beløb.

*Artikel 31***Andre transportmidler**

1. Med forbehold for stk. 2 finder bestemmelserne om ansvar ved passagerers død eller tilskadekomst ikke anvendelse på skader, som forvoldes under befordring, der i henhold til befordringskontrakten ikke er jernbanebefordring.
2. Bliver jernbanevogne befordret med færge, finder bestemmelserne om ansvar ved passagerers død eller tilskadekomst dog anvendelse på de af artikel 26, stk. 1, og artikel 33, stk. 1, omfattede skader, som tilføjes passageren i sammenhæng med jernbanedriften under passagerens ophold i de omtalte vogne eller under ind- eller udstigning.
3. Når jernbanedriften undtagelsesvis er indstillet, og passagererne bliver befordret med et andet transportmiddel, er operatøren ansvarlig i medfør af nærværende fælles regler.

*KAPITEL II***Ansvar ved manglende overholdelse af køreplaner***Artikel 32***Ansvar i tilfælde af aflysning af tog, forsinkelse eller svigtende forbindelse**

1. Operatøren er ansvarlig for tab, som påføres passageren på grund af aflysning, forsinkelse eller svigtende forbindelse, så rejsen ikke kan fortsættes samme dag, eller ikke er fornuftig at gennemføre den samme dag på grund af de givne omstændigheder. Erstatningen omfatter rimelige udgifter til logi samt udgifter til underretning af personer, som venter på passageren.
2. Operatøren fritages for dette ansvar, når aflysningen, forsinkelsen eller svigtende forbindelse skyldes:
 - a) uden for jernbanedriften værende forhold, som operatøren trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis følger denne ikke har kunnet afværge

- b) en fejl fra passagerens side eller
- c) tredjeparts handling, som operatøren trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis konsekvenser ikke kunne afværges; en anden jernbanevirksomhed, der benytter den samme infrastruktur, betragtes ikke som tredjepart; regresretten er ikke berørt.
3. National ret afgør, om og i hvilket omfang operatøren skal betale skadeserstatning for andre tab end dem, der er omtalt i stk. 1. Denne bestemmelse gør ikke indgreb i artikel 44.

KAPITEL III

Ansvar for håndbagage, dyr, rejsegods og køretøjer

Del 1

Håndbagage og dyr

Artikel 33

Ansvar

1. I tilfælde af passagerers død eller tilskadekomst er operatøren ansvarlig for helt eller delvist tab af eller skade på de genstande, som passageren enten havde på sig eller medbragte som håndbagage; dette omfatter også dyr, som passageren medbragte. Artikel 26 anvendes analogt.
2. I øvrigt er operatøren kun ansvarlig for helt eller delvist tab af eller skade på genstande, håndbagage eller dyr, som passageren skal holde opsyn med i henhold til artikel 15, hvis skaden skyldes en fejl fra operatørens side. De andre artikler i Afsnit IV, med undtagelse af artikel 51, og Afsnit VI gælder ikke i disse tilfælde.

Artikel 34

Begrænsning af skadeserstatning i tilfælde af tab af eller skade på genstande

Når operatøren er ansvarlig i medfør af artikel 33, stk. 1, skal denne betale erstatning op til et beløb på 1 400 regningsenheder til hver passager.

Artikel 35

Fritagelse for ansvar

Operatøren er ikke ansvarlig i forhold til passageren for skader, der skyldes, at passageren ikke overholder forskrifter fra told- og andre administrative myndigheder.

Del 2

Rejsegods

Artikel 36

Grundlag for ansvar

1. Operatøren er ansvarlig for tab, der skyldes helt eller delvist tab af eller skade på rejsegods fra indskrivningstidspunktet og til udleveringen, samt for forsinkelse i forbindelse med udleveringen.
2. Operatøren fritages for dette ansvar, i det omfang tabet af, beskadigelsen eller den forsinkede levering skyldes en fejl fra passagerens side, en ordre fra denne, der ikke er foranlediget af en fejl fra operatørens side, en fejl ved rejsegodsets art eller forhold, som operatøren ikke har kunnet undgå, og hvis konsekvenser operatøren ikke har kunnet forebygge.
3. Operatøren fritages for dette ansvar, i tilfælde af at tabet eller skaden skyldes en af de særlige situationer, der er forbundet med en eller flere af følgende nedenfor nævnte forhold:
- a) manglende eller mangelfuld emballage
- b) det indskrevne rejsegods særlige beskaffenhed
- c) indlevering af genstande, som er udelukket fra befordring som indskrevet rejsegods.

*Artikel 37***Bevisbyrde**

1. Beviset for, at tabet, beskadigelsen eller den forsinkede levering er forårsaget af en af de i artikel 36, stk. 2, omhandlede forhold, påhviler operatøren.
2. Godtgør operatøren, at tabet eller beskadigelsen efter omstændighederne i det pågældende tilfælde har kunnet skyldes en eller flere af de i artikel 36, stk. 3, omhandlede særlige farer, formodes skaden at have denne årsag. Rettighedshaveren har dog ret til at bevise, at skaden ikke helt eller delvis er forårsaget ved en af disse farer.

*Artikel 38***Efterfølgende operatører**

Når en befordring, der er genstand for en enkelt befordringskontrakt, udføres af flere på hinanden efterfølgende operatører, som tager ansvaret for rejsegodset med bagagebeviset eller køretøjet med befordringsbeviset, er disse, hvad angår befordringen af rejsegodset eller af køretøjerne part i befordringskontrakten i overensstemmelse med de kontraktmæssige betingelser på bagagebeviset eller på befordringsbeviset og er forpligtede i forhold til disse dokumenter. I så tilfælde er hver enkelt operatør ansvarlig for udførelsen af befordringen på den samlede strækning til udleveringen.

*Artikel 39***Stedfortrædende operatør**

1. Når operatøren, helt eller delvis, har overdraget udførelsen af befordringen til en stedfortrædende operatør, hvad enten dette sker inden for en i kontrakten nævnt rettighed eller ej, er operatøren alligevel ansvarlig for hele befordringen.
2. Alle bestemmelser i nærværende fælles regler omhandlende ansvar for operatøren gælder ligeledes for en stedfortrædende operatør for den del af befordringen, denne udfører. Artikel 48 og 52 gælder i forbindelse med søgsmål mod ansatte hos den stedfortrædende operatør eller alle andre personer, som den stedfortrædende operatør benytter til at udføre befordringen.
3. Enhver særaftale, gennem hvilken operatøren påtager sig forpligtelser, som ikke pålægges i henhold til nærværende fælles regler, eller giver afkald på rettigheder, som gives gennem disse fælles regler, har ikke gyldighed i forhold til en stedfortrædende operatør, der ikke udtrykkeligt og i skriftlig form har accepteret denne. Hvad enten den stedfortrædende operatør har accepteret denne aftale eller ej, er operatøren stadig bundet af sine forpligtelser eller de afkald, der er en følge af den omtalte særaftale.
4. Når og for så vidt operatøren og den stedfortrædende operatør er ansvarlige, hæfter de solidarisk.
5. Det samlede beløb, der skal betales i skadeserstatning af operatøren, den stedfortrædende operatør, samt af ansatte eller alle andre personer, som disse benytter til at udføre befordringen, kan ikke overstige det maksimumbeløb, der er omtalt i nærværende fælles regler.
6. Nærværende artikel berører ikke de muligheder for regres, der kan være mellem operatøren og den stedfortrædende operatør.

*Artikel 40***Formodning om tab af rejsegods**

1. Rettighedshaveren kan uden at fremlægge andet bevis betragte et stykke indskrevet rejsegods som tabt, hvis det ikke er udleveret fjorten dage efter, at det blev forlangt udleveret i henhold til artikel 22, stk. 3.
2. Genfindes et som tabt betragtet stykke indskrevet rejsegods inden et år efter, at det blev forlangt udleveret, skal operatøren underrette rettighedshaveren, såfremt dennes adresse kendes eller kan fremskaffes.

3. Rettighedshaveren kan inden tredivede dage efter modtagelsen af den i stk. 2 omtalte meddelelse forlange, at det indskrevne rejsegods skal udleveres. I dette tilfælde skal rettighedshaveren betale befordringsomkostningerne fra afsendelsesstedet til det sted, hvor udleveringen finder sted, og tilbagebetale den udbetalte erstatning med fradrag af de i denne indbefattede omkostninger. Retten til erstatning for forsinket levering efter artikel 43 berøres dog ikke heraf.

4. Hvis det genfundne rejsegods ikke forlanges udleveret inden for den i stk. 3 fastsatte frist, eller hvis det genfindes mere end et år efter kravet om udlevering, råder operatøren over det i henhold til gældende love og forskrifter på det sted, hvor rejsegodset befinder sig.

Artikel 41

Erstatning ved tab

1. Ved helt eller delvist tab af indskrevet rejsegods skal operatøren uden nogen yderligere skadeserstatning betale:
 - a) når skadens størrelse er påvist, en hertil svarende erstatning, som dog ikke kan overstige 80 regningsenheder pr. kilogram manglende bruttovægt eller 1 200 regningsenheder pr. kolli rejsegods
 - b) når skadens størrelse ikke er påvist, en erstatning på 20 regningsenheder pr. kilogram bruttovægt eller 300 regningsenheder pr. kolli rejsegods.

Det bestemmes ved de Almindelige befordringsbetingelser, om der skal ydes erstatning pr. manglende kilogram eller pr. manglende kolli rejsegods.

2. Desuden skal operatøren tilbagebetale fragten og andre beløb, der er betalt i forbindelse med befordringen af det tabte indskrevne rejsegods, samt toldafgifter eller andre allerede erlagte afgifter.

Artikel 42

Erstatning ved beskadigelse

1. Ved beskadigelse af det indskrevne rejsegods skal operatøren uden nogen yderligere skadeserstatning betale erstatning svarende til rejsegodsets værdiforringelse.
2. Erstatningen kan ikke overstige:
 - a) hvis det samlede rejsegods er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle betales ved fuldstændigt tab
 - b) hvis kun en del af rejsegodset er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle betales, hvis den værdiforringede del var gået tabt.

Artikel 43

Erstatning ved forsinket levering

1. Ved forsinket levering af det indskrevne rejsegods skal operatøren for hver påbegyndt fireogtyve timer regnet fra det tidspunkt, da rejsegodset blev forlangt udleveret, dog højst for fjorten dage, betale:
 - a) når rettighedshaveren påviser, at der ved forsinkelsen er opstået et tab, herunder en beskadigelse, en erstatning svarende til tabets størrelse indtil et maksimumbeløb på 0,80 regningsenheder pr. kilogram bruttovægt eller på 14 regningsenheder pr. kolli af det for sent leverede rejsegods
 - b) når rettighedshaveren ikke påviser, at der ved forsinkelsen er opstået tab, en erstatning på 0,14 regningsenheder pr. kilogram bruttovægt eller på 2,80 regningsenheder pr. kolli, der er for sent leveret.

Det bestemmes ved de Almindelige befordringsbetingelser, om der skal ydes erstatning pr. manglende kilogram eller pr. manglende kolli rejsegods.

2. Ved fuldstændigt tab af indskrevet rejsegods ydes der ikke erstatning efter stk. 1 ved siden af den i artikel 41 omhandlede erstatning.

3. Ved delvist tab af indskrevet rejsegods ydes erstatning efter stk. 1 for den del, der ikke er gået tabt.
4. Ved beskadigelse af indskrevet rejsegods, der ikke er en følge af forsinket levering, ydes erstatning efter stk. 1 eventuelt ved siden af den i artikel 42 omhandlede erstatning.
5. I intet tilfælde kan erstatningen efter stk. 1 sammen med de i artikel 41 og 42 omhandlede erstatninger overstige den erstatning, som skulle ydes, hvis rejsegodset var gået fuldstændigt tabt.

Del 3

Køretøjer

Artikel 44

Erstatning ved forsinkelse

1. Hvis et køretøj på grund af en omstændighed, der kan tilskrives operatøren, bliver læsset for sent, eller bliver det leveret for sent, skal operatøren, når rettighedshaveren beviser, at der derved er opstået et tab, betale en erstatning, hvis størrelse ikke kan overstige prisen for befordringen af køretøjet.
2. Hvis der på grund af en omstændighed, der kan tilskrives operatøren, opstår en forsinkelse ved læsningen, og rettighedshaveren som følge heraf giver afkald på gennemførelse af befordringskontrakten, tilbagebetales prisen for befordringen. Herudover kan rettighedshaveren forlange en erstatning, hvis størrelse ikke kan overstige prisen for befordringen af køretøjet, hvis det påvises, at der som følge af forsinkelsen er opstået et tab.

Artikel 45

Erstatning ved tab

Ved helt eller delvist tab af et køretøj beregnes den erstatning, som for det påviste tab skal betales til rettighedshaveren, efter køretøjets normale handelsværdi. Denne værdi kan ikke være på over 8 000 regningsenheder. En påhængsvogn med eller uden last betragtes som et selvstændigt køretøj.

Artikel 46

Ansvar i forbindelse med andre genstande

1. Med hensyn til andre genstande efterladt i køretøjet eller som befinder sig i bagagerum (f.eks. bagage- eller skibokse), der er solidt fastgjort til køretøjet, er operatøren kun ansvarlig for skade forvoldt på grund af fejl fra dennes side. Den samlede skadeserstatning kan ikke overstige 1 400 regningsenheder.
2. For så vidt angår genstande fastgjort uden på køretøjet, herunder de bagagebokse, der er omtalt i stk. 1, er operatøren kun ansvarlig, hvis det kan bevises, at skaden er opstået på grund af en handling eller en undladelse fra operatørens side, enten for med fortsæt at forvolde en sådan skade eller uden omtanke eller vel vidende om, at en sådan skade sandsynligvis ville ske.

Artikel 47

Gældende retsregler

Med forbehold for bestemmelserne i nærværende afsnit, gælder bestemmelserne om ansvar i forhold til rejsegods i del 2 for køretøjer.

KAPITEL IV

Fælles bestemmelser

Artikel 48

Bortfald af ret til påberåbelse af begrænset ansvar

Begrænsning af ansvar, sådan som det er fastsat i nærværende fælles regler, samt de bestemmelser, der findes i national lovgivning, der begrænser skadeserstatningernes størrelse til et bestemt beløb, gælder ikke, hvis det kan bevises, at skaden er opstået på grund af en handling eller en undladelse fra operatørens side, enten for med fortsæt at forvolde en sådan skade eller uden omtanke eller vel vidende om, at en sådan skade sandsynligvis ville ske.

*Artikel 49***Omregningskurs og renter**

1. Når beregningen af skadeserstatningen indebærer omregning af beløb udtrykt i fremmed valuta, sker omregningen i overensstemmelse med den kurs, der gælder på den pågældende dag på stedet for betalingen.
2. Rettighedshaveren kan kræve renter af skadeserstatningen, beregnet som fem procent pro anno, regnet fra den dag kravet er fremsat i henhold til artikel 55 eller, hvis der ikke er fremsat noget krav, fra den dag retsligt krav rejses.
3. Dog beregnes renter, med hensyn til skadeserstatninger i henhold til artikel 27 og 28, først fra den dag, da de begivenheder, der tjener til udmåling af skadeserstatningen, er sket, hvis denne dag ligger senere end den dag, da kravet fremsættes eller retsligt krav rejses.
4. For indskrevet rejsegods betales kun renter, hvis erstatningen overstiger 16 regningsenheder pr. bagagebevis.
5. Fremlægger rettighedshaveren ikke inden for en passende givet frist de bilag for operatøren, der er nødvendige for en endelig afgørelse af kravet, ophører renten at løbe fra udløbet af denne frist og indtil afleveringen af bilagene.

*Artikel 50***Ansvar i tilfælde af atomuheld**

Operatøren er fritaget for det ansvar, som påhviler denne efter de fælles regler, når skaden er forårsaget af et atomuheld, og den, der driver atomanlægget, eller en med denne ligestillet person efter en stats love og forskrifter om ansvar på kerneenergiens område hæfter for sådanne skader.

*Artikel 51***Personer som operatøren er ansvarlig for**

Operatøren er ansvarlig for sit personale og andre personer, som denne benytter til at udføre befordringen, når dette personale eller disse personer udøver deres hverv. Infrastrukturforvalterne af de strækninger, hvor befordringen foregår, betragtes som personer, som operatøren benytter for at få udført befordringen.

*Artikel 52***Andre klagemuligheder**

1. I alle tilfælde, hvor de fælles regler finder anvendelse, kan et erstatningskrav mod operatøren, uanset på hvilket grundlag det hviler, kun gøres gældende i henhold til de betingelser og begrænsninger, der findes i de fælles regler.
2. Det samme gælder for krav mod personalet og andre personer, for hvilke operatøren er ansvarlig efter artikel 51.

AFSNIT V

PASSAGERENS ANSVAR*Artikel 53***Særlige principper i forbindelse med ansvar**

Passageren er ansvarlig i forhold til operatøren for enhver skade:

- a) der skyldes tilsidesættelse af de forpligtelser der gælder i medfør af

1. artikel 10, 14 og 20

2. de særlige bestemmelser vedrørende befordring af køretøjer indeholdt i de Almindelige befordringsbetingelser, eller

3. Reglement for international befordring af farligt gods med jernbane (RID), eller

b) som skyldes genstande eller dyr, som passageren medbringer,

medmindre passageren beviser, at skaden er forårsaget af forhold, som en ansvarsbevidst passager, trods anvendelsen af den omhu, som forholdene krævede, ikke har kunnet undgå, og hvis følger denne ikke har kunnet afværge. Denne bestemmelse påvirker ikke det ansvar, der påhviler operatøren i medfør af artikel 26 og artikel 33, stk. 1.

AFSNIT VI

SAGSANLÆG

Artikel 54

Konstatering af delvis tab eller skade

1. Når operatøren opdager eller formoder eller rettighedshaveren hævder, at en genstand, der skulle befordres af operatøren (indskrevet rejsegods, køretøjer), er gået helt eller delvis tabt eller er blevet beskadiget, skal operatøren straks og om muligt i overværelse af rettighedshaveren udfærdige en rapport, hvorved, alt efter skadens art, genstandens tilstand og så vidt muligt skadens omfang, dens årsag og tidspunktet for dens opståen fastslås.

2. En kopi af denne rapport skal udleveres gratis til rettighedshaveren.

3. Hvis indholdet i denne rapport ikke kan godkendes af rettighedshaveren, kan denne forlange, at rejsegodsets eller køretøjets tilstand samt skadens årsag og omfang fastslås af en af parterne udpeget eller en beskikket sagkyndig. Fremgangsmåden retter sig efter love og bestemmelser i den stat, hvor konstateringen finder sted.

Artikel 55

Klager

1. Klager vedrørende operatørens ansvar for passagerers død og tilskadekomst skal indgives skriftligt til den operatør, mod hvem der rejses retsligt krav. I tilfælde af en befordring, der er genstand for en enkelt befordringskontrakt, og som udføres af flere efterfølgende operatører, kan kravet ligeledes stilles over for den første og den sidste operatør samt over for den operatør, der i den stat, hvor passagerens har ophold eller har sin normale adresse, har sit hovedsæde eller en filial eller den afdeling, som har indgået befordringskontrakten.

2. Andre krav vedrørende befordringskontrakten skal indgives skriftligt til den operatør, der er omtalt i artikel 56, stk. 2 og 3.

3. De bilag, som rettighedshaveren finder det nyttigt at vedlægge sin klage, skal fremlægges enten i original eller i kopi, i givet fald behørigt attesteret, hvis operatøren kræver det. Under klagens behandling kan operatøren kræve at få udleveret rejsehjemmelen, bagagebeviset og befordringsbeviset.

Artikel 56

Operatører mod hvilke der kan anlægges søgsmål

1. Erstatningssøgsmål på grundlag af operatørens ansvar for passagerens død eller tilskadekomst kan kun anlægges mod den ifølge artikel 26, stk. 5, ansvarlige operatør.

2. Med forbehold for stk. 4 kan andre erstatningssøgsmål vedrørende befordringskontrakten kun fremsættes over for den første eller den sidste operatør eller mod den operatør, som udførte befordringen på den strækning, hvor den begivenhed fandt sted, der var årsag til, at der anlægges søgsmål.

3. I tilfælde af at befordringen udføres af flere efterfølgende operatører, kan der rejses søgsmål mod den operatør, der skulle udlevere rejsegodset eller køretøjet, som med dennes samtykke er påført bagagebeviset eller befordringsbeviset, i henhold til stk. 2, selv om denne ikke har modtaget rejsegodset eller køretøjet.

4. Søgsmål om tilbagebetaling af et i henhold til befordringskontrakten betalt beløb kan rettes mod den operatør, der har opkrævet beløbet, eller mod den jernbane, til hvis fordel det er opkrævet.

5. Retsligt krav kan fremsættes mod en anden operatør end de i stk. 2 og 4 omtalte, når det fremkommer som kontrasøgsmål eller indsigelse, og hovedsøgsmålet grunder sig på samme befordringskontrakt.
6. I det omfang hvor nærværende fælles regler gælder for en stedfortrædende operatør, kan retslige krav ligeledes gøres gældende mod denne.
7. Hvis sagsøgeren har valget mellem flere operatører, ophører denne ret til at vælge, så snart der er anlagt sag mod en af disse operatører; dette gælder ligeledes, hvis sagsøgeren har valget mellem en eller flere operatører og en stedfortrædende operatør.

Artikel 58

Bortfald af krav i tilfælde af passagerers død og tilskadekomst

1. Alle krav fra rettighedshaveren på grundlag af operatørens ansvar for passagerers død og tilskadekomst er bortfaldet, hvis rettighedshaveren ikke senest tolv måneder efter, at denne er blevet bekendt med skaden, anmelder denne til en af de operatører, til hvilken kravet kan stilles i medfør af artikel 55, stk. 1. Hvis den erstatningsberettigede anmelder skaden mundtligt til operatøren, skal denne udlevere en attestering af denne mundtlige anmeldelse.
2. Erstatningskravet bortfalder dog ikke, når:
 - a) den erstatningsberettigede inden den i stk. 1 nævnte frist fremmer sit krav over for en af de i artikel 55, stk. 1, nævnte operatører
 - b) den ansvarlige operatør, inden for den i stk. 1 nævnte frist, ad anden vej har fået kendskab til passagerens ulykkestilfælde
 - c) undladelse eller forsinkelse af anmeldelsen af ulykkestilfældet skyldes omstændigheder, som ikke kan bebrejdes den erstatningsberettigede
 - d) den erstatningsberettigede beviser, at operatøren er skyld i ulykkestilfældet.

Artikel 59

Bortfald af krav hidrørende fra befordring af rejsegods

1. Ved rettighedshaverens modtagelse af det indskrevne rejsegods bortfalder ethvert fra befordringskontrakten stammende krav mod operatøren for delvist tab, beskadigelse eller forsinket levering.
2. Kravene bortfalder dog ikke:
 - a) ved delvist tab eller ved beskadigelse, hvis
 1. tabet eller beskadigelsen er fastslået efter artikel 54 inden rettighedshaverens modtagelse af det indskrevne rejsegods
 2. den konstatering, der skulle være sket efter artikel 54, alene på grund af operatørens fejl ikke er blevet foretaget
 - b) ved ikke udvendigt synlig skade, som først fastslås efter rettighedshaverens modtagelse af det indskrevne rejsegods, hvis rettighedshaveren
 1. forlanger konstatering af skaden i henhold til artikel 54, straks efter at skaden er opdaget og senest tre dage efter modtagelsen af det indskrevne rejsegods og
 2. herudover beviser, at skaden er sket i tiden mellem overdragelsen til operatøren og udleveringen
 - c) ved forsinket levering, når rettighedshaveren inden enogtyve dage fremsætter sit krav over for en af de i artikel 56, stk. 3, nævnte operatører
 - d) når rettighedshaveren beviser, at skaden skyldes en fejl fra operatørens side.

Artikel 60

Forældelse af krav

1. Erstatningssøgsmål på grundlag af operatørens ansvar for passagerers død og tilskadekomst forældes:
 - a) for passageren på tre år, regnet fra dagen efter ulykkestilfældet

b) for andre erstatningsberettigede på tre år, regnet fra dagen efter passagerens død, dog senest fem år, regnet fra dagen efter ulykkestilfældet.

2. Andre krav stammende fra befordringskontrakten forældes efter et års forløb. Forældelsen indtræder dog først efter to års forløb, når det drejer sig om krav i anledning af en med forsæt eller undladelse forvoldt skade, enten for med fortsæt at forvolde en sådan skade eller uden omtanke eller vel vidende om, at en sådan skade sandsynligvis ville ske.

3. Forældelsen efter stk. 2 løber:

a) ved krav om erstatning for fuldstændigt tab fra fjortende dag efter udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 22, stk. 3

b) ved krav om erstatning for delvist tab, beskadigelse eller forsinket levering fra den dag, da udleveringen har fundet sted

c) i alle andre tilfælde vedrørende befordringen af passageren fra den dag, da rejskehjemmelens gyldighedstid udløber.

Den dag, fra hvilken forældelsesfristen regnes, medregnes ikke i denne frist.

4. I øvrigt gælder national ret for opsættelse og afbrydelse af forældelsesfristen.

AFSNIT VII

OPERATØRERNES INDBYRDES FORHOLD

Artikel 61

Afregning mellem operatørerne

1. Hver operatør skal betale de andre deltagende operatører den andel af befordringsprisen, der tilkommer dem, som enten er opkrævet eller skulle have været opkrævet. Afregningsmetoden mellem operatørerne fastsættes efter særlig aftale.

2. Artikel 6, stk. 3, artikel 16, stk. 3, og artikel 25 gælder ligeledes vedrørende forhold mellem efterfølgende operatører.

Artikel 62

Regresret

1. Den operatør, der efter nærværende fælles regler har betalt en erstatning, har ret til regres over for de operatører, der har deltaget i befordringen efter følgende bestemmelser:

a) Den operatør, der har forårsaget skaden, er eneansvarlig for denne.

b) Hvis flere operatører har forårsaget skaden, hæfter hver af dem for den skade, som denne har forårsaget; er det ikke muligt at fastslå hver operatørs ansvar, fordeles erstatningen mellem dem i henhold til litra c).

c) Hvis det ikke kan bevises, at skaden er forårsaget af en eller flere operatører, fordeles erstatningen på samtlige operatører, der har deltaget i befordringen, med undtagelse af dem, som beviser, at skaden ikke er forvoldt af dem. Fordelingen sker i forhold til den del af befordringsprisen, der tilkommer hver enkelt operatør.

2. Hvis en af disse operatører er insolvent, fordeles den del, der påhviler denne, mellem alle de andre operatører, der har deltaget i befordringen i forhold til den del af befordringsprisen, der tilkommer hver enkelt.

Artikel 63

Fremgangsmåde ved regres

1. Den operatør, hos hvem der søges regres efter artikel 62, kan ikke bestride retmæssigheden af den af den regres-søgende operatør foretagne udbetaling, når erstatningen er retsligt fastsat, efter at retssagen er behørigt forkyndt, og denne operatør har haft mulighed for at intervenere i sagen. Domstolen i hovedsagen fastsætter frister for forkyndelse og intervention.

2. Den operatør, der søger regres, skal søge alle operatører, med hvilke der ikke er opnået en mindelig ordning, under én og samme retssag; ellers fortabes regresretten over for de ikke indstævnedes operatører.

3. Domstolen skal afgøre alle de forelagte regressager ved én og samme dom.
4. Den operatør, der ønsker at gøre sin regresret gældende, kan indbringe sagen for en domstol i den stat, hvor en af de operatører, der har deltaget i befordringen, har sit hovedsæde eller den filial eller den afdeling, der har indgået befordringskontrakten.
5. Når søgsmålet skal anlægges mod flere operatører, kan den operatør, der har regresret, vælge, ved hvilken af de kompetente domstole i henhold til stk. 4 sagen skal indgives.
6. Regressager kan ikke inddrages under erstatningssager, som er anlagt af rettighedshaveren i henhold til befordringskontrakten.

Artikel 64

Overenskomster om regres

Operatørerne kan frit aftale bestemmelser indbyrdes, der afviger fra artikel 61 og 62.

BILAG II

MINIMUMSOPLYSNINGER, SOM SKAL GIVES AF JERNBANEVIRKSOMHEDER OG BILLETUDSTEDERE

Del I: Oplysninger forud for rejsen

Almindelige betingelser i forbindelse med kontrakten

Køreplaner og betingelser for den hurtigste rejse

Køreplaner og betingelser for alle tilgængelige billetpriser med fremhævelse af de billigste billetpriser

Tilgængelighed, adgangsbetingelser og faciliteter i tog for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet i overensstemmelse med direktiv (EU) 2019/882 og forordning (EU) nr. 454/2011 og (EU) nr. 1300/2014

Kapacitetsmuligheder og betingelser for at medtage cykler

Adgang til pladser i første- og andenklasseskupeer samt liggevogne og sovevogne

Afbrydelser og forsinkelser (planlagte og i realtid)

Tilgængelige faciliteter i toget, herunder wi-fi og toiletter, og servicetilbud i toget, herunder assistance til passagerer, som ydes af personalet

Oplysninger forud for købet om, hvorvidt billetten eller billetterne udgør en gennemgående billet

Procedurer for udlevering af bortkommen bagage

Procedurer for indgivelse af klager.

Del II: Oplysninger på rejsen

Servicetilbud og faciliteter, herunder wi-fi, i toget

Næste station

Afbrydelser og forsinkelser (planlagte og i realtid)

Hovedtilslutningstjenester

Sikkerhedsforhold

Del III: Operationer vedrørende reservationssystemer

Forespørgsler om tilgængelig jernbanetransportydelse, herunder gældende takster

Forespørgsler om reservation af jernbanetransportydelse

Forespørgsler om delvis eller hel annullering af en reservation

BILAG III

MINIMUMSSTANDARDE FOR SERVICEKVALITET

Oplysninger og billetter

Forbindelsers punktlighed og generelle principper for håndtering af trafikforstyrrelser

Forsinkelser

- i) den samlede, gennemsnitlige forsinkelse af tjenester angivet i procent opdelt på hver driftskategori (langdistance, regional og byer/forstæder)
- ii) forsinkelser angivet i procent som følge af de i artikel 19, stk. 10, nævnte forhold
- iii) tjenester med forsinket afgang angivet i procent
- iv) tjenester med forsinket ankomst angivet i procent
 - forsinkelser på under 60 minutter angivet i procent
 - forsinkelser på 60-119 minutter angivet i procent
 - forsinkelser på 120 minutter eller derover angivet i procent

Aflysninger af tjenester

- i) aflysning af tjenester angivet i procent opdelt på hver driftskategori (international, indenlandsk langdistance, regional og byer/forstæder)
- ii) aflysning af tjenester angivet i procent opdelt på hver driftskategori (international, indenlandsk langdistance, regional og byer/forstæder) som følge af de i artikel 19, stk. 10, nævnte forhold.

Rengøring af rullende materiel og stationsfaciliteter (luftkvalitets- og temperaturkontrol i vognene, hygiejneniveauet på toiletterne, osv.)

Tilfredshedsundersøgelser blandt kunderne

Klagebehandling, refusion og kompensation for manglende overholdelse af servicekvalitetsstandarde

Assistance til personer med handicap og personer med nedsat mobilitet og drøftelser om denne assistance med repræsentative organisationer og, hvis det er relevant, repræsentanter for personer med handicap og personer med nedsat mobilitet

BILAG IV

SAMMENLIGNINGSTABEL

Forordning (EF) nr. 1371/2007	Nærværende forordning
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 1, litra a)	Artikel 1, litra a)
Artikel 1, litra b)	Artikel 1, litra b)
—	Artikel 1, litra c)
Artikel 1, litra c)	Artikel 1, litra d)
—	Artikel 1, litra e)
Artikel 1, litra d)	Artikel 1, litra f)
Artikel 1, litra e)	Artikel 1, litra g)
—	Artikel 1, litra h)
Artikel 1, litra f)	Artikel 1, litra i)
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 2, stk. 1	Artikel 2, stk. 1
Artikel 2, stk. 2	—
Artikel 2, stk. 3	—
Artikel 2, stk. 4	—
Artikel 2, stk. 5	Artikel 2, stk. 6, litra a), og artikel 2, stk. 8
Artikel 2, stk. 6	Artikel 2, stk. 6, litra b)
Artikel 2, stk. 7	Artikel 2, stk. 7
—	Artikel 2, stk. 2
—	Artikel 2, stk. 3
—	Artikel 2, stk. 4
—	Artikel 2, stk. 5
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 3, nr. 1)	Artikel 3, nr. 1)
Artikel 3, nr. 2) og 3)	—
Artikel 3, nr. 4)	Artikel 3, nr. 2)

Forordning (EF) nr. 1371/2007	Nærværende forordning
Artikel 3, nr. 5)	Artikel 3, nr. 3)
Artikel 3, nr. 6)	Artikel 3, nr. 4)
Artikel 3, nr. 7)	Artikel 3, nr. 5)
Artikel 3, nr. 8)	Artikel 3, nr. 6)
—	Artikel 3, stk. 7)
Artikel 3, nr. 9)	Artikel 3, nr. 8)
Artikel 3, nr. 10)	Artikel 3, nr. 9)
—	Artikel 3, nr. 10)
—	Artikel 3, nr. 11)
Artikel 3, nr. 11)	Artikel 3, nr. 12)
—	Artikel 3, nr. 13)
—	Artikel 3, nr. 14)
—	Artikel 3, nr. 15)
—	Artikel 3, nr. 16)
Artikel 3, nr. 12)	Artikel 3, nr. 17)
—	Artikel 3, nr. 18)
Artikel 3, nr. 13)	Artikel 3, nr. 19)
—	Artikel 3, nr. 20)
Artikel 3, nr. 15)	Artikel 3, nr. 21)
—	Artikel 3, nr. 22)
Artikel 4	Artikel 4
—	Artikel 5
Artikel 5	Artikel 6
Artikel 6	Artikel 7
Artikel 7	Artikel 8
Artikel 8	Artikel 9
—	Artikel 10
Artikel 9	Artikel 11
—	Artikel 12

Forordning (EF) nr. 1371/2007	Nærværende forordning
Artikel 11	Artikel 13
Artikel 12	Artikel 14
Artikel 13	Artikel 15
Artikel 14	Artikel 16
Artikel 15	Artikel 17
Artikel 16	Artikel 18
—	Artikel 18, stk. 2, 3, 4, 5, 6 og 7
Artikel 17, stk. 1	Artikel 19, stk. 1, 2, 3 og 4
—	Artikel 19, stk. 5 og 6
Artikel 17, stk. 2	Artikel 19, stk. 7
Artikel 17, stk. 3	Artikel 19, stk. 8
Artikel 17, stk. 4	Artikel 19, stk. 9
—	Artikel 19, stk. 10
Artikel 18	Artikel 20
—	Artikel 20, stk. 6
Artikel 19	Artikel 21
Artikel 20	Artikel 22
Artikel 21, stk. 1	—
Artikel 21, stk. 2	Artikel 23, stk. 1, litra g)
Artikel 22 og 23	Artikel 23
Artikel 22, stk. 2	—
Artikel 24	Artikel 24
Artikel 25	Artikel 25, stk. 1, 2 og 3
—	Artikel 26
Artikel 26	Artikel 27
Artikel 27	Artikel 28
—	Artikel 28, stk. 3
Artikel 27, stk. 3	Artikel 28, stk. 4

Forordning (EF) nr. 1371/2007	Nærværende forordning
Artikel 28	Artikel 29
Artikel 29	Artikel 30
Artikel 30	Artikel 31
—	Artikel 32 og 33
Artikel 31	Artikel 34
—	Artikel 34, stk. 1 og 3
Artikel 32	Artikel 35
—	Artikel 35, stk. 2
Artikel 33	—
Artikel 34	Artikel 36
Artikel 35	Artikel 38
—	Artikel 37
Artikel 36	Artikel 39
—	Artikel 40
Artikel 37	Artikel 41
Bilag I	Bilag I
Bilag II	Bilag II
Bilag III	Bilag III
—	Bilag IV

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/783**af 29. april 2021****om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013****(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionens lovgivning og politikker inden for miljø, klima og relevant energi har sikret betydelige miljøforbedringer. Der er dog stadig store miljø- og klimaudfordringer, som vil få alvorlige negative konsekvenser for Unionen og dens borgers trivsel, hvis de ikke imødegås.
- (2) Programmet for miljø- og klimaindsatsen (Life), som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1293/2013 ⁽⁴⁾ for perioden 2014-2020, er det seneste i en række EU-programmer, der siden 1992 har støttet gennemførelsen af miljø- og klimaloggivning og politiske prioriteter. Life fik en positiv vurdering i en nylig midtvejsevaluering, hvor det blev beskrevet som værende på rette vej til at blive effektivt, virkningsfuldt og relevant. Life-programmet for perioden 2014-2020 bør derfor videreføres med visse ændringer, der er identificeret i midtvejsevalueringen og de efterfølgende vurderinger. Programmet for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) (»LIFE-programmet«) bør derfor oprettes for en periode på syv år, så dets varighed tilpasses varigheden af den flerårige finansielle ramme, der er fastsat i Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾.
- (3) I bestræbelserne på at opfylde de målsætninger og mål, som er fastsat i Unionens lovgivning, politikker og planer, navnlig målsætningerne i Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 om den europæiske grønne pagt (»den europæiske grønne pagt«), og internationale forpligtelser på områderne miljø, klima og relevant energi, bør LIFE-programmet bidrage til en retfærdig omstilling til en bæredygtig, cirkulær, energieffektiv, klimaneutral og klimaresistent økonomi baseret på vedvarende energi, til beskyttelsen, genopretningen og forbedringen af miljøkvaliteten, herunder i luften, vandet og jorden, og sundheden og til at standse og vende biodiversitetstab, herunder ved at

⁽¹⁾ EUT C 62 af 15.2.2019, s. 226.

⁽²⁾ EUT C 461 af 21.12.2018, s. 156.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 17.4.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 16.3.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 26.4.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1293/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (Life) og om ophævelse af forordning (EF) nr. 614/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 185).

⁽⁵⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433I af 22.12.2020, p. 11).

støtte gennemførelsen og forvaltningen af Natura 2000-nettet og imødegåelse af forringelsen af økosystemer, enten ved hjælp af direkte interventioner eller ved at støtte integrering af disse målsætninger i andre politikker. LIFE-programmet bør også støtte gennemførelsen af de generelle handlingsprogrammer, der vedtages i overensstemmelse med artikel 192, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), såsom syvende miljøhandlingsprogram ⁽⁶⁾ og ethvert efterfølgende EU-miljøhandlingsprogram.

- (4) Unionen er fast besluttet på at udvikle en helhedstilgang til målene for bæredygtig udvikling under De Forenede Nationers 2030-dagsorden, som fremhæver den tætte forbindelse mellem forvaltning af naturressourcer, der skal sikre, at de er tilgængelige på lang sigt, og økosystemtjenester samt begges sammenhæng med menneskers sundhed samt bæredygtig og socialt inklusiv økonomisk vækst. LIFE-programmet bør i samme ånd afspejle principperne om solidaritet og samtidig yde et væsentligt bidrag til både den økonomiske udvikling og den sociale samhørighed.
- (5) For at fremme bæredygtig udvikling bør miljø- og klimabeskyttelseskrav indgå i udformningen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter. Synergier og komplementaritet med andre af Unionens finansieringsprogrammer bør derfor fremmes, herunder ved at understøtte finansiering af aktiviteter, der supplerer strategiske integrerede projekter og strategiske naturprojekter og støtter udnyttelsen og udbredelsen af de løsninger, der udvikles under LIFE-programmet. Der er behov for koordinering for at forhindre dobbelt finansiering. Kommissionen og medlemsstaterne bør tage skridt til at undgå administrative overlap og en administrativ byrde for projektstøttemodtagere i form af rapporteringskrav under forskellige finansielle instrumenter.
- (6) LIFE-programmet bør bidrage til bæredygtig udvikling og til at opfylde målsætningerne og målene i Unionens lovgivning, strategier, planer og internationale forpligtelser på områderne miljø, klima og relevant energi, navnlig for så vidt angår De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, konventionen om den biologiske mangfoldighed ⁽⁷⁾, Parisaftalen, der er vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer ⁽⁸⁾ (»Parisaftalen om klimaændringer«), samt blandt andet De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europas (UNECE's) konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet ⁽⁹⁾ (»Århuskonventionen«), UNECE's konvention om grænseoverskridende luftforurening over store afstande, FN's Baselkonvention om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf, FN's Rotterdamkonvention om proceduren for forudgående informeret samtykke for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel og FN's Stockholmkonvention om persistente organiske miljøgifte.
- (7) Unionen lægger stor vægt på den langsigtede bæredygtighed af resultaterne af projekter finansieret af LIFE-programmet og på kapaciteten til at sikre og opretholde disse resultater efter projektets gennemførelse, bl.a. ved hjælp af videreførelse eller af udbredelse eller overførsel af resultater.
- (8) Hvis Unionen skal opfylde sine forpligtelser efter Parisaftalen om klimaændringer, kræver det, at Unionen omstiller sig til et bæredygtigt, cirkulært, energieffektivt, klimaneutralt og klimaresistent samfund baseret på vedvarende energi. Sådan omstilling forudsætter foranstaltninger med særlig fokus på de sektorer, der bidrager mest til de aktuelle niveauer af drivhusgasudledning og forurening, fremmer energieffektivitet og vedvarende energi og bidrager til gennemførelsen af 2030-rammen for klima- og energipolitikken og medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner samt til gennemførelsen af Unionens langsigtede klima- og energistrategi i overensstemmelse med Parisaftalen om klimaændringers langsigtede målsætninger. LIFE-programmet bør også omfatte foranstaltninger, som bidrager til gennemførelsen af Unionens klimatilpasningspolitik for at mindske sårbarheden over for klimaændringernes negative virkninger.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU af 20. november 2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 »Et godt liv i en ressourcebegrænset verden« (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 171).

⁽⁷⁾ Rådets afgørelse 93/626/EØF af 25. oktober 1993 om indgåelse af konventionen om den biologiske mangfoldighed (EFT L 309 af 13.12.1993, s. 1).

⁽⁸⁾ EUT L 282 af 19.10.2016, s. 4.

⁽⁹⁾ EUT L 124 af 17.5.2005, s. 4.

- (9) Projekter inden for rammerne af LIFE-programmets nye delprogram »Omstilling til Ren Energi« bør fokusere på skabelse af kapacitetsopbygning og udbredelse af viden, færdigheder, innovative teknikker, metoder og løsninger til at opfylde målsætningerne for EU-lovgivning og - politik vedrørende omstillingen til vedvarende energi og øget energieffektivitet. Sådanne kapacitetsopbygning og udbredelse er typisk koordinerings- og støtteforanstaltninger med høj merværdi på EU-plan, der har til formål at nedbryde markedsbarrierer, der hæmmer den socioøkonomiske omstilling til bæredygtig energi, og som hovedsageligt involverer små og mellemstore enheder, samt flere aktører, herunder lokale og regionale offentlige myndigheder og nonprofitorganisationer. Sådanne foranstaltninger giver flere sidegevinster såsom bekæmpelse af energifattigdom, forbedret indendørs luftkvalitet, nedbringelse af lokale forurenende stoffer takket være energieffektivitetsforbedringer og en forøgelse af den distribuerede vedvarende energi, og de bidrager til positive lokale økonomiske virkninger og en mere inklusiv social vækst.
- (10) Omstillingen af energisektoren skal fremskyndes for at bidrage til at modvirke klimaændringerne og til Unionens internationale forpligtelser med hensyn til dekarbonisering. Foranstaltninger til kapacitetsopbygning, som støtter energieffektivitet og vedvarende energi, og som indtil 2020 er finansieret under Horisont 2020 ⁽¹⁰⁾, bør integreres i LIFE-programmets nye delprogram »Omstilling til Ren Energi«, eftersom målsætningen hermed ikke er at yde støtte til topkvalitet og generere innovation, men at fremme udnyttelsen af allerede tilgængelig teknologi til vedvarende energi og energieffektivitet, hvilket bidrager til modvirkning af klimaændringer. LIFE-programmet bør inddrage alle interessenter og sektorer, der er involveret i omstillingen til ren energi. Medtagelsen af sådanne kapacitetsopbyggende aktiviteter i LIFE-programmet åbner mulighed for synergier mellem delprogrammerne og øger den overordnede sammenhæng i EU-finansieringen. Der bør derfor indsamles og formidles data om udnyttelsen af eksisterende forsknings- og innovationsløsninger i LIFE-programmets projekter, herunder fra Horisont Europa-programmet, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 ⁽¹¹⁾ (»Horisont Europa«), og dets forgængere.
- (11) I konsekvensanalysen, der ledsagede Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 ⁽¹²⁾, som ændrede Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ⁽¹³⁾, vurderes det, at opfyldelse af Unionens energimål for 2030 vil kræve yderligere investeringer på 177 mia. EUR årligt i perioden 2021-2030. De største mangler vedrører investeringer i dekarbonisering af bygninger med henblik på at øge energieffektivitet og brugen af vedvarende energikilder i lille målestok, hvor der er behov for at tilføre kapital til projekter af meget decentral karakter. En af målsætningerne i delprogrammet »Omstilling til Ren Energi«, der omfatter energieffektivitet og hurtig ibrugtagning af vedvarende energi, går ud på at opbygge kapacitet til udvikling og aggregering af sådanne projekter og derved også at øge absorberingen af midler fra de europæiske struktur- og investeringsfonde og fungere som en katalysator for investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet, idet der også anvendes de finansielle instrumenter, som tilvejebringes inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 ⁽¹⁴⁾.
- (12) LIFE-programmet er det eneste program, der specifikt er dedikeret til miljø- og klimainsatsen, og spiller derfor en afgørende rolle i at støtte gennemførelsen af Unionens lovgivning og politikker på disse områder.
- (13) Synergier med Horisont Europa bør gøre det lettere at afdække og fastlægge forsknings- og innovationsbehov med hensyn til at imødegå miljø-, klima- og energirelaterede udfordringer inden for Unionen som led i Horisont Europas strategiske planlægningsproces for forskning og innovation. LIFE-programmet bør fortsat fungere som en katalysator for gennemførelsen af Unionens lovgivning og politik på områderne miljø og klima og relevant

⁽¹⁰⁾ Rådets afgørelse 2013/743/EU af 3. december 2013 om særprogrammet til gennemførelse af Horisont 2020 — rammeprogram for forskning og innovation (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse 2006/971/EF, 2006/972/EF, 2006/973/EF, 2006/974/EF og 2006/975/EF (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 965).

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2002 af 11. december 2018 om ændring af direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 210).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30).

energi, herunder ved at udnytte og anvende forsknings- og innovationsresultater fra Horisont Europa og bidrage til, at de tages i brug i større skala, hvor dette kan medvirke til at imødegå problemer på områderne miljø, klima eller energiomstilling. Horisont Europas Europæiske Innovationsråd kan yde støtte til at opskalere og kommercialisere nye banebrydende idéer, der kunne opstå som følge af gennemførelsen af LIFE-projekter. Tilsvarende bør synergier med Innovationsfonden i det emissionshandelssystem, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF ⁽¹⁵⁾, også tages i betragtning.

- (14) En foranstaltning, som har modtaget et bidrag fra LIFE-programmet, bør også kunne modtage et bidrag fra andre EU-programmer, forudsat at sådanne bidrag ikke dækker de samme omkostninger. Foranstaltninger, der modtager kumuleret finansiering fra forskellige EU-programmer, bør kun revideres én gang og på en måde, som omfatter alle involverede EU-programmer og de respektive regler, der gælder for dem.
- (15) Kommissionens meddelelse af 3. februar 2017 om EU's revision af gennemførelsen af miljøreglerne: Fælles udfordringer og en samlet indsats for at levere bedre resultater (EIR) viser, at der er brug for betydelige fremskridt for at fremskynde gennemførelsen af Unionens gældende miljøret og for i højere grad at integrere og mainstreame miljø- og klimamålsætninger i andre politikker. LIFE-programmet bør derfor fungere som katalysator i forhold til at imødegå horisontale, systemiske udfordringer samt de grundlæggende årsager til mangler i gennemførelsen, som er identificeret i EIR, og i forhold til at opnå de fornødne fremskridt ved at udvikle, afprøve og udbrede nye tilgange, idet det støtter udviklingen, overvågningen og revisionen af politikker, forbedrer forvaltningen inden for miljø, klimaændringer og relaterede anliggender vedrørende energiomstilling, herunder ved at øge inddragelsen af interessenter på alle niveauer, kapacitetsopbygning, kommunikation og bevidsthed, mobiliserer investeringer fra Unionens investeringsprogrammer eller andre finansieringskilder og ved at støtte foranstaltninger, der har til formål at overvinde de forskellige hindringer for en effektiv gennemførelse af centrale planer fastsat i miljølovgivningen.
- (16) Hvis biodiversitetstab og forringelsen af økosystemer, herunder i havøkosystemer, skal standses og vendes, kræver det støtte til udvikling, gennemførelse, håndhævelse og vurdering af relevant EU-lovgivning og -politik, herunder Kommissionens meddelelse af 20. maj 2020 om EU's biodiversitetsstrategi for 2030 — naturen skal bringes tilbage i vores liv, Rådets direktiv 92/43/EØF ⁽¹⁶⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF ⁽¹⁷⁾ samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 ⁽¹⁸⁾, navnlig ved at udvikle videnbasen for politikudvikling og -gennemførelse og ved at udvikle, afprøve, demonstrere og anvende bedste praksis og løsninger såsom effektiv forvaltning i lille målestok, eller som er tilpasset særlige lokale, regionale eller nationale forhold, herunder integrerede tilgange til gennemførelse af de prioriterede aktionsplaner, der er vedtaget i henhold til direktiv 92/43/EØF. Nærværende forordning bør bidrage til at integrere biodiversitetsindsatsen i Unionens politikker og til at opfylde den overordnede ambition om at afsætte 7,5 % af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme til biodiversitetsmål i 2024 og 10 % af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme til biodiversitetsmål i 2026 og i 2027, idet der tages hensyn til de eksisterende overlap mellem klima- og biodiversitetsmålene.

Unionen og medlemsstaterne bør spore deres biodiversitetsrelaterede udgifter for at opfylde deres rapporteringsforpligtelser i henhold til konventionen om den biologiske mangfoldighed. Krav om sporing, der er fastsat i anden relevant EU-lovgivning, bør også opfyldes. Unionens biodiversitetsrelaterede udgifter bør spores i overensstemmelse med en effektiv, gennemsigtig og omfattende metode, der skal angives af Kommissionen i samarbejde med Europa-Parlamentet og Rådet som omhandlet i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

⁽¹⁶⁾ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7).

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (EUT L 20 af 26.1.2010, s. 7).

⁽¹⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EUT L 317 af 4.11.2014, s. 35).

Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter ⁽¹⁹⁾.

- (17) Det fremgår af nylige evalueringer og vurderinger, herunder midtvejsrevisionen af EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020 og kvalitetskontrollen af naturlovgivningen, at en af de væsentligste underliggende årsager til en mangelfuld gennemførelse af Unionens lovgivning om natur og biodiversitetsstrategien er mangel på tilstrækkelig finansiering.

Unionens primære finansielle instrumenter, herunder Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 ⁽²⁰⁾ (»Den Europæiske Fond for Regionaludvikling«), og Samhørighedsfonden, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1300/2013 ⁽²¹⁾ (»Samhørighedsfonden«), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 ⁽²²⁾ (»Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne«), og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond, der er oprettet i henhold til en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om ophævelse af forordning (EU) nr. 508/2014 (»Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond«), kunne yde et betydeligt supplerende bidrag til at opfylde disse behov. LIFE-programmet kunne forbedre effektiviteten af sådan mainstreaming yderligere gennem strategiske naturprojekter, som har til formål at fungere som en katalysator for gennemførelsen af Unionens lovgivning og politik om natur og biodiversitet, herunder de foranstaltninger, der er fastsat i de prioriterede aktionsplaner, der er vedtaget i henhold til direktiv 92/43/EØF. De strategiske naturprojekter bør støtte handlingsprogrammer i medlemsstaterne, som tager sigte på mainstreaming af relevante natur- og biodiversitetsmålsætninger ind i andre politikker og finansieringsprogrammer, hvorved sikres, at tilstrækkelige midler mobiliseres til gennemførelsen af disse politikker.

Medlemsstaterne bør inden for deres strategiske plan for den fælles landbrugspolitik kunne vælge at anvende en vis andel af tildelingen fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne til at fungere som løfte-
stang for foranstaltninger, der supplerer strategiske naturprojekter som defineret i denne forordning.

- (18) Fremme af den cirkulære økonomi og ressourceeffektivitet kræver en ændring i den måde, hvorpå materialer og produkter, herunder plast, designes, produceres, forbruges, repareres, genbruges, genanvendes og bortskaffes, og fokus på produkternes samlede livscyklus. LIFE-programmet bør bidrage til omstillingen til en cirkulær økonomi-model gennem finansiell støtte, som er målrettet en bred vifte af aktører såsom virksomheder, offentlige myndigheder og forbrugere, navnlig ved at anvende, udvikle og udbrede den bedste teknologi og praksis og de bedste løsninger, som er tilpasset særlige lokale, regionale eller nationale forhold, herunder via integrerede tilgange til anvendelsen af affaldshierarkiet og gennemførelsen af planer for affaldshåndtering og -forebyggelse. Ved at støtte gennemførelsen af Kommissionens meddelelse af 16. januar 2018 om en EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi kan der navnlig træffes foranstaltninger til at imødegå problemet med havaffald.
- (19) Et højt miljøbeskyttelsesniveau er afgørende for Unionsborgernes sundhed og trivsel. LIFE-programmet bør støtte Unionens målsætninger vedrørende fremstilling og anvendelse af kemikalier på måder, der minimerer de væsentlige negative virkninger for menneskers sundhed og miljøet, med henblik på at opfylde målsætningen om

⁽¹⁹⁾ EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 28.

⁽²⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1301/2013 af 17. december 2013 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og om særlige bestemmelser vedrørende målet om investeringer i vækst og beskæftigelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1080/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 289).

⁽²¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1300/2013 af 17. december 2013 om Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1084/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 281).

⁽²²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 487).

et ugiftigt miljø i Unionen. LIFE-programmet bør også støtte aktiviteter, der letter gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/49/EF ⁽²³⁾ med henblik på at opnå støjniveauer, som ikke giver anledning til væsentlige negative virkninger og risici for menneskers sundhed.

- (20) Unionens langsigtede målsætning for så vidt angår luftpolitikken er at opnå luftkvalitetsniveauer, som ikke medfører væsentlige negative virkninger og risici for menneskers sundhed og miljøet, samtidig med at synergiene mellem forbedringer af luftkvaliteten og reduktionen af drivhusgasemissioner styrkes. Offentligheden er meget opmærksom på luftforureningen, og borgerne forventer handling fra myndighedernes side, navnlig i områder, hvor befolkningen og økosystemerne er udsat for et højt niveau af luftforurenende stoffer. I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 ⁽²⁴⁾ understreges den rolle, som EU-finansieringen kan spille i bestræbelserne på at opfylde målsætningerne for ren luft. LIFE-programmet bør derfor støtte projekter, herunder strategiske integrerede projekter, som har potentiale til at mobilisere offentlige og private midler samt fungere som eksempler på bedste praksis og som en katalysator for gennemførelsen af luftkvalitetsplaner og lovgivning på lokalt, regionalt, multiregionalt, nationalt og tværnationalt niveau.
- (21) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF ⁽²⁵⁾ blev der fastsat en ramme for beskyttelse af Unionens vandløb og søer, kystvande, overgangsvande og grundvand. Nævnte direktivs målsætninger ville blive støttet af bedre gennemførelse og integrering af målsætningerne for vandpolitik i andre politikområder. LIFE-programmet bør derfor støtte projekter, som bidrager til effektiv gennemførelse af direktiv 2000/60/EF og af anden relevant EU-lovgivning om vand, der bidrager til at opnå en god tilstand i Unionens vandområder, ved at anvende, udvikle og udbrede bedste praksis samt ved at mobilisere supplerende foranstaltninger under andre EU-programmer eller -finansieringskilder.
- (22) Beskyttelse og genopretning af havmiljøet er et af de overordnede mål for Unionens miljøpolitik. LIFE-programmet bør støtte følgende: forvaltning, bevaring, genopretning og overvågning af biodiversiteten og havøkosystemerne, navnlig i havområder, der er udpeget som Natura 2000-lokaliteter, og beskyttelse af arter i overensstemmelse med de prioriterede aktionsplaner, der er vedtaget i henhold til direktiv 92/43/EØF, opnåelse af en god miljøtilstand i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF ⁽²⁶⁾, fremme af rene og sunde have, gennemførelse af Kommissionens meddelelse af 16. januar 2018 om en EU-strategi for plast i en cirkulær økonomi, hvorved navnlig imødegås problemet med tabte fiskeredskaber og havaffald, og fremme af Unionens engagement i international havforvaltning, som er afgørende for at nå målene for De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og garantere sunde have til gavn for fremtidige generationer. LIFE-programmets strategiske integrerede projekter og strategiske naturprojekter bør omfatte relevante foranstaltninger, der sigter mod at beskytte havmiljøet.
- (23) Forbedret forvaltning inden for miljø, klimaændringer og relateret energiomstilling kræver inddragelse af civilsamfundet ved opmærksomhedsskabende foranstaltninger, herunder ved brug af en kommunikationsstrategi, der tager højde for nye medier og sociale netværk, forbrugerengagement, øget inddragelse af interessenterne, herunder ikkestatslige organisationer (NGO'er), gennem høringer om og gennemførelse af relaterede politikker på alle niveauer. Det er derfor hensigtsmæssigt, at LIFE-programmet støtter en bred vifte af NGO'er samt netværk af almenyttige enheder, der forfølger mål af generel interesse for Unionen, og som primært er aktive inden for miljø- eller klimainsatsen, ved på en konkurrencepræget og gennemsigtig måde at tildele driftstilskud for at hjælpe sådanne NGO'er, netværk og enheder med at yde effektive bidrag til Unionens politik og til at opbygge og styrke deres kapacitet til at blive mere effektive partnere.

⁽²³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/49/EF af 25. juni 2002 om vurdering og styring af ekstern støj (EFT L 189 af 18.7.2002, s. 12).

⁽²⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 af 17.12.2016, s. 1).

⁽²⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet) (EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19).

- (24) Mens bedre forvaltning på alle niveauer bør være en tværgående målsætning for alle LIFE-programmets delprogrammer, bør LIFE-programmet støtte udvikling, gennemførelse og håndhævelse samt overholdelse af gældende miljø- og klimaret, navnlig horisontal lovgivning om miljøforvaltning, herunder lovgivningen til gennemførelse af Århuskonventionen.
- (25) LIFE-programmet bør forberede markedsaktørerne på og støtte dem i omstillingen til en bæredygtig, cirkulær, energieffektiv, klimaneutral og klimaresistent økonomi baseret på vedvarende energi ved at afprøve nye forretningsmuligheder, opgradere faglige kvalifikationer, lette forbrugernes adgang til bæredygtige produkter og tjenester, involvere og styrke aktører med indflydelse og afprøve nye metoder til at tilpasse de eksisterende processer og erhvervslandskabet. For at støtte en større markedsudnyttelse af bæredygtige løsninger bør offentlighedens accept og forbrugerengagementet fremmes.
- (26) LIFE-programmet er udformet med henblik på at støtte demonstration af teknikker, tilgange og bedste praksis, som kan udbredes og opskaleres. Innovative løsninger vil bidrage til en forbedring af de miljømæssige præstationer og den miljømæssige bæredygtighed, navnlig hvad angår udvikling af bæredygtige landbrugsmetoder på de aktive områder inden for klima, vand, jord, biodiversitet og affald. Synergier med andre programmer og politikker, såsom det europæiske innovationspartnerskab for landbrugets produktivitet og bæredygtighed og EU's ordning for miljøledelse og miljørevision, bør fremhæves i den forbindelse.
- (27) På EU-plan finansieres store investeringer i miljø- og klimaindsats primært af de større EU-finansieringsprogrammer. Det er derfor helt afgørende at optrappe mainstreamingindsatsen for at sikre bæredygtighed og biodiversitets- og klimasikring i aktiviteter under Unionens andre finansieringsprogrammer og integrere foranstaltninger til sikring af bæredygtighed i alle EU-instrumenter. Strategiske integrerede projekter og strategiske naturprojekter, der skal udvikles under LIFE-programmet, bør i kraft af deres rolle som katalysator fungere som løftestang for finansieringsmuligheder under disse finansieringsprogrammer og andre finansieringskilder, såsom nationale fonde, og skabe synergier.
- (28) Strategiske naturprojekters og strategiske integrerede projekters succes er afhængig af et tæt samarbejde mellem nationale, regionale og lokale myndigheder og de ikkestatslige aktører, der er berørt af LIFE-programmets målsætninger. Principperne om gennemsigtighed og offentliggørelse i forbindelse med afgørelser om udvikling, gennemførelse, vurdering og overvågning af projekter bør derfor anvendes, navnlig i forbindelse med mainstreaming, eller når der er tale om flere finansieringskilder.
- (29) For at afspejle betydningen af at bekæmpe klimaændringer på en koordineret og ambitiøs måde i overensstemmelse med Unionens forpligtelser til at gennemføre Parisaftalen om klimaændringer og nå De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling vil LIFE-programmet bidrage til at mainstreame klimaindsatsen og til at nå et overordnet mål om, at mindst 30 % af udgifterne i EU-budgettet støtter klimamålsætninger. Foranstaltninger i LIFE-programmet forventes at bidrage med 61 % af LIFE-programmets samlede finansieringsramme til klimamålsætninger. Relevante foranstaltninger vil blive fastlagt under forberedelsen og gennemførelsen af LIFE-programmet og revurderet som led i de relevante evaluerings- og revisionsprocesser. I overensstemmelse med den europæiske grønne pagt bør foranstaltningerne i henhold til LIFE-programmet overholde princippet om »ikke at gøre skade«.
- (30) Ved gennemførelsen af LIFE-programmet bør der tages behørigt hensyn til den strategi for regionerne i den yderste periferi, som er indeholdt i Kommissionens meddelelse af 24. oktober 2017 om et stærkere og fornyet strategisk partnerskab med regionerne i EU's yderste periferi, i lyset af artikel 349 i TEUF og til disse regioners særlige behov og sårbarhed. Der bør også tages hensyn til andre EU-politikker end dem, som vedrører miljø og klima og relevant energi.
- (31) For at støtte LIFE-programmets gennemførelse bør Kommissionen samarbejde med LIFE-programmets netværk af nationale kontaktpunkter med henblik på at fremme samarbejde med det formål at forbedre og effektivisere de nationale kontaktpunkters tjenester i hele Unionen for at øge den overordnede kvalitet af de forslag, der indgives, arrangere seminarer og workshoper, offentliggøre lister over projekter finansieret via LIFE-programmet eller iværksætte andre aktiviteter, såsom mediekampagner, for bedre at formidle projektresultater og lette

udveksling af erfaring, viden og bedste praksis og udbredelse af projektræsultater i hele Unionen, hvorved samarbejde og kommunikation fremmes. Sådanne aktiviteter bør navnlig være målrettet medlemsstater, hvor der er en lav udnyttelse af finansieringen, og bør fremme kommunikation og samarbejde mellem støttemodtagere, ansøgere og interessenter inden for afsluttede eller igangværende projekter på samme område. Det er afgørende, at sådanne kommunikations- og samarbejdsaktiviteter henvender sig til regionale og lokale myndigheder og til interessenter.

- (32) Kvalitet bør være det styrende kriterium for projektevaluerings- og tildelingsprocessen i LIFE-programmet. For at lette gennemførelsen af LIFE-programmets målsætninger i hele Unionen og fremme høj kvalitet i projektforslagene bør der stilles finansiering til rådighed for projekter vedrørende teknisk bistand, som sigter på effektiv deltagelse i LIFE-programmet. Kommissionen bør tilstræbe effektiv, kvalitetsbaseret geografisk dækning i hele Unionen, herunder ved at bistå medlemsstaterne med at øge projekternes kvalitet gennem kapacitetsopbygning. Lav effektiv deltagelse, støtteberettigede aktiviteter og tildelingskriterier for LIFE-programmet bør specificeres i det flerårige arbejdsprogram ud fra deltagelse og succesrate blandt ansøgerne fra de relevante medlemsstater, idet der bl.a. tages højde for befolkning og befolkningstæthed, det samlede areal af Natura 2000-lokaliteter for hver enkelt medlemsstat udtrykt som en andel af det samlede Natura 2000-areal og andelen af en medlemsstats område, der er dækket af Natura 2000-lokaliteter. Støtteberettigede aktiviteter bør være af en sådan karakter, at de sigter mod at forbedre kvaliteten af projektansøgningerne.
- (33) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 18. januar 2018 om EU-tiltag, der skal forbedre overholdelsen af miljøbestemmelser og forvaltningen af miljøet, er Den Europæiske Unions Netværk til Gennemførelse og Håndhævelse af Miljølovgivning (IMPEL), Det Europæiske Netværk af Miljøanklagere (ENPE) og Den Europæiske Unions Forum for Miljødommere (EUFJE) blevet oprettet for at lette samarbejde mellem medlemsstaterne og spille en enestående rolle i forbindelse med håndhævelsen af EU-miljølovgivning. De yder et betydeligt bidrag dels til at styrke sammenhængen i gennemførelsen og håndhævelsen af Unionens miljølovgivning i hele Unionen, til at undgå konkurrenceforvridning og til at forbedre kvaliteten af miljøinspektion og retshåndhævelsesmekanismer via et netværkssystem på både EU-plan og i medlemsstaterne, og de muliggør udveksling af oplysninger og erfaringer på forskellige forvaltningsniveauer, dels gennem uddannelse og indgående drøftelser om miljøspørgsmål og håndhævelsesaspekter, herunder overvågnings- og godkendelsesprocedurer. Henset til deres bidrag til gennemførelsen af LIFE-programmets målsætninger bør tildelingen af tilskud til IMPEL, ENPE og EUFJE tillades uden indkaldelse af forslag med henblik på fortsat at støtte disse organers aktiviteter. Derudover kan en forslagsindkaldelse i andre tilfælde være unødvendig i henhold til de generelle krav i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁷⁾ (»finansforordningen«), f.eks. for organer, som medlemsstaterne udpeger, og som handler på medlemsstaternes ansvar, når disse medlemsstater ved en lovgivningsmæssig EU-retsakt er udpeget som modtagere af et tilskud.
- (34) Der bør fastsættes en finansieringsramme for LIFE-programmet, som skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 18 i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter, for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure.
- (35) De maksimale medfinansieringssatser for tilskud, der finansieres under LIFE-programmet, bør fastlægges på de niveauer, der er nødvendige for at opretholde det effektive støtteniveau, som LIFE-programmet yder. For at tage hensyn til den tilpasningsevne, der er nødvendig for at kunne reagere på den eksisterende række af foranstaltninger og enheder, bør specifikke medfinansieringssatser fremme sikkerhed, samtidig med at der opretholdes en grad af fleksibilitet, som står mål med specifikke behov eller krav. De specifikke medfinansieringssatser bør altid være underlagt de fastsatte relevante maksimale medfinansieringssatser.

⁽²⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1).

- (36) Finansforordningen, der er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af artikel 322 i TEUF, finder anvendelse på nærværende forordning. Finansforordningen fastsætter regler for gennemførelsen af EU-budgettet, herunder reglerne for tilskud, priser, udbud, indirekte forvaltning, finansielle instrumenter, budgetgarantier, finansiell bistand og godtgørelse af eksterne eksperter og fastsætter kontrol med finansielle aktørers ansvar. Regler, der er vedtaget på grundlag af artikel 322 i TEUF, omfatter også en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget.
- (37) I overensstemmelse med finansforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013⁽²⁸⁾ og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95⁽²⁹⁾, (Euratom, EF) nr. 2185/96⁽³⁰⁾ og (EU) 2017/1939⁽³¹⁾ skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved hjælp af forholdsmæssige foranstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, herunder svig, vedrørende tilbagesøgning af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler og, hvor det er relevant, vedrørende pålæggelse af administrative sanktioner. Navnlig har Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) i overensstemmelse med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og (EU, Euratom) nr. 883/2013 beføjelse til at foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, med henblik på at fastslå, om der foreligger svig, korruption eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser.

Den Europæiske Anklagemyndighed (»EPPO«) er i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/1939 beføjet til at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger til skade for Unionens finansielle interesser, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371⁽³²⁾. I overensstemmelse med finansforordningen skal enhver person eller enhed, som modtager EU-midler, samarbejde fuldt ud om beskyttelse af Unionens finansielle interesser, give Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, for så vidt angår de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde i henhold til forordning (EU) 2017/1939, EPPO de fornødne rettigheder og den fornødne adgang og sikre, at eventuelle tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, tildeler tilsvarende rettigheder.

- (38) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne for LIFE-programmets budget bør vælges på grundlag af deres evne til at opfylde foranstaltningernes specifikke målsætninger og levere resultater, navnlig under hensyn til kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. Der bør for tilskud overvejes anvendelse af faste beløb, faste satser og satser for enhedsomkostninger. Kommissionen bør sikre, at gennemførelsen er let forståelig, og bør fremme regulær forenkling for projektudviklere.
- (39) Hvor det er relevant, bør de politiske målsætninger for LIFE-programmet opfyldes via finansielle instrumenter og budgetgarantier inden for rammerne af forordning (EU) 2021/523, herunder via det tildelte beløb fra LIFE-programmet som angivet i de flerårige arbejdsprogrammer i henhold til nævnte program.
- (40) I henhold til artikel 94 i Rådets afgørelse 2013/755/EU⁽³³⁾ kan enheder, som er etableret i oversøiske lande og territorier, modtage finansiering under overholdelse af de regler og målsætninger, der gælder for LIFE-programmet, og af eventuelle ordninger, som finder anvendelse på den medlemsstat, som det pågældende oversøiske land eller territorium hører under. Sådanne enheders deltagelse i LIFE-programmet bør først og fremmest målrettes projekter, der falder inden for rammerne af delprogrammet »Natur og Biodiversitet«.

⁽²⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁹⁾ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

⁽³⁰⁾ Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

⁽³¹⁾ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (»EPPO«) (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

⁽³²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

⁽³³⁾ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union (»associeringsafgørelse«) (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

- (41) Den frivillige ordning for biodiversitet og økosystemtjenester i de europæiske oversøiske territorier (BEST) fremmer bevaringen af biodiversiteten, herunder havets biodiversitet, og bæredygtig brug af økosystemtjenester, herunder økosystembaserede tilgange til tilpasning til og modvirkning af klimaændringer, i regionerne i Unionens yderste periferi og i de oversøiske lande og territorier. Med den forberedende BEST-foranstaltning, som blev vedtaget i 2011, og BEST 2.0-programmet og BEST RUP-projektet, som fulgte efter, har BEST bidraget til at øge bevidstheden om den økologiske betydning af regionerne i den yderste periferi og de oversøiske lande og territorier og deres centrale rolle for bevarelsen af den globale biodiversitet. Kommissionen vurderer, at behovet for finansiel støtte til projekter på stedet i disse områder er 8 mio. EUR om året. De oversøiske lande og territorier udtrykte i deres ministererklæringer i 2017 og 2018 deres påskønnelse af denne ordning for små tilskud til biodiversitet. Derfor bør LIFE-programmet finansiere små tilskud til biodiversitet, herunder kapacitetsopbygning, og foranstaltninger, der har en katalyserende virkning i både regionerne i den yderste periferi og i de oversøiske lande og territorier.
- (42) LIFE-programmet bør være åbent for tredjelande i overensstemmelse med aftaler mellem Unionen og disse tredjelande, hvori de specifikke betingelser for deres deltagelse fastsættes.
- (43) Tredjelande, der er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), kan deltage i EU-programmer inden for rammerne af det samarbejde, der er etableret ved aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ⁽³⁴⁾, som fastsætter, at programmerne gennemføres på grundlag af en afgørelse vedtaget i henhold til nævnte aftale. Tredjelande kan også deltage på grundlag af andre retlige instrumenter. Der bør indsættes en særlig bestemmelse i denne forordning med krav om, at tredjelande skal give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser.
- (44) I henhold til punkt 22 og 23 i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽³⁵⁾ bør LIFE-programmet evalueres på grundlag af oplysninger indsamlet i overensstemmelse med specifikke overvågningskrav, samtidig med at en administrativ byrde, navnlig for medlemsstaterne, og overregulering undgås. Disse krav bør, hvor det er relevant, omfatte målbare indikatorer som grundlag for evaluering af LIFE-programmets virkninger i praksis. Den fulde virkning af LIFE-programmet opstår ved indirekte, langsigtede og vanskeligt målbare bidrag til opfyldelsen af hele spektret af Unionens miljø- og klimamålsætninger. Med henblik på overvågning af LIFE-programmet bør kravene om direkte outputindikatorer og sporing, der fastsættes i denne forordning, suppleres ved at aggregere specifikke indikatorer på projektniveau, som vil skulle beskrives i flerårige arbejdsprogrammer eller forslagsindkaldelser, bl.a. med hensyn til Natura 2000, og emissioner af visse luftforurenende stoffer.
- (45) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning vedrørende vedtagelsen af de flerårige arbejdsprogrammer bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽³⁶⁾.
- (46) For at sikre, at støtten fra og gennemførelsen af LIFE-programmet er i overensstemmelse med Unionens politikker og prioriteter, bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF med henblik på at ændre denne forordning ved at gennemgå eller supplere indikatorerne eller med henblik på at supplere denne forordning ved at definere specifikke indikatorer for hvert delprogram og hver projekttype og ved at oprette en overvågnings- og evalueringsramme. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.

⁽³⁴⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁽³⁵⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

⁽³⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

- (47) Målene for denne forordning, nemlig at bidrage til et højt miljøbeskyttelsesniveau og en ambitiøs klimaindsats, til bæredygtig udvikling og til opfyldelsen af målsætningerne og målene for Unionens lovgivning, strategier, planer og internationale forpligtelser vedrørende miljø, biodiversitet, klima, cirkulær økonomi, relevant vedvarende energi og energieffektivitet via god forvaltning og en tilgang, der involverer flere interessenter, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af denne forordnings omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (48) Forordning (EU) nr. 1293/2013 bør derfor ophæves.
- (49) Der bør sikres en gnidningsløs overgang uden afbrydelse mellem det tidligere program for miljø- og klimaindsatsen (Life) og LIFE-programmet, og LIFE-programmets begyndelse bør tilpasses den flerårige finansielle rammes begyndelse som fastsat i forordning (EU, Euratom) 2020/2093. Nærværende forordning bør derfor træde i kraft så hurtigt som muligt og finde anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

Generelle bestemmelser

Artikel 1

Genstand

Ved denne forordning oprettes et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) (»LIFE-programmet«) for perioden for den flerårige finansielle ramme 2021-2027. LIFE-programmets varighed er tilpasset varigheden af den flerårige finansielle ramme.

Denne forordning fastsætter også LIFE-programmets målsætninger, dets budget for perioden 2021-2027, formerne for EU-finansiering og reglerne for ydelse af sådan finansiering.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »strategiske naturprojekter«: projekter, der støtter opfyldelsen af Unionens natur- og biodiversitetsmålsætninger ved at gennemføre sammenhængende handlingsprogrammer i medlemsstaterne med henblik på at mainstream disse målsætninger og prioriteter i andre politikker og finansielle instrumenter, herunder via koordineret gennemførelse af de prioriterede aktionsplaner, der er vedtaget i henhold til direktiv 92/43/EØF
- 2) »strategiske integrerede projekter«: projekter, der regionalt, multiregionalt, nationalt eller tværnationalt gennemfører miljø- eller klimastrategier eller miljø- eller klimahandlingsplaner, som er udviklet af medlemsstaternes myndigheder, og som kræves i henhold til specifik EU-lovgivning eller -politik vedrørende miljø, klima eller relevant energi, med inddragelse af interessenter og fremme af koordinering med og mobilisering af mindst en anden EU-finansieringskilde eller national eller privat finansieringskilde
- 3) »projekter vedrørende teknisk bistand«: projekter, der støtter udviklingen af kapacitet med henblik på deltagelse i standardindsatsprojekter, forberedelsen af strategiske naturprojekter og strategiske integrerede projekter og forberedelsen af adgangen til andre finansielle EU-instrumenter eller andre foranstaltninger, der er nødvendige for at forberede opskalering eller udbredelse af resultater fra andre projekter, som er finansieret af LIFE-programmet, dets forudgående programmer eller andre EU-programmer, med henblik på at forfølge LIFE-programmets målsætninger, jf. artikel 3; sådanne projekter kan også omfatte kapacitetsopbygning i forbindelse med aktiviteter, der udføres af medlemsstaternes myndigheder med henblik på effektiv deltagelse i LIFE-programmet

- 4) »standardindsatsprojekter«: andre projekter end strategiske integrerede projekter, strategiske naturprojekter eller projekter vedrørende teknisk bistand, som forfølger LIFE-programmets specifikke målsætninger
- 5) »blandingsoperationer«: foranstaltninger, som støttes over EU-budgettet, herunder inden for blandingsfaciliteter, jf. finansforordningens artikel 2, nr. 6), og som kombinerer støtte, finansielle instrumenter eller begge, der ikke skal tilbagebetales, fra EU-budgettet og støtte, der skal tilbagebetales, fra udviklingsinstitutioner eller andre offentlige finansieringsinstitutioner samt fra kommercielle finansieringsinstitutioner og investorer
- 6) »juridisk enhed«: enhver fysisk person eller enhver efter national ret, EU-retten eller international ret oprettet og anerkendt juridisk person, der har status som juridisk person og er beføjet til i eget navn at udøve rettigheder og være underlagt forpligtelser, eller enhver enhed, der ikke er en juridisk person, jf. finansforordningens artikel 197, stk. 2, litra c).

Artikel 3

Målsætninger

1. LIFE-programmets overordnede målsætning er at bidrage til omstillingen til en bæredygtig, cirkulær, energieffektiv, klimaneutral og klimaresistent økonomi baseret på vedvarende energi, for at beskytte, genoprette og forbedre miljøkvaliteten, herunder i luften, vandet og jorden, og at standse og vende biodiversitetstab og imødegå forringelsen af økosystemer, herunder ved at støtte gennemførelse og forvaltning af Natura 2000-nettet og derigennem bidrage til bæredygtig udvikling. LIFE-programmet støtter også gennemførelsen af de generelle handlingsprogrammer, der vedtages i overensstemmelse med artikel 192, stk. 3, i TEUF.

2. LIFE-programmet har følgende specifikke målsætninger:

- a) at udvikle, demonstrere og fremme innovative teknikker, metoder og tilgange med henblik på at opfylde målsætningerne i Unionens lovgivning og politik om miljø, herunder natur og biodiversitet, og om klimaindsatsen, herunder omstillingen til vedvarende energi og øget energieffektivitet, og bidrage til videnbasen og til anvendelse af bedste praksis, navnlig i forhold til natur og biodiversitet, herunder gennem støtte til Natura 2000-nettet
- b) at støtte udviklingen, gennemførelsen, overvågningen og håndhævelsen af relevant EU-lovgivning og -politik om miljø, herunder natur og biodiversitet, og om klimaindsatsen og omstillingen til vedvarende energi eller øget energieffektivitet, herunder ved at forbedre forvaltning på alle niveauer, navnlig ved at styrke kapaciteten hos offentlige og private aktører og inddragelse af civilsamfundet
- c) at fungere som katalysator for ibrugtagning i stor skala af succesrige tekniske og politikrelaterede løsninger med henblik på at gennemføre relevant EU-lovgivning og -politik om miljø, herunder natur og biodiversitet, og om klimaindsatsen og omstillingen til vedvarende energi eller øget energieffektivitet, ved at udbrede resultater, ved at integrere relaterede målsætninger i andre politikker og i den offentlige og private sektors praksis, ved at mobilisere investeringer og ved at forbedre adgangen til finansiering.

Artikel 4

Struktur

LIFE-programmet er struktureret således:

1) området »Miljø«, der omfatter:

a) delprogrammet »Natur og Biodiversitet«

b) delprogrammet »Cirkulær Økonomi og Livskvalitet«

2) området »Klimaindsats«, der omfatter:

a) delprogrammet »Modvirkning af og Tilpasning til Klimaændringer«

b) delprogrammet »Omstilling til Ren Energi«.

Artikel 5

Budget

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af LIFE-programmet for perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2027 udgør 5 432 000 000 EUR i løbende priser.

2. Den vejledende fordeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, er:

a) 3 488 000 000 EUR for området »Miljø«, heraf

i) 2 143 000 000 EUR for delprogrammet »Natur og Biodiversitet«, og

ii) 1 345 000 000 EUR for delprogrammet »Cirkulær Økonomi og Livskvalitet«

b) 1 944 000 000 EUR for området »Klimaindsats«, heraf

i) 947 000 000 EUR for delprogrammet »Modvirkning af og Tilpasning til Klimaændringer« og

ii) 997 000 000 EUR for delprogrammet »Omstilling til Ren Energi«.

3. De beløb, der er omhandlet i stk. 1 og 2, berører ikke bestemmelser om fleksibilitet i forordning (EU, Euratom) 2020/2093 og finansforordningen.

4. Uanset stk. 2 skal mindst 60 % af de budgetmidler, der er afsat til projekter, som støttes gennem tilskud under området »Miljø«, jf. stk. 2, litra a), dedikeres tilskud til projekter, som støtter delprogrammet »Natur og Biodiversitet«, jf. stk. 2, litra a), nr. i).

5. LIFE-programmet kan finansiere Kommissionens tekniske og administrative bistandsaktiviteter i forbindelse med dets gennemførelse, såsom forberedelses-, overvågnings-, kontrol-, revisions- og evalueringsaktiviteter, herunder vedrørende informationsteknologisystemer i virksomheder, og netværksaktiviteter, der støtter LIFE-programmets nationale kontaktpunkter, herunder uddannelse, gensidige læringsaktiviteter og arrangementer for at udveksle erfaringer.

6. LIFE-programmet kan finansiere aktiviteter, der gennemføres af Kommissionen til støtte for forberedelse, gennemførelse og mainstreaming af Unionens lovgivning og politikker vedrørende miljø, klima eller relevant energi med henblik på at opfylde de målsætninger, der er fastsat i artikel 3. Sådanne aktiviteter kan omfatte:

a) information og kommunikation, herunder oplysningskampagner og institutionel kommunikation vedrørende Unionens politiske prioriteter samt gennemførelses- og implementeringsstatus for Unionens lovgivning vedrørende miljø, klima eller relevant energi omfattes

b) studier, undersøgelser, modellering og opbygning af scenarier

c) forberedelse, gennemførelse, overvågning, kontrol og evaluering af lovgivning, politikker og programmer samt vurdering og analyse af projekter, der ikke finansieres af LIFE-programmet, hvis de bidrager til at opfylde målsætningerne i artikel 3

- d) workshopper, konferencer og møder
- e) netværkssamarbejde og platforme for bedste praksis
- f) andre aktiviteter, f.eks. tildeling af priser.

Artikel 6

Tredjelande, der er associeret til LIFE-programmet

1. LIFE-programmet er åbent for følgende tredjelande:
 - a) medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), som er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), jf. betingelserne i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde
 - b) tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande i overensstemmelse med de generelle principper og generelle vilkår og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådets afgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de specifikke betingelser i aftaler mellem Unionen og disse lande
 - c) lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og generelle vilkår og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådets afgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de specifikke betingelser i aftaler mellem Unionen og disse lande
 - d) andre tredjelande i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i den konkrete aftale om tredjelandets deltagelse i Unionens programmer, forudsat at der i aftalen:
 - i) sikres en rimelig balance for så vidt angår bidrag og fordele for det tredjeland, som deltager i Unionens programmer
 - ii) fastsættes betingelser for deltagelse i programmerne, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer og deres administrative omkostninger.
 - iii) ikke indrømmes et tredjeland beslutningskompetence med hensyn til programmet
 - iv) garanteres Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og beskytte sine finansielle interesser.

De bidrag, der er omhandlet i første afsnit, litra d), nr. ii), udgør formålsbestemte indtægter i henhold til finansforordningens artikel 21, stk. 5.

2. Hvor et tredjeland deltager i LIFE-programmet i kraft af en afgørelse, der er vedtaget i henhold til en international aftale eller på grundlag af ethvert andet retligt instrument, skal tredjelandet give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser. Hvad angår OLAF, skal sådanne rettigheder omfatte retten til at foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, som fastsat i forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013.

Artikel 7

Internationalt samarbejde

Under gennemførelsen af LIFE-programmet skal det være muligt at samarbejde med relevante internationale organisationer og med deres institutioner og organer, når det er nødvendigt for at opfylde de målsætninger, der er fastsat i artikel 3.

Artikel 8

Synergier med andre EU-programmer

Kommissionen letter en konsekvent gennemførelse af LIFE-programmet. Kommissionen og medlemsstaterne letter koordinering og sammenhæng med Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond+, der er oprettet i henhold til en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) (»Den Europæiske Socialfond+«), Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond, Horisont Europa, Connecting Europe-faciliteten, der er oprettet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 ⁽³⁷⁾, og InvestEU-programmet, der er oprettet i henhold til forordning (EU) 2021/523, for at skabe synergier, navnlig for så vidt angår strategiske naturprojekter og strategiske integrerede projekter, og for at støtte udnyttelsen og udbredelsen af løsninger, som er udviklet inden for LIFE-programmet. Kommissionen og medlemsstaterne stræber efter komplementaritet på alle niveauer.

Artikel 9

Gennemførelse og former for EU-finansiering

1. Kommissionen gennemfører LIFE-programmet ved direkte forvaltning eller ved indirekte forvaltning med organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c).
2. LIFE-programmet kan yde finansiering i enhver af de former, der er fastsat i finansforordningen, navnlig tilskud, priser og udbud. Det kan også yde finansiering i form af finansielle instrumenter inden for blandingsoperationer.
3. Mindst 85 % af LIFE-programmets budget skal anvendes:
 - a) som tilskud, jf. artikel 11, stk. 2 og 6
 - b) til projekter, der finansieres via andre former for finansiering, i det omfang der er specificeret i det flerårige arbejdsprogram, jf. artikel 18, eller
 - c) hvor det er relevant, og i det omfang der er specificeret i det flerårige arbejdsprogram, jf. artikel 18, til finansiering i form af finansielle instrumenter inden for blandingsoperationer, jf. nærværende artikels stk. 2.

Kommissionen sikrer, at projekter, der finansieres ved andre former for finansiering, er i fuld overensstemmelse med de målsætninger, der er fastsat i artikel 3.

Det beløb, der maksimalt afsættes til tilskud som omhandlet i artikel 11, stk. 4, er 15 mio. EUR.

4. De maksimale medfinansieringssatser for de i denne forordnings artikel 11, stk. 2, litra a)-d), omhandlede støtteberettigede foranstaltninger er på op til 60 % af de støtteberettigede omkostninger og op til 75 % for projekter, der finansieres under delprogrammet »Natur og Biodiversitet«, navnlig dem, der vedrører prioriterede levesteder eller arter, som led i gennemførelsen af direktiv 92/43/EØF, eller som vedrører fuglearter, som Udvalget for Tilpasning til den Tekniske og Videnskabelige Udvikling, der er nedsat i henhold til artikel 16 i direktiv 2009/147/EF, betragter som prioriterede med hensyn til finansiering, når dette er nødvendigt for at opfylde bevaringsmålsætningen. For foranstaltninger, der er omhandlet i denne forordnings artikel 11, stk. 6, er den maksimale medfinansieringssats på 70 % af de støtteberettigede omkostninger. Uden at det berører de relevante og fastsatte maksimale medfinansieringssatser, specificeres specifikke satser yderligere i det flerårige arbejdsprogram, der er omhandlet i denne forordnings artikel 18. De specifikke satser kan tilpasses i overensstemmelse med kravene for hvert delprogram, hver projekttype eller tilskudsform.

⁽³⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten, om ændring af forordning (EU) nr. 913/2010 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 680/2007 og (EF) nr. 67/2010 (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 129).

For projekter som omhandlet i artikel 11, stk. 4, må de maksimale medfinansieringssatser ikke overstige 95 % af de støtteberettigede omkostninger i løbet af det første flerårige arbejdsprogram; hvad angår det andet flerårige arbejdsprogram og med forbehold af bekræftelse i nævnte arbejdsprogram er medfinansieringssatsen på 75 % af de støtteberettigede omkostninger.

5. Kvalitet er det styrende kriterium for projektevaluerings- og tildelingsprocessen i LIFE-programmet. Kommissionen tilstræber effektiv, kvalitetsbaseret geografisk dækning i hele Unionen, herunder ved at bistå medlemsstaterne med at øge projekternes kvalitet gennem kapacitetsopbygning.

KAPITEL II

Støtteberettigelse

Artikel 10

Tilskud

Tilskud under LIFE-programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VIII.

Artikel 11

Støtteberettigede foranstaltninger

1. Der kan kun ydes finansiering til foranstaltninger, som gennemfører målsætningerne i artikel 3.
2. Der kan ydes tilskud til følgende typer af foranstaltninger:
 - a) strategiske naturprojekter under det i artikel 4, nr. 1), litra a), nævnte delprogram
 - b) strategiske integrerede projekter under de i artikel 4, nr. 1), litra b), og nr. 2), litra a) og b), nævnte delprogrammer
 - c) projekter vedrørende teknisk bistand
 - d) standardindsatsprojekter
 - e) andre foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde den overordnede målsætning, som er fastsat i artikel 3, stk. 1, herunder koordinerings- og støtteforanstaltninger, der tager sigte på kapacitetsopbygning, formidling af oplysninger og viden samt på foranstaltninger, der styrker bevidstgørelse til støtte for omstillingen til vedvarende energi og øget energieffektivitet.
3. Projekter under delprogrammet »Natur og Biodiversitet«, der vedrører forvaltning, genopretning og overvågning af Natura 2000-lokaliteter i overensstemmelse med direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF, skal tage hensyn til prioriteterne i nationale og regionale planer, strategier og politikker om bevaring af naturen og biodiversiteten, herunder i prioriterede aktionsplaner vedtaget i henhold til direktiv 92/43/EØF.
4. Projekter vedrørende teknisk bistand til kapacitetsopbygning i forbindelse med aktiviteter, der gennemføres af medlemsstaternes myndigheder med henblik på at forbedre den effektive deltagelse i LIFE-programmet, skal støtte aktiviteter i de medlemsstater, der har lav effektiv deltagelse, med henblik på at forbedre de nationale kontaktpunkters tjenester i hele Unionen og øge den overordnede kvalitet af de forslag, der indgives.
5. Tilskud kan finansiere aktiviteter uden for en medlemsstat eller et oversøisk land eller territorium, som hører under denne, forudsat at projekterne forfølger Unionens miljø- og klimamålsætninger, og at disse aktiviteter er nødvendige for at sikre effektiviteten af interventioner, der gennemføres i en medlemsstat eller i et oversøisk land eller territorium, som hører under denne, eller for at understøtte internationale aftaler, som Unionen er part i, ved at yde et bidrag til tilrettelæggelsen af multilaterale konferencer. Det maksimale bidrag til internationale aftaler med henblik på tilrettelæggelse af multilaterale konferencer er 3,5 mio. EUR i hele LIFE-programmets varighed, jf. artikel 1, og sådanne tilskud medregnes ikke i opfyldelsen af den tærskel, der er omhandlet i artikel 9, stk. 3, første afsnit.

6. Driftstilskud gives til driften af almenyttige enheder, som deltager i udviklingen, gennemførelsen og håndhævelsen af EU-lovgivning og -politik, og som primært er aktive inden for miljø- eller klimaindsatsen, herunder energiomstilling, i overensstemmelse med LIFE-programmets målsætninger, jf. artikel 3.

Artikel 12

Støtteberettigede enheder

1. Kriterierne for støtteberettigelse i denne artikels stk. 2 og 3 finder anvendelse på enheder i tillæg til kriterierne i finansforordningens artikel 197.

2. Følgende enheder er støtteberettigede:

a) juridiske enheder, der er etableret i et af følgende lande eller områder:

i) en medlemsstat eller et oversøisk land eller territorium, som hører under denne

ii) et tredjeland, der er associeret til LIFE-programmet

iii) andre tredjelande, der er opført i det flerårige arbejdsprogram, jf. artikel 18, i henhold til betingelserne i nærværende artikels stk. 4 og 5

b) en i henhold til EU-retten oprettet juridisk enhed eller en international organisation.

3. Fysiske personer er ikke støtteberettigede.

4. Juridiske enheder, der er etableret i et tredjeland, der ikke er associeret til LIFE-programmet, er undtagelsesvis berettigede til at deltage, hvis dette er nødvendigt for at opfylde en given foranstaltnings målsætninger og dermed sikre effektiviteten af interventioner, der gennemføres i Unionen.

5. Juridiske enheder, der er etableret i et tredjeland, der ikke er associeret til LIFE-programmet, afholder i princippet omkostningerne ved deres deltagelse.

Artikel 13

Direkte tildeling

Uden at det berører finansforordningens artikel 188, kan der ydes tilskud uden indkaldelse af forslag til de organer, der er anført i bilag I til nærværende forordning.

Artikel 14

Specifikation af tildelingskriterier

Kommissionen fastsætter tildelingskriterier i det flerårige arbejdsprogram, jf. artikel 18, og foretager indkaldelser af forslag, idet den tager højde for følgende principper:

a) projekter, der finansieres af LIFE-programmet, skal være af interesse for Unionen ved at yde et betydeligt bidrag til opfyldelsen af LIFE-programmets generelle og specifikke målsætninger, jf. artikel 3, må ikke underminere disse målsætninger og skal, når det er muligt, fremme brugen af grønne offentlige udbud

b) projekter skal sikre en omkostningseffektiv tilgang og være teknisk og finansielt sammenhængende

c) projekter med det største potentiale til at bidrage til opfyldelsen af de i artikel 3 fastsatte målsætninger skal prioriteres

- d) projekter, som giver sidegevinster og fremmer synergier mellem delprogrammerne, jf. artikel 4, tildeles en bonus i forbindelse med deres evaluering
- e) projekter med det største potentiale til at blive udbredt og udnyttet af den offentlige eller private sektor eller til at mobilisere de største investeringer eller finansielle ressourcer (potentiale til at fungere som en katalysator) tildeles en bonus i forbindelse med deres evaluering
- f) det skal sikres, at resultaterne af standardindsatsprojekter kan udbredes
- g) projekter, som bygger på eller opskalerer resultaterne af andre projekter finansieret under LIFE-programmet, dets forudgående programmer eller andre EU-midler, skal tildeles en bonus i forbindelse med deres evaluering
- h) der skal, hvor det er hensigtsmæssigt, tages særligt hensyn til projekter i geografiske områder, som har særlige behov eller er særligt sårbare, såsom områder med særlige miljømæssige udfordringer eller naturbetingede begrænsninger, grænseområder, områder med høj naturværdi og regioner i den yderste periferi.

Artikel 15

Støtteberettigede omkostninger vedrørende køb af jord

Ud over kriterierne i finansforordningens artikel 186 anses omkostninger vedrørende køb af jord for støtteberettigede, forudsat at følgende betingelser er opfyldt:

- a) købet bidrager til at forbedre, opretholde og genoprette integriteten af det Natura 2000-net, der er oprettet i henhold til artikel 3 i direktiv 92/43/EØF, herunder ved forbedring af forbindelsesmuligheder gennem oprettelsen af korridorer, trædesten eller andre elementer af grøn infrastruktur
- b) køb af jord er den eneste eller mest omkostningseffektive måde at nå det søgte bevaringsresultat
- c) den købte jord forbeholdes på lang sigt anvendelser, der er i overensstemmelse med LIFE-programmets specifikke målsætninger, og
- d) den berørte medlemsstat sikrer ved overførsel eller på anden måde, at sådan jord på lang sigt anvendes til naturbevaringsformål.

Artikel 16

Kumulativ og alternativ finansiering

1. En foranstaltning, som har modtaget et bidrag under et andet EU-program, kan også modtage et bidrag under LIFE-programmet, forudsat at bidragene ikke dækker de samme omkostninger, og at foranstaltningen forfølger de miljø- eller klimamålsætninger, der er fastsat i artikel 3, og ikke underminerer nogen af dem. Reglerne for det relevante EU-program gælder for det tilsvarende bidrag til foranstaltningen. Den kumulative finansiering må ikke overstige de samlede støtteberettigede omkostninger ved foranstaltningen. Støtten fra de forskellige EU-programmer kan beregnes på et prorata-grundlag i overensstemmelse med de dokumenter, hvori støttebetingelserne er fastsat.

2. Der kan ydes støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond+ eller Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiell støtte til grænseforvaltning og visapolitik, og de relevante bestemmelser i en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om regler for støtte til strategiske

planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik (strategiske planer under den fælles landbrugspolitik) og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013, til foranstaltninger tildelt kvalitetsmærket »Seal of Excellence« i henhold til LIFE-programmet ved at opfylde følgende kumulative betingelser:

- a) de er blevet vurderet som led i en indkaldelse af forslag inden for rammerne af LIFE-programmet
- b) de opfylder minimumskravene til kvalitet i den pågældende indkaldelse af forslag
- c) de kan ikke finansieres inden for rammerne af den pågældende indkaldelse af forslag på grund af budgetmæssige begrænsninger.

KAPITEL III

Blandingsoperationer

Artikel 17

Blandingsoperationer

Blandingsoperationer under LIFE-programmet gennemføres i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/523 og finansforordningens afsnit X under behørig hensyntagen til krav om bæredygtighed og gennemsigtighed.

KAPITEL IV

Programmering, overvågning, rapportering og evaluering

Artikel 18

Flerårigt arbejdsprogram

1. Kommissionen vedtager ved hjælp af gennemførelsesretsakter flerårige arbejdsprogrammer for LIFE-programmet. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 22, stk. 2.
2. Hvert flerårigt arbejdsprogram præciserer følgende i overensstemmelse med målsætningerne i artikel 3:
 - a) de beløb, der skal fordeles mellem behov under hvert delprogram og mellem forskellige former for finansiering, samt det maksimale samlede beløb, der skal tildeles til tilskud som omhandlet i artikel 11, stk. 2, litra a) og b)
 - b) det maksimale samlede beløb til finansiering i form af finansielle instrumenter inden for blandingsoperationer under LIFE-programmet, hvis det er relevant
 - c) det maksimale samlede beløb for tilskud til de organer, der er opført i bilag I, i overensstemmelse med artikel 13
 - d) projektemnerne eller de særlige behov, for hvilke der er foretaget en forhåndstildeling af midlerne til de projekter, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, litra c) og d)
 - e) de strategier og planer, som de strategiske integrerede projekter er rettet imod, og for hvilke der kan ansøges om finansiering af projekter som omhandlet i artikel 11, stk. 2, litra b)
 - f) den maksimale støtteberettigelsesperiode for gennemførelsen af projekterne
 - g) vejledende tidsplaner for indkaldelser af forslag for den periode, der er omfattet af det flerårige arbejdsprogram

- h) den tekniske metodologi for projektindgivelses- og udvælgelsesproceduren og tildelingskriterierne i overensstemmelse med de elementer, der er omhandlet i artikel 14
 - i) medfinansieringssatserne i artikel 9, stk. 4
 - j) de maksimale medfinansieringssatser for de støtteberettigede foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, litra e)
 - k) hvor det er relevant, de nærmere regler vedrørende anvendelsen af kumulativ og alternativ finansiering
 - l) lav effektiv deltagelse, støtteberettigede aktiviteter og tildelingskriterier for projekter vedrørende teknisk bistand til kapacitetsopbygning i forbindelse med aktiviteter udført af medlemsstaternes myndigheder med henblik på effektiv deltagelse i LIFE-programmet.
3. Varigheden af det første flerårige arbejdsprogram skal være fire år, og varigheden af det andet flerårige arbejdsprogram skal være tre år.
4. Kommissionen offentliggør inden for rammerne af de flerårige arbejdsprogrammer indkaldelser af forslag for den omfattede periode. Kommissionen sikrer, at uudnyttede midler under en given indkaldelse af forslag omfordeles mellem de forskellige typer af foranstaltninger, som er omhandlet i artikel 11, stk. 2, inden for samme område.
5. Kommissionen sikrer, at interessenterne høres i forbindelse med udarbejdelsen af de flerårige arbejdsprogrammer.

Artikel 19

Overvågning og rapportering

1. Kommissionen rapporterer om LIFE-programmets fremskridt med hensyn til opfyldelsen af målsætningerne i artikel 3, baseret på indikatorerne i bilag II.
2. For at sikre en effektiv vurdering af LIFE-programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets mål tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 for at ændre bilag II for om nødvendigt at revidere eller supplere indikatorerne, herunder med henblik på at bringe dem i overensstemmelse med de indikatorer, der er fastsat for andre EU-programmer, og for at supplere denne forordning med bestemmelser om oprettelse af en overvågnings- og evalueringsramme.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 23 for at supplere denne forordning ved på grundlag af bilag II at definere specifikke indikatorer for hvert delprogram og hver projekttype.
4. Kommissionen sikrer, at data til overvågning af programmets gennemførelse og resultater indsamles effektivt, virkningsfuldt og rettidigt. Til dette formål og i overensstemmelse med relevante metodologier pålægges modtagere af EU-midler forholdsmæssigt afpassede rapporteringskrav, således at der kan indsamles aggregerbare output- og virkningsindikatorer på projektniveau for alle relevante specifikke miljø- og klimapolitiske målsætninger, herunder i forhold til Natura 2000, og for emissioner af visse luftforurenende stoffer, herunder CO₂.
5. Kommissionen overvåger og rapporterer regelmæssigt om mainstreaming af klima- og biodiversitetsmålsætninger, herunder udgiftsbeløbet. Idet der tages hensyn til LIFE-programmets efterspørgselsdrevne karakter forventes 61 % af det samlede beløb for LIFE som fastsat i artikel 5 at bidrage til målet om, at mindst 30 % af de samlede budgetudgifter bidrager til klimamålsætningerne. Dette bidrag skal spores gennem Unionens klimamarkørsystem. Denne forordning bidrager til at integrere biodiversitetsindsatsen i Unionens politikker og til at opfylde den overordnede ambition om at afsætte 7,5 % af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme til biodiversitetsmål i 2024 og 10 % af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme til biodiversitetsmål i 2026 og i 2027, idet der tages hensyn til de eksisterende overlap mellem klima- og biodiversitetsmålene.

Biodiversitetsrelaterede udgifter spores ved hjælp af en effektiv, gennemsigtig og omfattende metode, der skal angives af Kommissionen i samarbejde med Europa-Parlamentet og Rådet, som omhandlet i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter. Disse sporingsmetoder anvendes til at kvantificere de forpligtelsesbevillinger, der forventes at bidrage til henholdsvis klima- og biodiversitetsmålsætninger i den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 på det relevante opdelingsniveau. Der redegøres for udgifterne hvert år i programmerklæringen. Der rapporteres regelmæssigt om LIFE-programmets bidrag til opfyldelsen af Unionens klima- og biodiversitetsmålsætninger i forbindelse med evalueringer og i årsrapporten.

6. Kommissionen vurderer synergier mellem LIFE-programmet og andre supplerende EU-programmer og synergier mellem dets delprogrammer.

Artikel 20

Evaluering

1. Kommissionen udfører evalueringer, der er fastsat i denne forordning, så betids, at de kan indgå i beslutningsprocessen, under behørig hensyntagen til sammenhæng, synergier, EU-merværdi og langsigtet bæredygtighed og under hensyntagen til Unionens klima- og miljøprioriteter.

2. Kommissionen foretager midtvejsevalueringen af LIFE-programmet, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om dets gennemførelse, dog senest 42 måneder efter påbegyndelsen af LIFE-programmets gennemførelse, idet der gøres brug af de indikatorer, der er fastsat i overensstemmelse med bilag II.

Evalueringen skal mindst omfatte følgende:

- a) de kvalitative og kvantitative aspekter af LIFE-programmets gennemførelse
- b) effektiviteten af anvendelsen af ressourcer
- c) i hvilken grad alle foranstaltningernes målsætninger er blevet opfyldt, om muligt med angivelse af resultater og virkninger
- d) projekternes faktiske eller forventede succes med at mobilisere andre EU-midler, navnlig under hensyntagen til de fordele, der kommer af øget sammenhæng med andre finansielle EU-instrumenter
- e) i hvilket omfang der er opnået synergier mellem målsætningerne, og LIFE-programmets komplementaritet med andre relevante EU-programmer
- f) EU-merværdien og den langsigtede virkning af LIFE-programmet med henblik på at træffe en afgørelse om videreførelse, ændring eller afbrydelse af foranstaltninger
- g) i hvilket omfang interessenterne har været inddraget
- h) en kvantitativ og kvalitativ analyse af LIFE-programmets bidrag til bevaringsstatus for levesteder og arter, som er angivet i direktiv 92/43/EØF og 2009/147/EF
- i) en analyse af den geografiske dækning i hele Unionen, jf. artikel 9, stk. 5, og hvis der ikke er opnået en sådan dækning, en analyse af de underliggende årsager til sådan manglende dækning.

3. Ved afslutningen af LIFE-programmets gennemførelse, dog senest fire år efter afslutningen af den periode, der er angivet i artikel 1, stk. 2, foretager Kommissionen en endelig evaluering af LIFE-programmet.

4. Kommissionen meddeler Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget konklusionerne på evalueringerne og sine bemærkninger hertil. Kommissionen offentliggør resultaterne af evalueringerne.

KAPITEL V

Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Artikel 21

Information, kommunikation og offentliggørelse

1. Modtagere af EU-finansiering skal anerkende denne finansierings oprindelse og sikre synlighed af EU-finansieringen, navnlig når de promoverer tiltagene og deres resultater, ved at give sammenhængende, effektive og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden. Til dette formål anvender modtagerne LIFE-programmets logo, som er afbildet i bilag III. Alle varige forbrugsgoder, der er erhvervet inden for rammerne af LIFE-programmet, skal bære LIFE-programmets logo, medmindre Kommissionen har angivet andet. Hvor anvendelse af LIFE-programmets logo ikke er muligt, nævnes LIFE-programmet i forbindelse med alle kommunikationsaktiviteter, bl.a. på opslagstavler på strategiske steder, som er synlige for offentligheden.

2. Kommissionen gennemfører informations- og kommunikationstiltag vedrørende LIFE-programmet, for så vidt angår foranstaltninger truffet i henhold til LIFE-programmet og de opnåede resultater. De finansielle ressourcer, der er afsat til LIFE-programmet, bidrager også til den institutionelle formidling af Unionens politiske prioriteter, for så vidt som disse prioriteringer vedrører målsætningerne omhandlet i artikel 3.

Artikel 22

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af Udvalget for LIFE-programmet. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

3. Afgiver udvalget ikke nogen udtalelse, vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, og artikel 5, stk. 4, tredje afsnit, i forordning (EU) nr. 182/2011 finder anvendelse.

4. Kommissionen aflægger hvert år rapport til udvalget om de generelle fremskridt i gennemførelsen af LIFE-programmets delprogrammer og om særlige foranstaltninger under LIFE-programmet, bl.a. om blandingsoperationer gennemført ved hjælp af budgetmidler fra LIFE-programmet.

Artikel 23

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 19, stk. 2 og 3, tillægges Kommissionen indtil den 31. december 2028.

3. Den i artikel 19, stk. 2 og 3, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 19, stk. 2 og 3, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 24

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 1293/2013 ophæves med virkning fra den 1. januar 2021.

Artikel 25

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning påvirker ikke videreførelsen eller ændringen af tiltag, der er iværksat i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 614/2007⁽³⁸⁾ og forordning (EU) nr. 1293/2013, som fortsat finder anvendelse på disse tiltag, indtil de afsluttes.

2. LIFE-programmets finansieringsramme kan også dække udgifterne til den tekniske og administrative bistand, som er påkrævet for at sikre overgangen mellem LIFE-programmet og de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til forordning (EF) nr. 614/2007 og (EU) nr. 1293/2013.

3. Om nødvendigt kan der opføres bevillinger på EU-budgettet ud over 2027 til dækning af de udgifter, som fremgår af artikel 5, stk. 5, for at muliggøre forvaltning af tiltag, som ikke er afsluttet senest den 31. december 2027.

4. Tilbageførsler fra finansielle instrumenter, som er oprettet i henhold til forordning (EU) nr. 1293/2013, kan investeres i finansielle instrumenter, som oprettes i henhold til forordning (EU) 2021/523.

5. Som angivet i finansforordningens artikel 21 anvendes bevillingerne svarende til de formålsbestemte indtægter, der stammer fra tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalte beløb i henhold til forordning (EF) nr. 614/2007 eller (EU) nr. 1293/2013, til at finansiere LIFE-programmet.

Artikel 26

Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2021.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. april 2021.

På Europa-Parlamentets vegne

D.M. SASSOLI

Formand

På Rådets vegne

A.P. ZACARIAS

Formand

⁽³⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 614/2007 af 23. maj 2007 om det finansielle instrument for miljøet (Life+) (EUT L 149 af 9.6.2007, s. 1).

*BILAG I***ORGANER, SOM KAN FÅ TILDELT TILSKUD UDEN EN INDKALDELSE AF FORSLAG**

1. Den Europæiske Unions Netværk til Gennemførelse og Håndhævelse af Miljølovgivning (IMPEL)
 2. Det Europæiske Netværk af Miljøanklagere (ENPE)
 3. Den Europæiske Unions Forum for Miljødommere (EUFJE).
-

BILAG II

INDIKATORER

1. Outputindikatorer

- 1.1. Antal projekter, der udvikler, demonstrerer og fremmer innovative teknikker og tilgange.
- 1.2. Antal projekter, der anvender bedste praksis i forbindelse med natur og biodiversitet.
- 1.3. Antal projekter, der vedrører udviklingen, gennemførelsen, overvågningen eller håndhævelsen af relevant EU-lovgivning og -politik.
- 1.4. Antal projekter, der forbedrer forvaltningen ved at styrke de offentlige og private aktørers kapacitet og inddrage civilsamfundet.
- 1.5. Antal projekter, herunder strategiske integrerede projekter og strategiske naturprojekter, der gennemfører:
 - centrale planer eller strategier
 - handlingsprogrammer med henblik på mainstreaming af »Natur og Biodiversitet«.

2. Resultatindikatorer

- 2.1. Nettoændring for miljø og klima baseret på aggregering af indikatorer på projektniveau, som vil skulle specificeres i forslagsindkaldelser under delprogrammerne:
 - »Natur og Biodiversitet«
 - »Cirkulær Økonomi og Livskvalitet«, der mindst omfatter:
 - luftkvalitet
 - jord
 - vand
 - affald
 - kemikalier
 - støj
 - ressourceanvendelse og -effektivitet
 - »Modvirkning af og Tilpasning til Klimaforandringer«
 - »Omstilling til Ren Energi«.
 - 2.2. Kumulative investeringer, der udløses af projekterne eller adgangen til finansiering (mio. EUR).
 - 2.3. Antal organisationer, der er involveret i projekter eller modtager driftstilskud.
 - 2.4. Andel af projekter, der har haft en katalysatoreffekt efter projektets slutdato.
-

BILAG III

LIFE-PROGRAMMETS LOGO

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/784
af 29. april 2021
om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online
(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Denne forordning stiler mod at sikre et velfungerende digitalt indre marked i et åbent og demokratisk samfund ved at håndtere misbrug af hostingtjenester til terrorformål og bidrage til den offentlige sikkerhed i hele Unionen. Det digitale indre markeds funktion bør forbedres ved at højne hostingtjenesteydernes retssikkerhed, øge brugernes tillid til onlinemiljøet og styrke beskyttelsen af ytringsfriheden, herunder friheden til at modtage og meddele oplysninger og tanker i et åbent og demokratisk samfund og mediefriheden og -pluralismen.
- (2) Lovgivningsmæssige foranstaltninger til håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online bør suppleres af medlemsstaternes terrorbekæmpelsesstrategier, herunder styrkelsen af mediekendskab og kritisk tænkning, udviklingen af alternative narrativer og modnarrativer, og andre initiativer, der kan mindske konsekvenserne af og sårbarheden over for terrorrelateret indhold online, samt investering i socialt arbejde, afradikaliseringsinitiativer og samarbejde med berørte samfund med henblik på at opnå vedvarende forebyggelse af radikaliserings i samfundet.
- (3) Håndteringen af terrorrelateret indhold online, hvilket er en del af et mere generelt problem med ulovligt indhold online, kræver en kombination af lovgivningsmæssige, ikkelovgivningsmæssige og frivillige foranstaltninger baseret på samarbejde mellem myndigheder og hostingtjenesteydere på en måde, der fuldt ud respekterer de grundlæggende rettigheder.
- (4) Hostingtjenesteydere, som er aktive på internettet, spiller en afgørende rolle i den digitale økonomi ved at skabe forbindelse mellem erhvervslivet og borgerne og ved at lette offentlig debat samt formidling og modtagelse af oplysninger, synspunkter og idéer, hvorved de bidrager betydeligt til innovation, økonomisk vækst og jobskabelse i Unionen. Imidlertid misbruges hostingtjenesteydernes tjenester i visse tilfælde af tredjeparter med henblik på at udføre ulovlige aktiviteter online. Særligt bekymrende er det, at terrorgrupper og deres tilhængere misbruger disse tjenester til at sprede terrorrelateret indhold online med henblik på at udbrede deres budskab, radikalisere og rekruttere tilhængere samt lette og styre terroraktiviteter.

⁽¹⁾ EUT C 110 af 22.3.2019, s. 67.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 17.4.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 16.3.2021 (EUT C 135 af 16.4.2021, s. 1). Europa-Parlamentets holdning af 28.4.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

- (5) Selv om det ikke er den eneste faktor, har tilstedeværelsen af terrorrelateret indhold online vist sig at være en katalysator for radikaliserings af personer, hvilket kan føre til terrorhandlinger og derfor har alvorlige negative konsekvenser for brugere, borgere og samfundet som helhed såvel som for udbydere af onlinetjenester, der hoster sådant indhold, eftersom det underminerer deres brugeres tillid og skader deres forretningsmodeller. Hostingtjenesteydere har i betragtning af deres centrale rolle og de teknologiske midler og kapaciteter, der er forbundet med de tjenester, som de leverer, et særligt samfundsmæssigt ansvar for at beskytte deres tjenester mod terroristers misbrug og hjælpe med at håndtere terrorrelateret indhold, som udbredes via deres onlinetjenester, samtidig med at den grundlæggende betydning af ytringsfriheden, herunder friheden til at modtage og meddele oplysninger og tanker i et åbent og demokratisk samfund, tages i betragtning.
- (6) Bestræbelser på EU-niveau for at bekæmpe terrorrelateret indhold online blev påbegyndt i 2015 via en ramme for frivilligt samarbejde mellem medlemsstater og hostingtjenesteydere. Der er behov for at supplere disse bestræbelser med en klar retlig ramme for yderligere at begrænse adgangen til terrorrelateret indhold online og på passende vis gribe ind over for et hastigt udviklende problem. Den retlige ramme har til hensigt at bygge på frivillige indsatser, som blev styrket med Kommissionens henstilling (EU) 2018/334 ⁽³⁾, og er en reaktion på opfordringer fra Europa-Parlamentet til at styrke foranstaltninger til at håndtere ulovligt og skadeligt indhold online i overensstemmelse med den horisontale ramme, der blev etableret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF ⁽⁴⁾, samt fra Rådet, om at forbedre afsløringen og fjernelsen af indhold online, der tilskynder terrorhandlinger.
- (7) Denne forordning bør ikke påvirke anvendelsen af direktiv 2000/31/EF. Især bør enhver foranstaltning, herunder eventuelle specifikke foranstaltninger, som en hostingtjenesteyder træffer i overensstemmelse med denne forordning ikke i sig selv føre til, at hostingtjenesteyderen mister den ansvarsfritagelse, som er fastsat i nævnte direktiv. Derudover påvirker denne forordning ikke de nationale myndigheder og domstoles beføjelser til at fastslå hostingtjenesteyders ansvar, hvor betingelserne fastlagt i nævnte direktiv for ansvarsfritagelse ikke er opfyldt.
- (8) I tilfælde af uoverensstemmelse mellem denne forordning og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU ⁽⁵⁾ med hensyn til bestemmelser om audiovisuelle medietjenester som defineret i artikel 1, stk. 1, litra a), i nævnte direktiv, bør direktiv 2010/13/EU have forrang. Dette bør ikke påvirke forpligtelserne i henhold til denne forordning, navnlig vedrørende udbydere af videodelingsplatformstjenester.
- (9) Denne forordning bør fastsætte regler til at håndtere misbrug af hostingtjenester til udbredelse af terrorrelateret indhold online med henblik på at garantere et velfungerende indre marked. Disse regler bør fuldt ud respektere de grundlæggende rettigheder, der er beskyttet i Unionen, og navnlig dem, der er sikret i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«).
- (10) Denne forordning har til hensigt at bidrage til beskyttelsen af den offentlige sikkerhed, mens den fastsætter passende og solide beskyttelsesforanstaltninger til at sikre beskyttelsen af grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatlivet, beskyttelse af personoplysninger, ytringsfriheden, herunder retten til frit at modtage og meddele oplysninger, friheden til at oprette og drive egen virksomhed og have adgang til effektive retsmidler. Derudover er enhver forskelsbehandling forbudt. Kompetente myndigheder og hostingtjenesteydere bør kun træffe foranstaltninger, som er nødvendige, passende og forholdsmæssige i et demokratisk samfund, idet der tages hensyn til den særlige betydning, der tillægges ytrings- og informationsfriheden og mediefriheden og pluralismen, som udgør hjørnestenene i et pluralistisk og demokratisk samfund og er de værdier, som Unionen bygger på. Foranstaltninger, som påvirker ytrings- og informationsfriheden, bør være yderst målrettede til håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online, mens retten til lovligt at modtage og meddele oplysninger respekteres, under hensyntagen til den centrale rolle, som hostingtjenesteydere spiller for den offentlige debat og for formidling og modtagelse af faktuelle oplysninger, synspunkter og idéer i overensstemmelse med gældende ret. Effektive onlineforanstaltninger til håndtering af terrorrelateret indhold online og beskyttelsen af ytrings og informationsfriheden er ikke modstridende, men komplementære og gensidigt forstærkende mål.

⁽³⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2018/334 af 1. marts 2018 om foranstaltninger til effektiv bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet (EUT L 63 af 6.3.2018, s. 50).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»Direktivet om elektronisk handel«) (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1).

- (11) For at skabe klarhed om de tiltag, som både hostingtjenesteydere og kompetente myndigheder skal iværksætte for at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold online, bør denne forordning af forebyggelseshensyn fastsætte en definition af »terrorrelateret indhold«, der stemmer overens med definitionerne af relevante lovovertrædelser i henhold til i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/541 ⁽⁶⁾. I betragtning af behovet for at håndtere den mest skadelige terrorpropaganda online bør denne definition omfatte materiale, som tilskynder eller hverver nogen til at begå eller medvirke til at begå terrorhandlinger eller hverver nogen til deltagelse i en terrorgruppes aktiviteter eller forherliger terroraktiviteter herunder gennem udbredelse af materiale, der afbilder et terrorangreb. Definitionen bør også omfatte materiale, der giver instruktion om fremstilling eller brug af sprængstoffer, skydevåben eller andre våben eller skadelige eller farlige stoffer samt kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare (CBRN) stoffer eller om andre konkrete metoder eller teknikker, herunder udvælgelse af mål, med henblik på at begå eller medvirke til at begå terrorhandlinger. Sådant materiale omfatter tekst, billeder, lydoptagelser og videoer samt direkte transmissioner af terrorhandlinger, der skaber en fare for, at yderligere sådanne lovovertrædelser begås. Ved vurderingen af, om materiale udgør terrorrelateret indhold som defineret i denne forordning, bør de kompetente myndigheder og hostingtjenesteyderne tage højde for faktorer såsom udsagns art og ordlyd, den kontekst, som udsagnene indgik i, og om de potentielt kan have skadelige konsekvenser for menneskers sikkerhed. Det faktum, at materialet er produceret af, kan tilskrives eller udbredes på vegne af en person, gruppe eller enhed, der er opført på Unionens liste over personer, grupper og enheder, som er involveret i terrorhandlinger og omfattet af restriktive foranstaltninger, bør spille en stor rolle for vurderingen.
- (12) Materiale, som udbredes til uddannelsesmæssige, journalistiske, kunstneriske eller forskningsmæssige formål eller til oplysningsformål mod terroraktiviteter, bør ikke betragtes som værende terrorrelateret indhold. Når det afgøres, hvorvidt materialet fra en indholdsleverandør udgør »terrorrelateret indhold« som defineret i denne forordning, bør der navnlig tages hensyn til retten ytrings- og informationsfrihed, herunder mediefriheden og -pluralismen, og friheden for kunst og videnskab. Navnlig i tilfælde, hvor indholdsleverandøren har et redaktionelt ansvar, bør enhver afgørelse om fjernelse af det udbredte materiale tage hensyn til de journalistiske standarder, der er fastlagt ved presse- eller medielovgivning i overensstemmelse med EU-retten, herunder chartret. Endvidere bør fremsættelse af radikale, polemiske eller kontroversielle holdninger i den offentlige debat om følsomme politiske spørgsmål ikke betragtes som værende terrorrelateret indhold.
- (13) For effektivt at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold online og samtidig sikre respekt for den enkeltes privatliv bør denne forordning finde anvendelse på udbydere af informationssamfundstjenester, som lagrer og udbreder oplysninger og materiale til offentligheden fra en bruger af tjenesten på dennes anmodning, uanset om lagringen og udbredelsen til offentligheden af sådanne oplysninger og materiale er af ren teknisk, automatisk og passiv karakter. Ved »lagring« bør forstås opbevaring af data i en fysisk eller virtuel servers hukommelse. Udbydere af tjenester vedrørende »ren videreformidling« eller såkaldt »caching« samt andre tjenester, der leveres i andre lag af internetinfrastrukturen, og som ikke involverer lagring, såsom registre og registratorer, samt udbydere af domænenavnsystemer (DNS), betalingstjenester eller DDoS-beskyttelsestjenester (»distributed denial of service«) bør derfor ikke være omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.
- (14) »Udbredelse til offentligheden« bør indebære, at oplysninger stilles til rådighed for et potentielt ubegrænset antal personer, dvs. at oplysningerne gøres let tilgængelige for brugere generelt, uden krav om at indholdsleverandører skal foretage sig noget yderligere, og uanset om disse personer reelt tilgår de pågældende oplysninger. Hvor adgang til oplysninger kræver registrering eller adgang til en gruppe af brugere, bør disse oplysninger således kun betragtes som udbredelse til offentligheden, hvor brugere, der ønsker adgang til oplysningerne, automatisk registreres eller gives adgang, uden at et menneske træffer beslutning eller foretager udvælgelse af, hvem der skal tildeles adgang. Interpersonelle kommunikationstjenester som defineret i artikel 2, nr. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 ⁽⁷⁾ såsom e-mails eller private beskedtjenester bør ikke være omfattet af denne forordnings anvendelsesområde. Oplysninger bør kun betragtes som værende lagret og udbredt til offentligheden som

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/541 af 15. marts 2017 om bekæmpelse af terrorisme og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA og ændring af Rådets afgørelse 2005/671/RIA (EUT L 88 af 31.3.2017, s. 6).

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).

omhandlet i denne forordning, hvor sådanne aktiviteter er udført efter direkte anmodning fra indholdsleverandøren. Udbydere af tjenester såsom cloudinfrastruktur, der leveres efter anmodning fra andre parter end indholdsleverandørerne og kun indirekte gavner disse, bør således ikke være omfattet af denne forordning. Denne forordning bør omfatte for eksempel udbydere af sociale medier, video-, billed- og lydstreamingstjenester samt fildeling- og andre cloudtjenester, for så vidt disse tjenester anvendes til at gøre lagrede oplysninger tilgængelige for offentligheden efter direkte anmodning fra indholdsleverandøren. Hvor en hostingtjenesteyder udbyder flere forskellige tjenester, bør denne forordning kun finde anvendelse på de tjenester, der falder ind under dens anvendelsesområde.

- (15) Terrorrelateret indhold udbredes ofte til offentligheden via tjenester, der udbydes af hostingtjenesteydere, som er etableret i tredjelande. Med henblik på at beskytte brugere i Unionen og for at sikre, at alle hostingtjenesteydere på det digitale indre marked er omfattet af de samme krav, bør denne forordning finde anvendelse på alle udbydere af relevante tjenester, der udbydes i Unionen, uanset i hvilket land de har hovedsæde. En hostingtjenesteyder bør anses for at udbyde tjenester i Unionen, hvis den gør det muligt for fysiske eller juridiske personer i en eller flere medlemsstater at gøre brug af dens tjenester og har en væsentlig tilknytning til denne medlemsstat eller disse medlemsstater.
- (16) En væsentlig tilknytning til Unionen bør eksistere, hvor en hostingtjenesteyder er etableret i Unionen, dens tjenester anvendes af et betydeligt antal brugere i en eller flere medlemsstater, eller dens aktiviteter er målrettet mod en eller flere medlemsstater. Målretningen af aktiviteter mod en eller flere medlemsstater bør bestemmes på baggrund af alle relevante omstændigheder, herunder faktorer såsom anvendelse af et sprog eller en valuta, der normalt benyttes i den pågældende medlemsstat, eller muligheden for at bestille varer eller tjenesteydelser fra den pågældende medlemsstat. En sådan målretning kunne også udledes af, at en applikation er tilgængelig i den relevante nationale applikationsbutik, at der reklameres lokalt eller på et sprog, der normalt tales i den pågældende medlemsstat, eller fra den måde kunderelationer håndteres, såsom at kundeservicen varetages på et sprog, der normalt tales i denne medlemsstat. Det må også antages, at der findes en væsentlig tilknytning, hvor en hostingtjenesteyder retter sin virksomhed mod en eller flere medlemsstater som fastsat i artikel 17, stk. 1, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012⁽⁸⁾. Den blotte kendsgerning, at en hostingtjenesteyders websted, e-mailadresse eller andre kontaktoplysninger kan tilgås i en eller flere medlemsstater, bør isoleret set ikke være tilstrækkeligt til at udgøre en væsentlig tilknytning. Leveringen af en tjeneste alene med henblik på overholdelse af forbuddet mod forskelsbehandling, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302⁽⁹⁾, bør herudover ikke i sig selv anses for at udgøre en væsentlig tilknytning til Unionen.
- (17) De procedurer og forpligtelser, som følger af påbud om fjernelse med krav om, at hostingtjenesteydere fjerner eller deaktiverer adgangen til terrorrelateret indhold, efter at de kompetente myndigheder har foretaget en vurdering, bør harmoniseres. Eftersom terrorrelateret indhold hastigt udbredes via onlinetjenester, bør hostingtjenesteyderne pålægges en forpligtelse til at sikre, at det terrorrelaterede indhold, der er identificeret i påbuddet om fjernelse, fjernes, eller at adgangen til det deaktiveres i alle medlemsstaterne inden for en time efter modtagelse af påbuddet om fjernelse. Undtagen i behørigt begrundede nødsituationer bør den kompetente myndighed give hostingtjenesteyderen oplysninger om procedurer og gældende frister mindst 12 timer inden udstedelsen af det første påbud om fjernelse til denne hostingtjenesteyder. Behørigt begrundede nødsituationer opstår, hvor fjernelsen af eller deaktiveringen af adgang til det terrorrelateret indhold mere end én time efter modtagelse af påbuddet om fjernelse vil medføre alvorlig skade, såsom i tilfælde af overhængende fare for en persons liv eller fysiske integritet eller når sådant indhold viser igangværende begivenheder, der medfører skade på en persons liv eller fysiske integritet. Den kompetente myndighed bør fastslå, hvorvidt situationer udgør nødsituationer, og behørigt begrunde sin beslutning i påbuddet om fjernelse. Hvor hostingtjenesteyderen ikke kan efterkomme påbuddet om fjernelse inden for én time efter modtagelsen på grund af force majeure eller faktisk umulighed, herunder på grund af objektivt begrundede tekniske eller operationelle årsager, bør den hurtigst muligt underrette den udstedende kompetente myndighed herom og efterkomme påbuddet om fjernelse, så snart situationen er løst.

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 1).

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF (EUT L 60 I af 2.3.2018, s. 1).

- (18) Påbuddet om fjernelse bør omfatte en detaljeret begrundelse, der kvalificerer materialet, som skal fjernes eller hvortil adgang skal deaktiveres, som terrorrelateret indhold, og give tilstrækkelige oplysninger om dette indholds placering ved at angive den nøjagtige URL og om nødvendigt eventuelle andre supplerende oplysninger såsom et screenshot af det pågældende indhold. Denne begrundelse bør sætte hostingtjenesteyderen og i sidste ende indholdsleverandøren i stand til effektivt at udøve deres ret til retslig prøvelse. Begrundelsen bør ikke indebære afsløring af følsomme oplysninger, der kunne bringe igangværende efterforskninger i fare.
- (19) Den kompetente myndighed bør fremsende påbuddet om fjernelse direkte til kontaktpunktet udpeget eller etableret af hostingtjenesteyderen med henblik på denne forordning ved hjælp af enhver form for elektronisk middel, som er i stand til at efterlade et skriftligt spor, og som gør det muligt for hostingtjenesteyderen at fastslå autenticiteten af påbuddet, herunder nøjagtigheden af datoen og tidspunktet for afsendelse og modtagelse heraf, såsom sikker e-mail eller platforme eller andre sikre kanaler, herunder dem, der stilles til rådighed af hostingtjenesteyderen, i overensstemmelse med EU-retten om beskyttelse af personoplysninger. Dette krav bør kunne opfyldes ved brug af bl.a. kvalificerede elektroniske registrerede leveringstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 ⁽¹⁰⁾. Hvor hostingtjenesteyderens hovedsæde er beliggende, eller dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, i en anden medlemsstat end den udstedende kompetente myndigheds, bør en kopi af påbuddet om fjernelse samtidig fremsendes til den kompetente myndighed i denne medlemsstat.
- (20) Det bør være muligt for den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, at kontrollere det påbud om fjernelse, der er udstedt af en anden medlemsstats kompetente myndigheder, for at fastslå, om det udgør en alvorlig eller åbenbar overtrædelse af denne forordning eller de grundlæggende rettigheder nedfældet i chartret. Både indholdsleverandøren og hostingtjenesteyderen bør have ret til at anmode den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, om en sådan kontrol. Hvor er sådan anmodning fremsættes, bør denne kompetente myndighed træffe en afgørelse om, hvorvidt påbuddet om fjernelse omfatter en sådan overtrædelse. Hvor denne afgørelse fastslår sådan en overtrædelse, bør påbuddet om fjernelse ophøre med at have retsvirkninger. Kontrollen bør foretages hurtigt for at sikre, at fejlagtigt fjernet eller deaktiveret indhold genindsættes så hurtigt som muligt.
- (21) Hostingtjenesteydere, som eksponeres for terrorrelateret indhold, bør, hvis de har vilkår og betingelser, der medtage bestemmelser til håndtering af misbrug af deres tjenester til udbredelse til offentligheden af terrorrelateret indhold. De bør anvende disse bestemmelser på en omhyggelig, gennemsigtig, forholdsmæssig og ikkediskriminerende måde.
- (22) I betragtning af problemets omfang og den hastighed, der kræves for effektivt at identificere og fjerne terrorrelateret indhold, er effektive og forholdsmæssige specifikke foranstaltninger et afgørende element i håndteringen af terrorrelateret indhold online. Med henblik på at begrænse adgangen til terrorrelateret indhold via deres tjenester bør hostingtjenesteydere, som eksponeres for terrorrelateret indhold, indføre specifikke foranstaltninger under hensyntagen til risiciene og graden af eksponering for terrorrelateret indhold samt konsekvenserne for tredjeparts rettigheder og offentlighedens interesse i oplysninger. Hostingtjenesteyderne bør beslutte, hvilke passende, effektive og forholdsmæssige specifikke foranstaltninger, der bør iværksættes for at identificere og fjerne terrorrelateret indhold. Specifikke foranstaltninger kunne omfatte passende tekniske eller operationelle foranstaltninger eller kapaciteter såsom personale eller tekniske midler til at identificere og hurtigt fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold, mekanismer, som brugere kan benytte til at indberette eller markere formodet terrorrelateret indhold, eller enhver anden foranstaltning, som hostingtjenesteyderen finder hensigtsmæssig og effektiv til at håndtere forekomsten af terrorrelateret indhold på sine tjenester.
- (23) Hostingtjenesteyderne bør, når de iværksætter specifikke foranstaltninger, sikre, at brugernes ytrings- og informationsfrihed samt mediefriheden og -pluralismen som beskyttet i henhold til chartret er bevaret. Ud over at opfylde de krav, der er fastsat i gældende ret, herunder lovgivning om beskyttelsen af personoplysninger, bør hostingtjenesteyderne handle med behørig omhu og gennemføre sikkerhedsforanstaltninger, hvor det er hensigtsmæssigt, herunder menneskeligt tilsyn og kontrol, med henblik på at undgå utilsigtede eller fejlagtige afgørelser, der fører til fjernelsen af eller deaktivering af adgang til indhold, som ikke er terrorrelateret indhold.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked og om ophævelse af direktiv 1999/93/EF (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 73).

- (24) Hostingtjenesteyderen bør rapportere til den kompetente myndighed om de specifikke foranstaltninger, der er iværksat, så denne myndighed kan vurdere, hvorvidt foranstaltningerne er effektive og forholdsmæssige og, hvis der bruges automatiserede værktøjer, om hostingtjenesteyderen har den fornødne kapacitet til menneskeligt tilsyn og kontrol. De kompetente myndigheder bør i deres vurdering af foranstaltningernes effektivitet og forholdsmæssighed tage højde for relevante parametre, herunder antallet af påbud om fjernelse, der er udstedt til hostingtjenesteyderen, hostingtjenesteyderens størrelse og økonomiske kapacitet og betydningen af dens tjenester for udbredelsen af terrorrelateret indhold, f.eks. på grundlag af antallet af brugere i Unionen samt de beskyttelsesforanstaltninger, der er indført for at håndtere misbrug af dens tjenester til udbredelse af terrorrelateret indhold online.
- (25) Hvor den kompetente myndighed vurderer, at de specifikke foranstaltninger, der er iværksat, er utilstrækkelige til at håndtere risiciene, bør den om nødvendigt kunne kræve, at der træffes yderligere passende, effektive og forholdsmæssige specifikke foranstaltninger. Kravet om at træffe sådanne yderligere specifikke foranstaltninger bør ikke føre til en general forpligtelse til at overvåge eller aktivt undersøge forhold, der tyder på ulovlig virksomhed som omhandlet i artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF eller til en forpligtelse til at anvende automatiserede værktøjer. Det bør dog være muligt for hostingtjenesteydere at anvende automatiserede værktøjer, hvis de anser det for at være hensigtsmæssigt eller nødvendigt for effektivt at håndtere misbrug af deres tjenester til udbredelse af terrorrelateret indhold.
- (26) Forpligtelsen for hostingtjenesteydere til at opbevare fjernet indhold og dertil knyttede data bør fastsættes til specifikke formål og være begrænset til den periode, der er nødvendig. Der er et behov for at udvide kravet om opbevaring af data, da sådanne data ellers ville gå tabt som konsekvens af fjernelsen af det pågældende terrorrelaterede indhold. Dertil knyttede data kan omfatte data såsom abonnentdata, især data vedrørende indholdsleverandørens identitet, samt adgangsdato, herunder dato og tidspunkt for indholdsleverandørens brug og log-in og log-off fra tjenesten sammen med den IP-adresse, som internetudbyderen har tildelt indholdsleverandøren.
- (27) Forpligtelsen til at opbevare indholdet til brug for administrativ eller retslig prøvelse er nødvendig og berettiget i betragtning af behovet for at sikre, at effektive retsmidler er til stede for indholdsleverandører, hvis indhold er blevet fjernet eller adgangen dertil er blevet deaktiveret, og for at sikre, at indholdet genindsættes alt efter udfaldet af denne prøvelse. Forpligtelsen til at opbevare materialet til efterforsknings- eller retsforfølgningsformål er berettiget og nødvendigt i betragtning af den værdi, materialet kan have med hensyn til at afbryde eller forebygge terroraktiviteter. Det bør derfor også anses for værende berettiget at opbevare fjernet terrorrelateret indhold til brug for forebyggelse, afsløring, efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger. Det terrorrelaterede indhold og de relaterede data bør kun lagres i den periode, som er nødvendig for, at de retshåndhavende myndigheder kan kontrollere dette terrorrelaterede indhold og afgøre, om det er nødvendigt til disse formål. Med henblik på forebyggelsen, afsløringen, efterforskningen og retsforfølgningen af terrorhandlinger bør den påkrævede opbevaring af data være begrænset til data, som sandsynligvis er knyttet til terrorhandlinger, og som derfor kunne bidrage til retsforfølgningen af terrorhandlinger eller til at forebygge alvorlige risici for den offentlige sikkerhed. Hvor hostingtjenesteyderne fjerner eller deaktiverer adgangen til materiale, navnlig via deres egne specifikke foranstaltninger, bør de omgående underrette de kompetente myndigheder om indhold, der omfatter oplysninger, som indebærer overhængende livsfare eller en formodet terrorhandling.
- (28) For at sikre proportionalitet bør opbevaringsperioden være begrænset til seks måneder, så indholdsleverandører har tilstrækkelig tid til at indlede administrativ eller retslig prøvelse, og så de retshåndhavende myndigheder kan tilgå relevante data til brug for efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger. På anmodning fra den kompetente myndighed eller ret bør det imidlertid være muligt at forlænge denne periode så længe som nødvendigt, hvor denne prøvelse er indledt, men ikke afsluttet inden udløbet af denne periode på seks måneder. Varigheden af opbevaringsperioden bør give de retshåndhavende myndigheder tilstrækkelig tid til at bevare det nødvendige materiale til brug for efterforskning og retsforfølgning, idet balancen i forhold til de grundlæggende rettigheder sikres.
- (29) Denne forordning bør ikke påvirke de proceduremæssige garantier eller de proceduremæssige efterforskningsforanstaltninger vedrørende adgang til indhold og de dertil knyttede data, der opbevares med henblik på efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger, som reguleret i henhold til EU-retten eller national ret.

- (30) Gennemsigtheden af hostingtjenesteyderes politikker med hensyn til terrorrelateret indhold er afgørende for at øge deres ansvarlighed over for brugerne og styrke borgernes tillid til det digitale indre marked. Hostingtjenesteydere, der har iværksat tiltag eller har været forpligtet til at iværksætte tiltag i medfør af denne forordning i et givet kalenderår, bør offentliggøre årlige gennemsigthedsrapporter med oplysninger om de tiltag, der er iværksat med hensyn til identifikation og fjernelse af terrorrelateret indhold.
- (31) De kompetente myndigheder bør offentliggøre årlige gennemsigthedsrapporter med oplysninger om antallet af påbud om fjernelse, antallet af tilfælde hvor et påbud ikke blev efterkommet og antallet af afgørelser vedrørende specifikke foranstaltninger, antallet af sager, der har været genstand for administrativ eller retslig prøvelse og antallet af afgørelser om pålæggelse af sanktioner.
- (32) Retten til adgang til effektive retsmidler er nedfældet i artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og i artikel 47 i chartret. Enhver fysisk eller juridisk person skal have adgang til effektive retsmidler ved den kompetente nationale domstol til prøvelse af de foranstaltninger, som træffes i medfør af denne forordning, og som kan have negativ indvirkning på denne person. Denne ret bør navnlig omfatte muligheden for, at hostingtjenesteydere og indholdsleverandører reelt kan gøre indsigelse mod påbud om fjernelse eller eventuelle afgørelser, der følger af kontrollen af påbud om fjernelse i henhold til denne forordning, ved en ret i den medlemsstat, hvis kompetente myndigheder har udstedt påbuddet om fjernelse eller truffet afgørelsen, samt for, at hostingtjenesteydere reelt kan gøre indsigelse mod en afgørelse om specifikke foranstaltninger eller sanktioner ved en ret i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har truffet den pågældende afgørelse.
- (33) Klageprocedurer udgør en nødvendig sikkerhedsforanstaltning mod den fejlagtige fjernelse af eller deaktivering af adgang til indhold online, hvor sådant indhold er beskyttet under ytrings- og informationsfriheden. Hostingtjenesteydere bør derfor etablere brugervenlige klagemekanismer og sikre, at klager håndteres hurtigt og i fuld gennemsigthed over for indholdsleverandøren. Kravet om, at hostingtjenesteyderen skal genindsætte indhold, der ved en fejl er blevet fjernet, eller hvortil adgangen ved en fejl er blevet deaktiveret, bør ikke påvirke hostingtjenesteyderens mulighed for at håndhæve sine vilkår og betingelser.
- (34) Effektiv retsbeskyttelse i overensstemmelse med artikel 19 i TEU og artikel 47 i chartret kræver, at indholdsleverandører kan få kendskab til årsagerne til, at det indhold, som de har leveret, er blevet fjernet eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret. Hostingtjenesteyderen bør med henblik herpå stille oplysninger til rådighed for indholdsleverandøren, så vedkommende kan gøre indsigelse mod fjernelsen eller deaktiveringen. Alt efter omstændighederne kunne hostingtjenesteydere erstatte det indhold, der er blevet fjernet eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret med en besked om, at indholdet er blevet fjernet eller deaktiveret i overensstemmelse med denne forordning. Yderligere oplysninger om årsagerne til fjernelsen eller deaktiveringen og om retsmidlerne vedrørende fjernelsen eller deaktiveringen bør gives på anmodning fra indholdsleverandøren. Hvor de kompetente myndigheder beslutter, at det af hensyn til den offentlige sikkerhed, herunder i forbindelse med en efterforskning, er upassende eller kontraproduktivt at underrette indholdsleverandøren direkte om fjernelsen eller deaktiveringen, bør de oplyse hostingtjenesteyderen herom.
- (35) Medlemsstaterne bør med henblik på denne forordning udpege kompetente myndigheder. Dette bør ikke nødvendigvis indebære, at der skal oprettes en ny myndighed, og det bør være muligt at tildele et eksisterende organ de i denne forordning fastsatte opgaver. Denne forordning bør kræve, at der udpeges myndigheder, som har kompetence til at udstede påbud om fjernelse, kontrollere påbud om fjernelse, føre tilsyn med specifikke foranstaltninger og pålægge sanktioner, idet det bør være muligt for hver enkelt medlemsstat at afgøre antallet af kompetente myndigheder, der skal udpeges og hvorvidt de er administrative, retshåndhævende eller retslige. Medlemsstaterne bør sikre, at de kompetente myndigheder varetager deres opgaver på en objektiv og ikkediskriminerende måde og ikke søger eller modtager instrukser fra noget andet organ i forbindelse med udøvelsen af de opgaver, som de får tildelt i medfør af denne forordning. Dette bør ikke være til hinder for, at der kan føres tilsyn i overensstemmelse med national forfatningsret. Medlemsstaterne bør give Kommissionen meddelelse om de kompetente myndigheder, der udpeges i henhold til denne forordning, og Kommissionen bør offentliggøre et onlineregister over de kompetente myndigheder. Dette onlineregister bør være lettilgængeligt, så hostingtjenesteyderne nemt og hurtigt kan kontrollere autenticiteten af påbud om fjernelse.

- (36) Med henblik på at undgå dobbeltarbejde og eventuelle forstyrrelser af efterforskninger og for at minimere byrden for de berørte hostingtjenesteydere bør de kompetente myndigheder udveksle oplysninger koordinere og samarbejde med hinanden og, hvor det er relevant, med Europol, inden de udsteder påbud om fjernelse. Når der træffes afgørelse om, hvorvidt der skal udstedes et påbud om fjernelse, bør den kompetente myndighed tage behørigt hensyn til alle indberetninger om forstyrrelser af efterforskningsmæssige interesser (dekonflikation). Hvor en kompetent myndighed underrettes af en kompetent myndighed i en anden medlemsstat om et eksisterende påbud om fjernelse, bør den ikke udstede et påbud om fjernelse, der omhandler samme genstand. I gennemførelsen af bestemmelserne i denne forordning kunne Europol yde støtte i overensstemmelse med sit nuværende mandat og den gældende retlige ramme.
- (37) For at sikre effektiv og tilstrækkeligt sammenhængende gennemførelse af specifikke foranstaltninger, som iværksættes af hostingtjenesteydere, bør de kompetente myndigheder koordinere og samarbejde med hinanden vedrørende udvekslinger med hostingtjenesteydere med hensyn til et påbud om fjernelse og identifikation, gennemførelse og vurdering af specifikke foranstaltninger. Koordination og samarbejde er også nødvendige med hensyn til andre foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning, herunder vedrørende vedtagelsen af regler om sanktioner og om pålæggelse af sanktioner. Kommissionen bør lette sådan koordinering og samarbejde.
- (38) Det er afgørende, at den kompetente myndighed i den medlemsstat, som er ansvarlig for at pålægge sanktioner, er fuldt ud oplyst om udstedelsen af påbud om fjernelse og om de efterfølgende udvekslinger mellem hostingtjenesteyderen og de kompetente myndigheder i andre medlemsstater. Med henblik herpå bør medlemsstaterne tilvejebringe passende og sikre kommunikationskanaler og -mekanismer, som muliggør rettidig deling af relevante oplysninger.
- (39) For at fremme hurtig udveksling mellem kompetente myndigheder såvel som med hostingtjenesteydere og for at undgå dobbeltarbejde bør medlemsstaterne opfordres til at gøre brug af de særlige værktøjer, som Europol har udviklet, såsom applikationen til administration af internetindberetning eller senere udgaver heraf.
- (40) Indberetninger fra medlemsstater og Europol har vist sig at være et effektivt og hurtigt middel til at øge hostingtjenesteyderes kendskab til specifikt indhold til rådighed gennem deres tjenester og sætte dem i stand til hurtigt at skride ind. Sådanne indberetninger, som er en mekanisme hvor hostingtjenesteydere gøres bekendt med oplysninger, der kunne betragtes som værende terrorrelateret indhold, og derefter frivilligt kan vurdere, hvorvidt indholdet er i overensstemmelse med deres egne vilkår og betingelser, bør forblive tilgængelig som supplement til påbud om fjernelse. Hostingtjenesteyderen træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt oplysningerne skal fjernes, fordi de er uforenelige med dens vilkår og betingelser. Denne forordning bør ikke berøre Europolis mandat som fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 ⁽¹¹⁾. Intet i nærværende forordning bør således forstås som at udelukke, at medlemsstaterne og Europol anvender indberetninger som et instrument til at håndtere terrorrelateret indhold online.
- (41) I betragtning af de særligt alvorlige konsekvenser af noget terrorrelateret indhold online bør hostingtjenesteyderne omgående underrette de relevante myndigheder i den berørte medlemsstat eller de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor de er etableret eller har en retlig repræsentant, om terrorrelateret indhold, der indebærer overhængende livsfare eller en formodet terrorhandling. For at sikre proportionalitet bør denne forpligtelse være begrænset til terrorhandlinger som defineret i artikel 3, stk. 1, i direktiv (EU) 2017/541. Denne forpligtelse til underretning bør ikke indebære, at hostingtjenesteyderne er forpligtet til aktivt at søge efter beviser vedrørende en sådan overhængende livsfare eller en formodet terrorhandling. Den berørte medlemsstat bør forstås som den medlemsstat, som har jurisdiktion med hensyn til efterforskning og retsforfølgning af disse terrorhandlinger på grundlag af gerningsmandens eller det potentielle offers nationalitet, eller hvor målet for terrorhandlingen befinder sig. I tvivlstilfælde bør hostingtjenesteyderne sende oplysningerne til Europol, som i overensstemmelse med sit mandat bør iværksætte de relevante opfølgende tiltag, herunder ved at videreende disse oplysninger til de relevante nationale myndigheder. Medlemsstaternes kompetente myndigheder bør have lov til at anvende sådanne oplysninger til at træffe efterforskningsforanstaltninger i henhold til EU-retten eller national ret.

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) og om erstating og ophævelse af Rådets afgørelse 2009/371/RIA, 2009/934/RIA, 2009/935/RIA, 2009/936/RIA og 2009/968/RIA (EUT L 135 af 24.5.2016, s. 53).

- (42) Hostingtjenesteyderne bør udpege eller etablere kontaktpunkter for at fremme en hurtig behandling af påbud om fjernelse. Kontaktpunktet bør kun tjene operationelle formål. Kontaktpunktet bør bestå af særlige midler, interne eller eksterne, der muliggør elektronisk fremsendelse af påbud om fjernelse, og af tekniske og menneskelige ressourcer, der muliggør hurtig behandling heraf. Det er ikke nødvendigt, at kontaktpunktet befinder sig i Unionen. Hostingtjenesteyderen bør frit kunne bruge et eksisterende kontaktpunkt med henblik på denne forordning, forudsat at kontaktpunktet er i stand til at udføre de i denne forordning fastsatte funktioner. Med henblik på at sikre, at terrorrelateret indhold fjernes eller at adgangen dertil deaktiveres inden for en time efter modtagelsen af påbuddet om fjernelse, bør kontaktpunkter, der hører til hostingtjenesteydere, som eksponeres for terrorrelateret indhold, til enhver tid være tilgængelige. Oplysningerne om kontaktpunktet bør omfatte oplysninger om, hvilket sprog den kan kontaktes på. For at lette kommunikationen mellem hostingtjenesteyderne og de kompetente myndigheder opfordres hostingtjenesteyderne til at muliggøre kommunikation på et af EU-institutionernes officielle sprog, på hvilket deres vilkår og betingelser foreligger.
- (43) Da der ikke findes et generelt krav til hostingtjenesteyderne om at sikre en fysisk tilstedeværelse i Unionen, er der behov for at skabe klarhed om, under hvilken medlemsstats jurisdiktion en hostingtjenesteyder, der udbyder tjenester i Unionen, hører. Generelt hører hostingtjenesteyderen under jurisdiktionen i den medlemsstat, hvor den har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret. Dette bør ikke berøre de bestemmelser om kompetence, der er fastsat med henblik på påbud om fjernelse og afgørelser, der følger af kontrollen af påbud om fjernelse i henhold til denne forordning. Med hensyn til hostingtjenesteydere, som ikke er etableret i Unionen, og som ikke har udpeget en retlig repræsentant, bør enhver medlemsstat desuagtet have jurisdiktion og derfor mulighed for at pålægge sanktioner under forudsætning af, at ne bis in idem-princippet overholdes.
- (44) Hostingtjenesteydere, som ikke er etableret i Unionen, bør skriftligt udpege en retlig repræsentant for at sikre overholdelse og håndhævelse af forpligtelserne i denne forordning. Det bør være muligt for hostingtjenesteydere at udpege, med henblik på denne forordning, en retlig repræsentant, der allerede er udpeget til andre formål, forudsat at denne retlige repræsentant er i stand til at udføre de opgaver, der er fastsat i denne forordning. Den retlige repræsentant bør have beføjelse til at agere på vegne af hostingtjenesteyderen.
- (45) Sanktioner er nødvendige for at sikre, at hostingtjenesteyderne på effektiv vis gennemfører denne forordning. Medlemsstaterne bør vedtage regler om sanktioner, der kan være af administrativ eller strafferetlig karakter, samt, hvor det er hensigtsmæssigt, bøderetningslinjer. Manglende overholdelse i enkeltsager kunne være underlagt sanktioner med respekt af ne bis in idem-princippet og proportionalitetsprincippet, og idet det sikres, at sådanne sanktioner tager højde for systematisk forsømmelse. Sanktioner kunne antage forskellige former, herunder formelle advarsler i tilfælde af mindre overtrædelser eller økonomiske sanktioner i forbindelse med mere alvorlige eller systematiske overtrædelser. Der bør pålægges særligt alvorlige sanktioner i tilfælde, hvor hostingtjenesteyderen systematisk eller vedvarende undlader at fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold inden for en time efter modtagelse af et påbud om fjernelse. For at sikre retssikkerheden bør denne forordning fastsætte hvilke overtrædelser, der er underlagt sanktioner og hvilke omstændigheder, der er relevante for vurderingen af typen og omfanget af sådanne sanktioner. Når det afgøres, hvorvidt der skal pålægges økonomiske sanktioner, bør der tages behørigt hensyn til hostingtjenesteyderens finansielle ressourcer. Desuden bør den kompetente myndighed tage hensyn til, om hostingtjenesteyderen er en nyetableret virksomhed eller en mikrovirksomhed eller en lille eller mellemstor virksomhed som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁽¹²⁾. Der bør tages hensyn til andre omstændigheder, såsom hvorvidt hostingtjenesteyderens adfærd objektivt set var uforsigtig eller forkastelig, eller hvorvidt overtrædelser blev begået uagtsomt eller forsætligt. Medlemsstaterne bør sikre, at sanktionerne pålagt for overtrædelse af denne forordning ikke tilskynder til fjernelse af materiale, som ikke er terrorrelateret indhold.
- (46) Anvendelsen af standardiserede formularer letter samarbejdet og informationsudvekslingen mellem de kompetente myndigheder og hostingtjenesteydere og gør det muligt for dem at kommunikere hurtigere og mere effektivt. Det er særlig vigtigt at sikre, at der skrides hurtigt til handling efter modtagelse af et påbud om fjernelse. Formularer mindsker udgifterne til oversættelse og bidrager til en højere standard for proceduren. Feedbackformularerne giver mulighed for en standardiseret informationsudveksling og er særlig vigtige, hvor hostingtjenesteyderne ikke er i stand til at efterkomme påbuddet om fjernelse. Autentificerede transmissionskanaler kan garantere påbuddets autenticitet, herunder nøjagtigheden af datoen og tidspunktet for afsendelse og modtagelse af påbuddet.

⁽¹²⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

- (47) For at muliggøre hurtige ændringer, hvor det er nødvendigt, af indholdet af de formularer, der skal anvendes med henblik på denne forordning, bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde for så vidt angår ændring bilagene til denne forordning. For at kunne tage højde for den teknologiske udvikling og den dertil knyttede retlige ramme bør Kommissionen ligeledes tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at supplere denne forordning med tekniske krav til de elektroniske midler, som de kompetente myndigheder skal anvende til at fremsende påbud om fjernelse. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning⁽¹³⁾. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspert-grupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (48) Medlemsstaterne bør indhente oplysninger om gennemførelse af denne forordning. Det bør være muligt for medlemsstaterne at anvende hostingtjenesteydernes gennemsigtighedsrapporter og, hvor det er nødvendigt, supplere dem med mere detaljerede oplysninger såsom deres egne gennemsigtighedsrapporter i medfør af denne forordning. Der bør fastlægges et detaljeret program for overvågning af forordningens output, resultater og virkninger, der kan lægge til grund for en evaluering af gennemførelsen af denne forordning.
- (49) På grundlag af resultaterne og konklusionerne i gennemførelsesrapporten og udfaldet af overvågningen bør Kommissionen foretage en evaluering af denne forordning senest tre år efter dagen for dens ikrafttræden. Evalueringen bør være baseret på kriterierne effektivitet, nødvendighed, virkningsfuldhed, proportionalitet, relevans, sammenhæng og merværdi for Unionen. Den bør vurdere, hvordan de forskellige operationelle og tekniske foranstaltninger fastsat i forordningen fungerer, herunder foranstaltningernes effektivitet med hensyn til at forbedre afsløring, identifikation og fjernelse af terrorrelateret indhold online, sikkerhedsforanstaltningernes effektivitet og virkningerne på potentielt berørte grundlæggende rettigheder, såsom ytrings- og informationsfriheden, herunder mediefriheden og -pluralismen, friheden til at oprette og drive egen virksomhed, retten til privatliv og retten til beskyttelsen af personoplysninger. Kommissionen bør også vurdere virkningerne på tredjeparters potentielt berørte interesser.
- (50) Målet for denne forordning, nemlig at sikre et velfungerende digitalt indre marked ved at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold online, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFDELING I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Denne forordning fastlægger ensartede regler til håndtering af misbrug af hostingtjenester til udbredelse af terrorrelateret indhold online til offentligheden, navnlig om:

- a) den rimelige og forholdsmæssige rettidige omhu, som hostingtjenesteydere skal udvise for at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold til offentligheden via deres tjenester og, hvor det er nødvendigt, sikre hurtig fjernelse af eller deaktivering af adgang til sådant indhold

⁽¹³⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

b) foranstaltningerne, som medlemsstaterne i overensstemmelse med EU-retten og med forbehold af passende sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af grundlæggende rettigheder, særlig ytrings- og informationsfriheden i et åbent og demokratisk samfund, skal gennemføre for at

i) identificere og sikre hostingtjenesteydernes hurtige fjernelse af terrorrelateret indhold og

ii) lette samarbejdet blandt medlemsstaternes kompetente myndigheder, hostingtjenesteydere og, hvor det er relevant, Europol.

2. Denne forordning finder anvendelse på hostingtjenesteydere, der udbyder tjenester i Unionen, uanset hvor deres hovedsæde er beliggende, i det omfang de udbreder oplysninger til offentligheden.

3. Materiale, som udbredes til offentligheden til uddannelsesmæssige, journalistiske, kunstneriske eller forskningsmæssige formål eller med henblik på at forebygge eller bekæmpe terrorisme, herunder materiale, der er udtryk for polemiske eller kontroversielle holdninger i den offentlige debat, betragtes ikke som værende terrorrelateret indhold. En vurdering skal fastslå det egentlige formål med denne udbredelse og hvorvidt materialet udbredes til offentligheden til de nævnte formål.

4. Denne forordning indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de rettigheder, friheder og principper, der er omhandlet i artikel 6 i TEU, og finder anvendelse uden at det berører grundlæggende principper vedrørende ytrings- og informationsfriheden, herunder mediefriheden og -pluralismen.

5. Denne forordning berører ikke direktiv 2000/31/EF og 2010/13/EU. For audiovisuelle medietjenester som defineret i artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 2010/13/EU har direktiv 2010/13/EU forrang.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

1) »hostingtjenesteyder«: en udbyder af tjenester som defineret i artikel 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 ⁽¹⁴⁾, der består i lagringen af oplysninger fra en indholdsleverandør på dennes anmodning

2) »indholdsleverandør«: en bruger, der har leveret oplysninger, som er eller har været lagret og udbredt til offentligheden af en hostingtjenesteyder

3) »udbredelse til offentligheden «: at stille oplysninger til rådighed for et potentielt ubegrænset antal personer på anmodning fra en indholdsleverandør

4) »udbyde tjenester i Unionen«: at gøre det muligt for fysiske eller juridiske personer i en eller flere medlemsstater at gøre brug af tjenester fra en hostingtjenesteyder, som har en væsentlig tilknytning til denne medlemsstat eller disse medlemsstater

5) »væsentlig tilknytning«: en hostingtjenesteyders tilknytning til en eller fleres medlemsstater som følge enten af, at den er etableret i Unionen, eller af specifikke faktuelle kriterier såsom

a) at den har et betydeligt antal brugere af dens tjenester i en eller flere medlemsstater eller

b) at den har målrettet sine aktiviteter mod en eller flere medlemsstater

6) »terrorhandling«: lovovertrædelser som defineret i artikel 3 i direktiv (EU) 2017/541

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).

- 7) »terrorrelateret indhold«: et eller flere af de følgende typer materiale, dvs. materiale der:
- a) tilskynder til at begå en af de lovovertrædelser, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a)-i), i direktiv (EU) 2017/541, hvor sådant materiale, direkte eller indirekte, såsom ved forherligelse af terrorhandlinger, slår til lyd for udførelse af terrorhandlinger, hvorved der skabes fare for, at en eller flere af sådanne handlinger måtte blive begået
 - b) hverver en person eller en gruppe af personer til at begå eller medvirke til at begå en af de lovovertrædelser, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a)-i), i direktiv (EU) 2017/541
 - c) hverver en person eller en gruppe af personer til at deltage i en terrorgruppes aktiviteter som omhandlet i artikel 4, litra b), i direktiv (EU) 2017/541
 - d) oplærer i fremstilling eller brug af sprængstoffer, skydevåben eller andre våben eller skadelige eller farlige stoffer eller i andre konkrete metoder eller teknikker med henblik på at begå eller medvirke til at begå en af de terrorhandlinger, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a)-i), i direktiv (EU) 2017/541
 - e) udgør en trussel om at begå en af de lovovertrædelser, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a)-i), i direktiv (EU) 2017/541
- 8) »vilkår og betingelser«: alle vilkår, betingelser og klausuler, uanset deres navn eller form, som kontraktforholdet mellem en hostingtjenesteyder og dens brugere er underlagt
- 9) »hovedsæde«: en hostingtjenesteyders hovedkontor eller hjemsted, hvor de primære finansielle funktioner og den operationelle kontrol udøves.

AFDELING II

FORANSTALTNINGER TIL AT HÅNDTERE UDBREDELSE AF TERRORRELATERET INDHOLD ONLINE

Artikel 3

Påbud om fjernelse

1. Enhver medlemsstats kompetente myndighed har beføjelser til at udstede et påbud om fjernelse, der kræver, at hostingtjenesteydere fjerner terrorrelateret indhold eller deaktiverer adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater.
 2. Hvor en kompetent myndighed ikke tidligere har udstedt et påbud om fjernelse til en hostingtjenesteyder, giver den denne hostingtjenesteyder oplysninger om de gældende procedurer og frister mindst 12 timer, før den udsteder påbuddet om fjernelse.
- Første afsnit finder ikke anvendelse i behørigt begrundede nødsituationer.
3. Hostingtjenesteyderen skal fjerne terrorrelateret indhold eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for en time efter at have modtaget påbuddet om fjernelse.
 4. Kompetente myndigheder udsteder påbud om fjernelse ved brug af formularen i bilag I. Påbud om fjernelse skal indeholde følgende elementer:
 - a) den kompetente myndighed der udsteder påbuddet om fjernelses identifikationsdetaljer og denne kompetente myndigheds autentifikation af påbuddet om fjernelse
 - b) en tilstrækkeligt detaljeret begrundelse af, hvorfor indholdet betragtes som værende terrorrelateret indhold, og en henvisning til den relevante type af terrorrelateret indhold, der er omhandlet i artikel 2, nr. 7
 - c) en nøjagtig internetadresse (Uniform Resource Locator, URL) og om nødvendigt supplerende oplysninger til identifikation af det terrorrelaterede indhold
 - d) en henvisning til denne forordning som retsgrundlag for påbuddet om fjernelse
 - e) dato, tidstempel og elektronisk signatur fra den kompetente myndighed, der udsteder påbuddet om fjernelse

- f) letforståelige oplysninger om hostingtjenesteyderens og indholdsleverandørens klagemuligheder, herunder oplysninger om muligheden for at klage til den kompetente myndighed og retslig prøvelse samt klagefristerne
- g) hvor det er nødvendigt og forholdsmæssigt, afgørelsen om ikke at videregive oplysninger om fjernelsen af eller deaktiveringen af adgang til det terrorrelaterede indhold i overensstemmelse med artikel 11, stk. 3.

5. Den kompetente myndighed stiler påbuddet om fjernelse til hostingtjenesteyderens hovedsæde eller til dens retlige repræsentant udpeget i overensstemmelse med artikel 17.

Denne kompetente myndighed fremsender påbuddet om fjernelse til kontaktpunktet, der er omhandlet i artikel 15, stk. 1, ved elektroniske midler, som er i stand til at efterlade et skriftligt spor på en måde, der gør det muligt at autentificere afsenderen, herunder nøjagtigheden af datoen og tidspunktet for afsendelse og modtagelse af påbuddet.

6. Hostingtjenesteyderen underretter uden unødigt ophold ved hjælp af formularen i bilag II den kompetente myndighed om, at det terrorrelaterede indhold er blevet fjernet eller at adgangen til det terrorrelaterede indhold er blevet deaktiveret i alle medlemsstater, idet navnlig tidspunktet for denne fjernelse eller deaktivering angives.

7. Hvis hostingtjenesteyderen ikke kan efterkomme påbuddet om fjernelse grundet force majeure eller faktisk umulighed, som ikke kan tilskrives hostingtjenesteyderen, herunder af objektive begrundede tekniske eller operationelle årsager, oplyser den uden unødigt ophold den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse, om årsagerne hertil ved hjælp af formularen i bilag III.

Den frist, der er fastsat i stk. 3, begynder at løbe, så snart årsagerne omhandlet i dette stykkes første afsnit er ophørt.

8. Hvis hostingtjenesteyderen ikke kan efterkomme påbuddet om fjernelse, fordi det indeholder åbenbare fejl eller ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at påbuddet kan efterkommes, underretter hostingtjenesteyderen uden unødigt ophold den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse, og anmoder om den nødvendige forklaring ved hjælp af formularen i bilag III.

Den frist, der er fastsat i stk. 3, begynder at løbe, så snart hostingtjenesteyderen modtager den nødvendige forklaring.

9. Et påbud om fjernelse bliver endeligt ved udløbet af klagefristen, såfremt der ikke er iværksat nogen klage i overensstemmelse med national ret, eller når det er blevet stadfæstet efter en klage.

Når et påbud om fjernelse bliver endeligt, underretter den kompetente myndighed, som udstedte påbuddet om fjernelse, den i artikel 12, stk. 1, litra c), omhandlede kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, herom.

Artikel 4

Procedure for grænseoverskridende påbud om fjernelse

1. Udover hvad der gælder i henhold til artikel 3, hvor hostingtjenesteyderen ikke har sit hovedsæde eller sin retlige repræsentant i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse, er beliggende, fremsender denne myndighed samtidig en kopi af påbuddet om fjernelse til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret.

2. Hvor en hostingtjenesteyder modtager et påbud om fjernelse som omhandlet i denne artikel, træffer den de foranstaltninger, der er fastsat i artikel 3, samt de nødvendige foranstaltninger for at kunne genindsætte indholdet eller genaktivere adgangen dertil i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 7.

3. Den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, kan af egen drift inden for 72 time efter modtagelse af kopien af påbuddet om fjernelse i overensstemmelse med stk. 1 kontrollere påbuddet om fjernelse for at fastslå, om det udgør en alvorlig eller åbenbar overtrædelse af denne forordning eller de grundlæggende rettigheder og friheder, der er sikret ved chartret.

Hvor den konstaterer en overtrædelse, vedtager den inden for samme periode en begrundet afgørelse herom.

4. Hostingtjenesteydere og indholdsleverandører har ret til inden for 48 timer efter modtagelse enten af et påbud om fjernelse eller af oplysninger i medfør af artikel 11, stk. 2, at indgive en begrundet anmodning til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, om at kontrollere påbuddet om fjernelse som omhandlet i nærværende artikels stk. 3, første afsnit.

Den kompetente myndighed træffer indenfor 72 timer efter modtagelse af anmodningen en begrundet afgørelse efter at have kontrolleret påbuddet om fjernelse med angivelse af dens konklusioner om, hvorvidt der er tale om en overtrædelse.

5. Den kompetente myndighed underretter, før den træffer en afgørelse i medfør af stk. 3, andet afsnit, eller en afgørelse om en overtrædelse i medfør af stk. 4, andet afsnit, den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse, om sin hensigt om at træffe afgørelsen og om grundene hertil.

6. Hvor den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, træffer en begrundet afgørelse i overensstemmelse med denne artikels stk. 3 eller 4, meddeler den straks denne afgørelse til den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse, hostingtjenesteyderen, indholdsleverandøren, der anmodede om kontrol i medfør af denne artikels stk. 4, og, i overensstemmelse med artikel 14, Europol. Hvor afgørelsen fastslår, at der er tale om en overtrædelse i medfør af denne artikels stk. 3 eller 4, ophører påbuddet om fjernelse med at have retsvirkninger.

7. Efter modtagelse af en afgørelse, der fastslår en overtrædelse, meddelt i overensstemmelse med stk. 6 genindsætter den pågældende hostingtjenesteyder omgående indholdet eller genaktiverer adgangen dertil, uden at dette berører muligheden for at håndhæve dens vilkår og betingelser i overensstemmelse med EU-retten og national ret.

Artikel 5

Specifikke foranstaltninger

1. En hostingtjenesteyder, der eksponeres for terrorrelateret indhold som omhandlet i stk. 4, medtager, hvor det er relevant, i sine vilkår og betingelser bestemmelser til håndtering af misbrug af dets tjenester til udbredelse af terrorrelateret indhold til offentligheden og anvender disse bestemmelser.

Den skal gøre dette på en omhyggelig, forholdsmæssig og ikkediskriminerende måde under behørigt hensyn under alle omstændigheder til brugernes grundlæggende rettigheder og navnlig den grundlæggende betydning af ytrings- og informationsfriheden i et åbent og demokratisk samfund med henblik på at undgå at fjerne materiale, som ikke er terrorrelateret indhold.

2. En hostingtjenesteyder, der eksponeres for terrorrelateret indhold som omhandlet i stk. 4, træffer specifikke foranstaltninger til beskyttelse af sine tjenester mod udbredelse af terrorrelateret indhold til offentligheden.

Valget af specifikke foranstaltninger forbliver hostingtjenesteyderens beslutning. Sådanne foranstaltninger kan indebære en eller flere af de følgende:

- a) passende tekniske og operationelle foranstaltninger eller kapaciteter såsom passende personale eller tekniske midler til at identificere og hurtigt fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold
- b) lettilgængelige og brugervenlige mekanismer, som brugere kan benytte til at indberette eller markere formodet terrorrelateret indhold til hostingtjenesteyderen
- c) alle andre mekanismer, der kan øge kendskabet til terrorrelateret indhold på dens tjenester, såsom mekanismer til brugermoderation
- d) enhver anden foranstaltning, som hostingtjenesteyderen finder hensigtsmæssig til at håndtere forekomsten af terrorrelateret indhold på sine tjenester.

3. Specifikke foranstaltninger skal opfylde samtlige følgende krav:

- a) de skal være effektive med hensyn til at afbøde graden af eksponering på hostingtjenesteyderens tjenester for terrorrelateret indhold
- b) de skal være målrettede og forholdsmæssige, idet der navnlig tages hensyn til, hvor alvorlig graden af eksponering på hostingtjenesteyderens tjenester for terrorrelateret indhold er, samt de tekniske og operationelle kapaciteter, den finansielle styrke, antal brugere af hostingtjenesteyderens tjenester og den mængde indhold, de leverer
- c) de skal anvendes under fuld hensyntagen til brugernes rettigheder og legitime interesser, navnlig brugernes grundlæggende rettigheder vedrørende ytrings- og informationsfrihed, respekt for privatlivet og beskyttelse af personoplysninger
- d) de skal anvendes på en omhyggelig og ikkediskriminerende måde.

Hvor de specifikke foranstaltninger omfatter brugen af tekniske foranstaltninger, skal der træffes passende og effektive sikkerhedsforanstaltninger, navnlig gennem menneskeligt tilsyn og kontrol, for at sikre nøjagtighed og undgå fjernelse af materiale, der ikke er terrorrelateret indhold.

4. En hostingtjenesteyder er eksponeret for terrorrelateret indhold, hvor den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens repræsentant har ophold eller er etableret, har

- a) truffet en afgørelse baseret på objektive faktorer, såsom at hostingtjenesteyderen inden for de seneste 12 måneder har modtaget to eller flere endelige påbud om fjernelse, der konstaterer, at hostingtjenesteyderen er eksponeret for terrorrelateret indhold og
- b) underrettet hostingtjenesteyderen om den i litra a) omhandlede afgørelse.

5. Efter at have modtaget en afgørelse som omhandlet i stk. 4 eller, hvor det relevant, i stk. 6, aflægger hostingtjenesteyderen rapport til den kompetente myndighed om de specifikke foranstaltninger, som den har truffet, og som den agter at træffe for at overholde stk. 2 og 3. Den gør dette senest tre måneder efter modtagelsen af afgørelsen og derefter hvert år. Denne forpligtelse ophører, når den kompetente myndighed efter en anmodning i medfør af stk. 7 har afgjort, at hostingtjenesteyderen ikke længere er eksponeret for terrorrelateret indhold.

6. Hvor den kompetente myndighed på grundlag af de i stk. 5 omhandlede rapporter og, hvor det er relevant, andre objektive faktorer finder, at de specifikke foranstaltninger, som er truffet, ikke overholder stk. 2 og 3, retter denne kompetente myndighed en afgørelse til hostingtjenesteyderen, hvori den pålægges at træffe de nødvendige foranstaltninger, for at sikre, at stk. 2 og 3 overholdes.

Hostingtjenesteyderen kan beslutte, hvilken type specifik foranstaltning vedkommende vil træffe.

7. En hostingtjenesteyder kan til enhver tid anmode den kompetente myndighed om at genoptage en afgørelse, som omhandlet i stk. 4 eller 6 og, hvor det er relevant, ændre eller tilbagekalde den.

Den kompetente myndighed træffer senest tre måneder efter modtagelsen af anmodningen en begrundet afgørelse om anmodningen baseret på objektive faktorer og underretter hostingtjenesteyderen om denne afgørelse.

8. Ethvert krav om at træffe specifikke foranstaltninger berører ikke artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF og medfører hverken en generel forpligtelse for hostingtjenesteydere til at overvåge de oplysninger, som de fremsender eller lagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.

Ethvert krav om at træffe specifikke foranstaltninger omfatter ikke en forpligtelse for hostingtjenesteyderen til at anvende automatiserede værktøjer.

*Artikel 6***Opbevaring af indhold og dertil knyttede data**

1. Hostingtjenesteydere opbevarer det terrorrelaterede indhold, som er blevet fjernet eller hvortil adgang er blevet deaktiveret som følge af et påbud om fjernelse eller af specifikke foranstaltninger i medfør af artikel 3 eller 5, samt eventuelt dertil knyttede data, som er blevet fjernet som konsekvens af fjernelsen af sådant terrorrelaterede indhold, som er nødvendig for:

- a) administrativ eller retslig prøvelse eller behandling af klager i henhold til artikel 10 over en afgørelse om fjernelse eller deaktivering af adgang til terrorrelateret indhold og dertil knyttede data eller
- b) forebyggelse, afsløring, efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger.

2. Det terrorrelaterede indhold og de dertil knyttede data som omhandlet i stk. 1 opbevares i seks måneder fra fjernelsen eller deaktiveringen. På anmodning fra den kompetente myndighed eller domstol opbevares det terrorrelaterede indhold i en yderligere fastsat periode, alene hvis og så længe det er nødvendigt for verserende administrativ eller retslig prøvelse som omhandlet i stk. 1, litra a).

3. Hostingtjenesteyderne sikrer, at det terrorrelaterede indhold og de dertil knyttede data, der opbevares i medfør af stk. 1, er omfattet af passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Disse tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger skal sikre, at det opbevarede terrorrelaterede indhold og de dertil knyttede data kun tilgås og bruges til de formål, der er omhandlet i stk. 1, og at der er et højt sikkerhedsniveau for opbevaringen af de berørte personoplysninger. Hostingtjenesteydere reviderer og ajourfører disse foranstaltninger, hvor det er nødvendigt.

AFDELING III

SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER OG ANSVARLIGHED*Artikel 7***Hostingtjenesteyderes forpligtelser vedrørende gennemsigtighed**

1. Hostingtjenesteyderne fastsætter tydeligt i deres vilkår og betingelser deres politik for at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, en meningsfuld beskrivelse af de specifikke foranstaltningers funktionsmåde, herunder, hvor det er relevant, anvendelsen af automatiserede værktøjer.

2. En hostingtjenesteyder, der har iværksat tiltag for at håndtere udbredelsen af terrorrelateret indhold eller har været forpligtet til at iværksætte tiltag i medfør af denne forordning i et givet kalenderår, offentliggør en gennemsigtighedsrapport om disse tiltag i den pågældende år. Den offentliggør denne rapport inden den 1. marts det følgende år.

3. Gennemsigtighedsrapporter indeholder mindst følgende oplysninger:

- a) oplysninger om hostingtjenesteyderens foranstaltninger for så vidt angår identifikation og fjernelse af eller deaktivering af adgang til terrorrelateret indhold
- b) oplysninger om hostingtjenesteyderens foranstaltninger for at forhindre, at materiale, der tidligere er blevet fjernet, eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret, fordi det blev anset for at være terrorrelateret indhold, navnlig hvor der er anvendt automatiserede værktøjer, atter vises online
- c) antallet af indslag med terrorrelaterede indhold, der er fjernet, eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret som følge af påbud om fjernelse eller specifikke foranstaltninger, og antallet af påbud om fjernelse, hvor indholdet ikke er blevet fjernet eller adgangen dertil ikke er blevet deaktiveret i medfør af artikel 3, stk. 7, første afsnit, og artikel 3, stk. 8, først afsnit, samt begrundelsen herfor
- d) antallet og udfaldet af klager, som hostingtjenesteyderen har behandlet i overensstemmelse med artikel 10
- e) antallet og udfaldet af sager om administrativ eller retslig prøvelse, der er indbragt af hostingtjenesteyderen

- f) antallet af tilfælde, hvor det blev krævet, at hostingtjenesteyderen genindsatte indhold eller genaktiverede adgang dertil som følge af sager om administrativ eller retslig prøvelse
- g) antallet af tilfælde, hvor hostingtjenesteyderen genindsatte indhold eller genaktiverede adgangen dertil efter en klage fra indholdsleverandøren.

Artikel 8

De kompetente myndigheds gennemsigtsrapporter

1. De kompetente myndigheder offentliggør årlige gennemsigtsrapporter om deres aktiviteter i henhold til denne forordning. Disse rapporter skal mindst indeholde følgende oplysninger om det givne kalenderår:
 - a) antallet af påbud om fjernelse, der er udstedt i henhold til artikel 3, der angiver antallet af påbud om fjernelse omfattet af artikel 4, stk. 1, antallet af påbud om fjernelse kontrolleret i henhold til artikel 4, og oplysninger om, hvordan de berørte hostingtjenesteydere har gennemført disse påbud om fjernelse, herunder antallet af sager, hvor terrorrelateret indhold blev fjernet eller adgang dertil blev deaktiveret og antallet af sager, hvor terrorrelateret indhold ikke blev fjernet eller adgang dertil ikke blev deaktiveret
 - b) antallet af afgørelser, der er truffet i medfør af artikel 5, stk. 4, 6 eller 7, og oplysninger om, hvordan hostingtjenesteyderne har gennemført disse afgørelser, herunder en beskrivelse af de specifikke foranstaltninger
 - c) antallet af sager, hvor påbud om fjernelse og afgørelser truffet i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4 og 6, var genstand for administrativ eller retslig prøvelse og oplysninger om udfaldet af de pågældende sager
 - d) antallet af afgørelser om pålæggelse af sanktioner i medfør af artikel 18 og en beskrivelse af den pålagte sanktionstype.
2. De i stk. 1 omhandlede årlige gennemsigtsrapporter må ikke indeholde oplysninger, der kan skade igangværende aktiviteter til forebyggelse, afsløring, efterforskning eller retsforfølgning af terrorhandlinger eller nationale sikkerhedsinteresser.

Artikel 9

Retsmidler

1. Hostingtjenesteydere, der har modtaget et påbud om fjernelse udstedt i medfør af artikel 3, stk. 1, eller en afgørelse i medfør af artikel 4, stk. 4, eller artikel 5, stk. 4, 6 eller 7, skal have adgang til effektive retsmidler. Denne ret omfatter retten til at gøre indsigelse mod et sådant påbud om fjernelse ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse, er beliggende, og retten til at gøre indsigelse mod afgørelsen i medfør af artikel 4, stk. 4, eller artikel 5, stk. 4, 6 eller 7, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har truffet afgørelsen, er beliggende.
2. Indholdsleverandører, hvis indhold er blevet fjernet, eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret som følge af et påbud om fjernelse, har adgang til effektive retsmidler. Denne ret omfatter retten til at gøre indsigelse mod et påbud om fjernelse, der er udstedt i medfør af artikel 3, stk. 1, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse, er beliggende, og retten til at gøre indsigelse mod en afgørelse i medfør af artikel 4, stk. 4, ved domstolene i den medlemsstat, hvor den kompetente myndighed, der har truffet afgørelsen, er beliggende.
3. Medlemsstaterne skal fastsætte effektive procedurer for udøvelsen af rettighederne i denne artikel.

Artikel 10

Klagemekanismer

1. Hver hostingtjenesteyder indfører en effektiv og tilgængelig mekanisme, som gør det muligt for indholdsleverandører, hvor deres indhold er blevet fjernet eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret som følge af specifikke foranstaltninger i medfør af artikel 5, at indgive en klage over denne fjernelse eller deaktivering med anmodning om genindsættelse af det fjernede indholdet eller adgangen dertil.

2. Hver hostingtjenesteyder undersøger hurtigt samtlige klager, som den modtager gennem den i stk. 1 omhandlede mekanisme, og genindsætter indholdet eller adgangen dertil uden unødigt ophold, hvor dets fjernelse eller deaktivering af adgang dertil var uberettiget. Den underretter klageren om udfaldet af klagen senest to uger efter modtagelsen heraf.

Hvor klagen afvises, giver hostingtjenesteyderen en begrundelse for sin afgørelse til klageren.

Genindsættelse af indhold eller af adgangen dertil udelukker ikke yderligere administrativ eller retslig prøvelse af hostingtjenesteyderens eller den kompetente myndigheds afgørelse.

Artikel 11

Oplysninger til indholdsleverandører

1. Hvor en hostingtjenesteyder fjerner eller deaktiverer adgangen til terrorrelateret indhold, stiller den oplysninger til rådighed for indholdsleverandøren om en sådan fjernelse eller deaktivering.

2. På indholdsleverandørens anmodning skal hostingtjenesteyderen enten oplyse indholdsleverandøren om årsagerne til fjernelsen eller deaktiveringen og om dennes ret til at gøre indsigelse mod påbuddet om fjernelse, eller give indholdsleverandøren en kopi af påbuddet om fjernelse.

3. Forpligtelsen i medfør af stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, hvor den kompetente myndighed, der udsteder påbuddet om fjernelse, beslutter, at det er nødvendigt og proportionalt, at der ikke sker videregivelse af oplysninger af hensyn til den offentlige sikkerhed, såsom forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning af terrorhandlinger så længe som nødvendigt, dog ikke længere end seks uger fra denne afgørelse. Hostingtjenesteyderen videregiver i så fald ikke nogen oplysninger om, at det terrorrelaterede indhold er blevet fjernet, eller at adgangen dertil er blevet deaktiveret.

Denne kompetente myndighed kan forlænge denne periode med yderligere seks uger, hvor sådan undladelse af videregivelse stadig er begrundet.

AFDELING IV

KOMPETENTE MYNDIGHEDER OG SAMARBEJDE

Artikel 12

Udpegning af kompetente myndigheder

1. Hver medlemsstat udpeger den eller de myndigheder, der er kompetent til at

a) udstede påbud om fjernelse i medfør af artikel 3

b) kontrollere påbud om fjernelse i medfør af artikel 4

c) føre tilsyn med gennemførelsen af specifikke foranstaltninger i medfør af artikel 5

d) pålægge sanktioner i medfør af artikel 18.

2. Hver medlemsstat sikrer, at et kontaktpunkt udpeges eller etableres inden for den kompetente myndighed, der er omhandlet i stk. 1, litra a), for at håndtere anmodninger om præcisering og feedback for så vidt angår påbud om fjernelse udstedt af denne kompetente myndighed.

Medlemsstaterne sikrer, at oplysningerne om kontaktpunktet gøres offentligt tilgængelige.

3. Senest den 7. juni 2022 giver medlemsstaterne Kommissionen meddelelse om den eller de kompetente myndigheder omhandlet i stk. 1 og eventuelle ændringer heraf. Kommissionen offentliggør meddelelsen og eventuelle ændringer heraf i *Den Europæiske Unions Tidende*.

4. Senest den 7. juni 2022 opretter Kommissionen et onlineregister over de kompetente myndigheder omhandlet i stk. 1 og det kontaktpunkt, der i medfør af stk. 2 er udpeget eller etableret for hver kompetent myndighed. Kommissionen offentliggør regelmæssigt eventuelle ændringer heraf.

*Artikel 13***Kompetente myndigheder**

1. Medlemsstaterne sikrer, at deres kompetente myndigheder har de nødvendige beføjelser og tilstrækkelige ressourcer til at nå målene og til at opfylde deres forpligtelser i henhold til denne forordning.
2. Medlemsstaterne sikrer, at deres kompetente myndigheder udfører deres opgaver i henhold til denne forordning på en objektiv og ikkediskriminerende måde med fuld respekt for de grundlæggende rettigheder. De kompetente myndigheder må ikke søge eller modtage instrukser fra andre organer i forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til artikel 12, stk. 1.

Første afsnit forhindrer ikke, at der kan føres tilsyn i overensstemmelse med national forfatningsret.

*Artikel 14***Samarbejde mellem hostingtjenesteydere, kompetente myndigheder og Europol**

1. De kompetente myndigheder udveksler oplysninger, koordinerer og samarbejder med hinanden og, hvor det er relevant, med Europol med hensyn til påbud om fjernelse, navnlig for at undgå dobbeltarbejde, øge koordineringen og undgå forstyrrelser af efterforskninger i forskellige medlemsstater.
2. Medlemsstaternes kompetente myndigheder udveksler oplysninger, koordinerer og samarbejder med de kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra c) og d), med hensyn til specifikke foranstaltninger, der træffes i medfør af artikel 5, og sanktioner pålagt i medfør af artikel 18. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 12, stk. 1, litra c) og d), er i besiddelse af alle relevante oplysninger.
3. Med henblik på stk. 1 tilvejebringer medlemsstaterne passende og sikre kommunikationskanaler eller -mekanismer for at sikre rettidig udveksling af relevante oplysninger.
4. For at denne forordning kan gennemføres effektivt og for at undgå dobbeltarbejde, kan medlemsstaterne og hostingtjenesteyderne gøre brug af særlige værktøjer, herunder de værktøjer, som Europol har etableret, navnlig for at lette:
 - a) behandling og feedback vedrørende påbud om fjernelse i medfør af artikel 3 og
 - b) samarbejde med henblik på at fastlægge og gennemføre specifikke foranstaltninger i medfør af artikel 5.
5. Hvor hostingtjenesteydere bliver bekendt med terrorrelateret indhold, der indebærer en overhængende livsfare, underretter de omgående de myndigheder, der er kompetente til at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger i de berørte medlemsstater. Hvor det er umuligt at identificere de berørte medlemsstater, underretter hostingtjenesteyderne kontaktpunktet i medfør af artikel 12, stk. 2, i den medlemsstat, hvor de har deres hovedsæde eller hvor deres retlige repræsentant har ophold eller er etableret, og videregiver oplysninger vedrørende dette terrorrelaterede indhold til Europol med henblik på hensigtsmæssig opfølgning.
6. De kompetente myndigheder opfordres til at sende kopier af påbuddene om fjernelse til Europol, så Europol kan udarbejde en årlig rapport, der indeholder en analyse af de typer af terrorrelateret indhold, der er genstand for påbud om at fjerne det eller at deaktivere adgangen dertil i medfør af denne forordning.

*Artikel 15***Hostingtjenesteyderes kontaktpunkter**

1. Hver hostingtjenesteyder udpeger eller etablerer et kontaktpunkt med henblik på modtagelse af påbud om fjernelse ved elektroniske midler og deres hurtige behandling i medfør af artikel 3 og 4. Hostingtjenesteyderen sikrer, at oplysninger om kontaktpunktet gøres offentligt tilgængelige.

2. De i denne artikels stk. 1 nævnte oplysninger angiver de officielle sprog for Unionens institutioner omhandlet i forordning nr. 1/58 ⁽¹⁵⁾, på hvilke der kan rettes henvendelse til kontaktpunktet, og på hvilke yderligere udvekslinger om påbud om fjernelse i medfør af artikel 3 skal finde sted. Disse sprog skal omfatte mindst ét af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde, eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret.

AFDELING V

GENNEMFØRELSE OG HÅNDHÆVELSE

Artikel 16

Jurisdiktion

1. Den medlemsstat, hvori hostingtjenesteyderens hovedsæde er beliggende, har jurisdiktion med henblik på artikel 5, 18 og 21. En hostingtjenesteyder, hvis hovedsæde ikke er beliggende i Unionen, anses for at høre under den medlemsstats jurisdiktion, hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret.
2. Hvor en hostingtjenesteyder, der ikke har sit hovedsæde i Unionen, ikke udpeger en retlig repræsentant, har alle medlemsstater jurisdiktion.
3. Hvor en medlemsstats kompetente myndighed udøver sin jurisdiktion i medfør af stk. 2, underretter den alle øvrige medlemsstaters kompetente myndigheder.

Artikel 17

Retlig repræsentant

1. En hostingtjenesteyder, der ikke har sit hovedsæde i Unionen, udpeger skriftligt en fysisk eller juridisk person som sin retlige repræsentant i Unionen med henblik på modtagelse, overholdelse og håndhævelse af påbud om fjernelse og afgørelser udstedt af de kompetente myndigheder.
2. Hostingtjenesteyderen tildeler sin retlige repræsentant de beføjelser og ressourcer, der er nødvendige for at efterkomme disse påbud om fjernelse og afgørelser og samarbejde med de kompetente myndigheder.

Den retlige repræsentant skal have ophold i eller være etableret i en af de medlemsstater, hvor hostingtjenesteyderen udbyder sine tjenester.

3. Den retlige repræsentant kan drages til ansvar for overtrædelse af denne forordning, uden at det berører hostingtjenesteyderens ansvar eller retlige skridt mod denne.
4. Hostingtjenesteyderen underretter den i artikel 12, stk. 1, litra d), omhandlede kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, om udpegelsen.

Hostingtjenesteyderen gør oplysninger om den retlige repræsentant offentligt tilgængelige.

AFDELING VI

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 18

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af hostingtjenesteyderes overtrædelser af denne forordning, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sådanne sanktioner begrænses til imødegåelse af overtrædelser af artikel 3, stk. 3 og 6, artikel 4, stk. 2 og 7, artikel 5, stk. 1, 2, 3, 5 og 6, artikel 6, 7, 10 og 11, artikel 14, stk. 5, artikel 15, stk. 1 og artikel 17.

⁽¹⁵⁾ Forordning nr. 1 om den ordning, der skal gælde for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab på det sproglige område (EFT 17 af 6.10.1958, s. 385).

De i første afsnit omhandlede sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver senest den 7. juni 2022 Kommissionen meddelelse om disse regler og om disse foranstaltninger og underretter den straks om senere ændringer, der berører dem.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder, når de træffer afgørelse om, hvorvidt der skal pålægges en sanktion, og når de fastlægger sanktionernes type og omfang, tager hensyn til alle relevante omstændigheder, herunder:

- a) overtrædelsens art, grovhed og varighed
- b) hvorvidt overtrædelsen blev begået forsætligt eller uagtsomt
- c) hostingtjenesteyderens tidligere overtrædelser
- d) hostingtjenesteyderens finansielle styrke
- e) hostingtjenesteyderens grad af samarbejde med de kompetente myndigheder
- f) hostingtjenesteyderens art og størrelse, navnlig hvorvidt den er en mikrovirksomhed, en lille eller mellemstor virksomhed
- g) omfanget af hostingtjenesteyderens skyld, idet der tages hensyn til de tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som hostingtjenesteyderen har truffet for at overholde denne forordning.

3. Medlemsstaterne sikrer, at systematisk eller vedvarende manglende overholdelse af forpligtelserne i medfør af artikel 3, stk. 3, medfører økonomiske sanktioner på op til 4 % af hostingtjenesteyderens globale omsætning for det forudgående regnskabsår.

Artikel 19

Tekniske krav og ændringer af bilagene

1. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 20 med henblik på at supplere denne forordning med de nødvendige tekniske krav til de elektroniske midler, som de kompetente myndigheder skal anvende til at fremsende påbud om fjernelse.
2. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 20 for at ændre bilagene med henblik på effektivt at imødegå et eventuelt behov for forbedringer af indholdet af formularerne for påbud om fjernelse og oplyse om, hvorfor det ikke er muligt at efterkomme påbud om fjernelse.

Artikel 20

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 19, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 7. juni 2022.
3. Den i artikel 19 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i medfør af artikel 19 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 21

Overvågning

1. Medlemsstaterne indsamler oplysninger om de tiltag, der er iværksat i det foregående kalenderår i overensstemmelse med denne forordning, fra deres kompetente myndigheder og hostingtjenesteydere under deres jurisdiktion, og sender dem til Kommissionen senest den 31. marts hvert år. Disse oplysninger skal indeholde:

- a) antallet af udstedte påbud om fjernelse og antallet af indslag med terrorrelaterede indhold, som er blevet fjernet eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret, samt hvor hurtigt fjernelsen eller deaktivering er sket
- b) de specifikke foranstaltninger, der er truffet i medfør af artikel 5, herunder antallet af indslag med terrorrelaterede indhold, som er blevet fjernet eller hvortil adgangen er blevet deaktiveret, samt hvor hurtigt fjernelsen eller deaktivering er sket
- c) antallet af anmodninger om adgang, som en kompetent myndighed har udstedt vedrørende indhold, der opbevares af hostingtjenesteyderen i medfør af artikel 6
- d) antallet af indledte klageprocedurer og tiltag, som hostingtjenesteyderne har iværksat i medfør af artikel 10
- e) antallet af indledte sager om administrativ eller retslig prøvelse og de afgørelser, der er truffet af den kompetente myndighed i overensstemmelse med national ret.

2. Senest den 7. juni 2023 fastlægger Kommissionen et detaljeret program for overvågning af forordningens output, resultater og virkninger. I overvågningsprogrammet fastlægges de indikatorer, indikatorer og intervaller, der skal anvendes ved indsamling af data og anden nødvendig dokumentation. Det specificerer de tiltag, Kommissionen og medlemsstaterne skal iværksætte med hensyn til indsamling og analyse af data og andre beviser for at overvåge fremskridtene og evaluere denne forordning i medfør af artikel 23.

Artikel 22

Gennemførelsesrapporter

Senest den 7. juni 2023 forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af denne forordning. Denne rapport skal indeholde oplysninger om overvågning i henhold til artikel 21, og oplysninger hidrørende fra forpligtelserne vedrørende gennemsigtighed i henhold til artikel 8. Medlemsstaterne giver Kommissionen alle de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af rapporten.

Artikel 23

Evaluerings

Senest den 7. juni 2024 foretager Kommissionen en evaluering af denne forordning og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om dens anvendelse, herunder om

- a) funktionsmåden og effektiviteten af sikkerhedsmekanismerne, navnlig dem fastsat i artikel 4, stk. 4, artikel 6, stk. 3, og artikel 7-11,

- b) virkningen af denne forordnings anvendelse på grundlæggende rettigheder, navnlig ytrings- og informationsfriheden, respekten for privatlivet og beskyttelsen af personoplysninger, samt
- c) denne forordnings bidrag til beskyttelsen af den offentlige sikkerhed.

Hvor det er hensigtsmæssigt, ledsages rapporten af forslag til retsakter.

Medlemsstaterne giver Kommissionen alle de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af rapporten.

Kommissionen vurderer også nødvendigheden og gennemførligheden af at oprette en europæisk platform om terrorrelateret onlineindhold for at lette kommunikationen og samarbejdet i henhold til denne forordning.

Artikel 24

Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 7. juni 2022.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. april 2021.

På Europa-Parlamentets vegne

D.M. SASSOLI

Formand

På Rådets vegne

A.P. ZACARIAS

Formand

BILAG I

PÅBUD OM FJERNELSE

(artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784)

I medfør af artikel 3 i forordning (EU) 2021/784 (»forordningen«) skal modtageren af dette påbud om fjernelse fjerne terrorrelateret indhold eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for en time efter at have modtaget påbuddet om fjernelse.

I medfør af forordningens artikel 6 skal modtageren opbevare indhold og dertil knyttede data, som er blevet fjernet, eller hvor adgangen er blevet deaktiveret, i seks måneder eller længere på anmodning fra de kompetente myndigheder eller domstole.

I medfør af forordningens artikel 15, stk. 2 sendes dette påbud om fjernelse på et af de sprog, som modtageren har valgt.

AFSNIT A:

Den udstedende kompetente myndigheds medlemsstat:

.....

NB: Oplysninger om den udstedende kompetente myndighed anføres i afsnit E og F

Modtager og, hvor det er relevant, retlig repræsentant:

.....

Kontaktpunkt:

.....

Medlemsstaten, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret:

.....

Tidspunkt og dato for udstedelse af påbud om fjernelse:

.....

Sagsnummer på påbuddet om fjernelse:

.....

AFSNIT B: Terrorrelateret indhold, som skal fjernes eller hvortil adgang skal deaktiveres i alle medlemsstater hurtigst muligt og i alle tilfælde inden for en time efter modtagelsen af påbuddet om fjernelse

URL og eventuelle supplerende oplysninger, som muliggør identifikation og den nøjagtig placering af det terrorrelateret indhold:

.....

Begrundelse for, at materialet betragtes som terrorrelateret indhold, jf. forordningens artikel 2, nr. 7.

Materialet (sæt venligst kryds i den eller de relevante bokse):

☐ tilskynder andre til at begå terrorhandlinger, såsom ved forherligelse af terrorhandlinger, ved at slå lyd for udførelsen af sådanne lovovertrædelser (forordningens artikel 2, nr. 7, litra a)

☐ hverver andre til at begå eller medvirke til at begå terrorhandlinger (forordningens artikel 2, nr. 7, litra b)

☐ hverver andre til at deltage i en terrorgruppes aktiviteter (forordningens artikel 2, nr. 7, litra c)

☐ oplærer i fremstilling eller brug af sprængstoffer, skydevåben eller andre våben eller skadelige eller farlige stoffer eller om andre konkrete metoder eller teknikker med henblik på at begå eller medvirke til at begå terrorhandlinger (forordningens artikel 2, nr. 7, litra d)

☐ udgør en trussel om at begå en af terrorhandlingerne (forordningens artikel 2, nr. 7, litra e)

Supplerende oplysninger for at betragte materialet som terrorrelateret indhold:

.....

.....

.....

AFSNIT C: Oplysninger til indholdsleverandøren

Bemærk venligst, at (sæt venligst kryds i en boks, hvis relevant):

☐ modtageren af hensyn til den offentlige sikkerhed **skal afstå fra at underrette indholdsleverandøren** om fjernelsen eller deaktiveringen af adgang til terrorrelateret indhold

Hvis boksen ikke er relevant, se venligst afsnit G for nærmere oplysninger om muligheden for at gøre indsigelse mod påbuddet om fjernelse i den udstedende kompetente myndigheds medlemsstat i henhold til national ret (en kopi af påbuddet om fjernelse skal sendes til indholdsleverandøren, hvis der anmodes herom).

AFSNIT D: Oplysninger til den kompetente myndighed i medlemsstaten, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret

Sæt venligst kryds i den eller de relevante bokse:

- ☐ Den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, men ikke den udstedende kompetente myndigheds medlemsstat
- ☐ En kopi af påbuddet om fjernelse sendes til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret

AFSNIT E: Nærmere oplysninger om den udstedende kompetente myndighed

Type (sæt venligst kryds i den relevante boks):

- ☐ dommer, domstol eller undersøgelsesdommer
- ☐ retshåndhævende myndighed
- ☐ anden kompetent myndighed → venligst udfyld også afsnit F

Nærmere oplysninger om den udstedende kompetente myndighed eller dennes repræsentant, der bekræfter, at indholdet i påbuddet om fjernelse er nøjagtigt og korrekt:

Udstedende myndigheds navn:

.....

Navn på dens repræsentant og stilling (titel/grad):

.....

Sag nr.:

.....

Adresse:

.....

Tlf. (landekode) (områdenummer):

.....

Fax (landekode) (områdenummer):

.....

E-mailadresse

Dato

Officielt stempel (hvis et sådant findes) og underskrift ⁽¹⁾:

.....

⁽¹⁾ Underskrift er ikke nødvendig, hvis påbuddet om fjernelse sendes via autentificerede transmissionskanaler, der kan garantere påbuddets autenticitet.

AFSNIT F: Kontaktoplysninger til opfølgning

Kontaktoplysninger på den udstedende kompetente myndighed til feedback om tidspunktet for fjernelse eller deaktivering af adgang eller for yderligere præciseringer:

.....

Kontaktoplysninger på den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderen har sit hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret:

.....

AFSNIT G: Oplysninger om klagemuligheder

Oplysninger om det kompetente organ eller domstol, frister og procedurer for at gøre indsigelse mod påbuddet om fjernelse:

Kompetent organ eller domstol, hvorved der kan gøres indsigelse mod påbuddet om fjernelse:

.....

Frist for at gøre indsigelse mod påbuddet om fjernelse (dage/måneder fra den):

.....

Link til bestemmelser i national lovgivning:

.....

—

BILAG II

FEEDBACK EFTER PÅBUD OM FJERNELSE AF ELLER DEAKTIVERING AF ADGANG TIL TERRORRELATERET INDHOLD

(artikel 3, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784)

AFSNIT A:

Modtager af påbud om fjernelse:

.....

Kompetent myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse:

.....

Sagsnummer hos den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse:

.....

Modtagerens sagsnummer:

.....

Tidspunkt og dato for modtagelse af påbud om fjernelse:

.....

AFSNIT B: Foranstaltninger truffet i overensstemmelse med påbuddet om fjernelse

(Sæt venligst kryds i den relevante boks):

☐ det terrorrelaterede indhold er fjernet☐ adgang til det terrorrelaterede indhold er deaktiveret i alle medlemsstater

Tidspunkt og dato for de foranstaltninger, der er truffet:

.....

AFSNIT C: Modtagerens oplysninger

Navn på hostingtjenesteyderen:

.....

ELLER

Navn på hostingtjenesteyderens retlige repræsentant:

.....

Medlemsstat, hvor hostingtjenesteyderens hovedsæde er beliggende:

.....

ELLER

Medlemsstaten, hvor hostingtjenesteyderens retlige repræsentant har ophold eller er etableret:

.....

Navn på den autoriserede person:

.....

Kontaktpunktets e-mailadresse:

.....

Dato:

.....

—

BILAG III

OPLYSNINGER OM, HVORFOR DET IKKE ER MULIGT AT EFTERKOMME PÅBUDDET OM FJERNELSE

(artikel 3, stk. 7 og 8, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784)

AFSNIT A:

Modtager af påbuddet om fjernelse:

.....

Kompetent myndighed, der har udstedt påbuddet om fjernelse:

.....

Sagsnummer hos den kompetente myndighed, der udstedte påbuddet om fjernelse:

.....

Modtagerens sagsnummer:

.....

Tidspunkt og dato for modtagelse af påbud om fjernelse:

.....

AFSNIT B: Manglende efterkommelse

1) Påbuddet kan ikke efterkommes inden for tidsfristen af de følgende grunde (sæt venligst kryds i den eller de relevante bokse):

☐ force majeure eller de facto umulighed, som ikke kan tilskrives hostingtjenesteyderen, herunder af objektive begrundede tekniske eller operationelle årsager

☐ påbuddet om fjernelse indeholder åbenbare fejl

☐ påbuddet om fjernelse indeholder ikke tilstrækkelige oplysninger

2) Giv venligst yderligere oplysninger om grundene til manglende efterkommelse:

.....

3) Hvis påbuddet indeholder åbenbare fejl og/eller ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger, redegør venligst for fejlene og de yderligere oplysninger eller præciseringer der er behov for:

.....

AFSNIT C: Oplysninger om hostingtjenesteyderen eller dennes retlige repræsentant

Navn på hostingtjenesteyderen:

.....

ELLER

Navn på hostingtjenesteyderens retlige repræsentant:

.....

Navn på den autoriserede person:

.....

Kontaktoplysninger (e-mailadresse):

.....

Underskrift:

.....

Tidspunkt og dato:

.....

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/785**af 29. april 2021****om oprettelse af EU-programmet for bekæmpelse af svig og om ophævelse af forordning (EU) nr. 250/2014**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 33 og 325,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Revisionsretten ⁽¹⁾,efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 325 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionen og medlemsstaterne bekæmpe svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser. Unionen bør støtte aktiviteter på disse områder.
- (2) Støtte, der tidligere er givet til sådanne aktiviteter gennem Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 804/2004/EF ⁽³⁾ (Hercule-programmet), som blev ændret og forlænget ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 878/2007/EF ⁽⁴⁾ (Hercule II-programmet), som blev ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 250/2014 ⁽⁵⁾ (Hercule III-programmet), har gjort det muligt at styrke Unionens og medlemsstaternes aktiviteter til bekæmpelse af svig, korruption og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser.
- (3) EU-lovgivning, der fastsætter reglerne for Den Europæiske Garantifond for Landbruget, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden og instrumentet for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring, Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede samt i forbindelse med førtiltrædelsesbistanden vedrørende programmeringsperioden 2014-2020 og herefter fastsætter en forpligtelse for medlemsstaterne, kandidatlande og potentielle kandidatlande til at indberette uregelmæssigheder og svig, der skader Unionens finansielle interesser. Systemet til indberetning af uregelmæssigheder (IMS) er et sikkert elektronisk kommunikationsværktøj, som letter medlemsstaters samt kandidatlandes og potentielle kandidatlandes opfyldelse af forpligtelsen til at indberette konstaterede uregelmæssigheder, og som også understøtter håndteringen og analysen af uregelmæssigheder.
- (4) Selv om vigtigheden af det arbejde, som Kommissionen udfører som led i forebyggelse af svig, ikke kan bestrides, bør vigtigheden af bl.a. gennemførelsen af informationssystemet til bekæmpelse af svig (AFIS) samt strategier til bekæmpelse af svig på nationalt plan også fuldt ud anerkendes.

⁽¹⁾ EUT C 10 af 10.1.2019, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 12.2.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 16.3.2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 29. april 2021 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 804/2004/EF af 21. april 2004 om et EU-handlingsprogram til fremme af aktioner til beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser (Hercule-programmet) (EUT L 143 af 30.4.2004, s. 9).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 878/2007/EF af 23. juli 2007 om ændring og forlængelse af afgørelse nr. 804/2004/EF om et EU-handlingsprogram til fremme af aktioner til beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser (Hercule II-programmet) (EUT L 193 af 25.7.2007, s. 18).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 250/2014 af 26. februar 2014 om oprettelse af et program til fremme af aktiviteter til beskyttelse af Den Europæiske Unions finansielle interesser (Hercule III-programmet) og om ophævelse af afgørelse nr. 804/2004/EF (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 6).

- (5) I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 515/97 ⁽⁶⁾ og Rådets afgørelse 2009/917/RIA ⁽⁷⁾ skal Unionen støtte gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne.
- (6) Denne støtte ydes til en række operationelle aktiviteter. Disse omfatter AFIS, en informationsteknologiplatform bestående af en række applikationer under et fælles informationssystem, som administreres af Kommissionen. IMS drives også under AFIS-plattformen. Det fælles informationssystem kræver stabil og forudsigelig finansiering over årene med henblik på at sikre dets holdbarhed.
- (7) AFIS-plattformen omfatter flere informationssystemer, herunder toldinformationssystemet. Toldinformationssystemet er et automatiseret informationssystem, som har til formål at bistå medlemsstaterne med forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af operationer, der er i strid med told- eller landbrugslovgivningen, ved gennem en hurtigere udbredelse af oplysninger at øge effektiviteten af samarbejde og af kontrolprocedurerne hos de toldmyndigheder, hvis ansvarsområde omfatter sådanne operationer. Toldinformationssystemets fælles infrastruktur omfatter både administrativt samarbejde og politimæssigt samarbejde baseret på Unionens tidligere tredje søjle om retlige og indre anliggender. Den politimæssige samarbejdsdimension af toldinformationssystemet kan ikke teknisk set adskilles fra dets administrative dimension, da begge drives under et fælles IT-system. I betragtning af at toldinformationssystemet selv kun er et af flere informationssystemer under AFIS-plattformen, og at antallet af politimæssige samarbejdssituationer er mindre end antallet af administrative samarbejdssituationer i toldinformationssystemet, anses den politimæssige samarbejdsdimension af AFIS-plattformen for at være accessorisk til dens administrative dimension.
- (8) Med henblik på at øge synergierne og den budgetmæssige fleksibilitet og forenkle forvaltningen bør EU-støtten på områderne beskyttelse af Unionens finansielle interesser, indberetning af uregelmæssigheder og gensidig administrativ bistand og samarbejde i told- og landbrugsanliggender bringes sammen og strømlines under et samlet program, EU-programmet for bekæmpelse af svig («programmet»). Programmet bør oprettes for en periode på syv år, så dets varighed tilpasses varigheden af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027, der er fastsat i Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁸⁾.
- (9) Programmet bør derfor bestå af en komponent svarende til Hercule III-programmerne, en anden komponent, som sikrer finansiering af IMS, og en tredje komponent, der finansierer de aktiviteter, som er henlagt til Kommissionen i henhold til forordning (EF) nr. 515/97, herunder AFIS-plattformen.
- (10) Programmet bør lette samarbejdet mellem medlemsstaternes relevante myndigheder og mellem medlemsstaterne, Kommissionen og andre relevante EU-organer, herunder Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), hvis det er relevant, for så vidt angår de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde i henhold til Rådets forordning (EU) 2017/1939 ⁽⁹⁾, med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser samt korrekt anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne uden at indvirke på medlemsstaternes ansvar og med henblik på at sikre en mere effektiv anvendelse af ressourcerne end det er muligt på nationalt plan. Det er nødvendigt og berettiget med tiltag på EU-plan, da det bistår medlemsstaterne i at beskytte Unionens finansielle interesser i fællesskab og tilskynder til at anvende fælles EU-strukturer med henblik på at øge samarbejdet og udvekslingen af oplysninger mellem kompetente myndigheder og samtidig støtter indberetningen af data om uregelmæssigheder og tilfælde af svig.
- (11) Støtte til beskyttelse af Unionens finansielle interesser bør desuden omfatte alle aspekter af EU-budgettet på både indtægts- og udgiftssiden. Inden for disse rammer bør der tages behørigt hensyn til, at programmet er det eneste EU-program, der beskytter EU-budgettets udgiftsside.

⁽⁶⁾ Rådets forordning (EF) nr. 515/97 af 13. marts 1997 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne (EFT L 82 af 22.3.1997, s. 1).

⁽⁷⁾ Rådets afgørelse 2009/917/RIA af 30. november 2009 om brug af informationsteknologi på toldområdet (EUT L 323 af 10.12.2009, s. 20).

⁽⁸⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433I af 22.12.2020, s. 11).

⁽⁹⁾ Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed («EPPO») (EUT L 283 af 31.10.2017, s. 1).

- (12) Ved denne forordning fastlægges der en finansieringsramme for programmets, som skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 18 i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter ⁽¹⁰⁾, for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure.
- (13) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹¹⁾ (»finansforordningen«) finder anvendelse på dette program. Finansforordningen fastsætter regler for gennemførelsen af EU-budgettet, herunder regler for tilskud, priser, udbud, indirekte forvaltning, finansielle instrumenter, budgetgarantier, finansiell bistand og godtgørelse af eksterne eksperter. Regler, der er vedtaget på grundlag af artikel 322 i TEUF, omfatter også en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af EU-budgettet.
- (14) Finansieringsformerne og gennemførelsesmetoderne i henhold til denne forordning bør vælges ud fra deres evne til at nå tiltagenes specifikke mål og levere resultater, idet der tages hensyn til navnlig kontrolomkostningerne, den administrative byrde og den forventede risiko for manglende overholdelse. I den forbindelse bør overvejes anvendelse af faste beløb, faste takster og enhedsomkostninger samt finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne, som omhandlet i finansforordningens artikel 125, stk. 1.
- (15) Denne forordning bør indeholde en vejledende liste over de tiltag, som skal finansieres, så der sikres kontinuitet i finansieringen af alle de tiltag, som er henlagt til Kommissionen i henhold til forordning (EF) nr. 515/97, herunder AFIS-plattformen.
- (16) Tiltag bør være støtteberettigede på grundlag af deres evne til at nå programmets specifikke mål. Programmets specifikke mål bør omfatte ydelse af særlig teknisk bistand til medlemsstaternes kompetente myndigheder såsom gennem tilvejebringelse af særlig viden, specialudstyr og teknisk avanceret udstyr og effektive IT-redskaber; gennem sikring af den nødvendige støtte til og fremme af undersøgelser, navnlig ved oprettelse af fælles efterforskningshold og gennemførelse af grænseoverskridende operationer; eller ved fremme af personaleudveksling til specifikke projekter. Desuden bør støtteberettigede tiltag også omfatte tilrettelæggelse af målrettet specialuddannelse og risikoanalyseworkshopper samt, hvor det er relevant, konferencer og studier.
- (17) Indkøb af udstyr gennem EU-instrumentet for finansiell støtte til toldkontroludstyr, der fastsættes ved en forordning vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet om instrumentet for finansiell støtte til toldkontroludstyr som en del af Fonden for Integreret Grænseforvaltning, vil have en positiv virkning på bekæmpelsen af svig, der skader Unionens finansielle interesser. I henhold til nævnte instrument vil der være en forpligtelse til at undgå eventuelle overlap i EU-støtten. Programmets bør på tilsvarende vis sikre, at eventuelle overlap i EU-støtte undgås, og bør i princippet målrettes mod køb af typer af udstyr, som ikke falder ind under anvendelsesområdet for EU-instrumentet for finansiell støtte til toldkontroludstyr, eller udstyr, hvor støttemodtagerne er andre myndigheder end dem, som indgår i målgruppen for EU-instrumentet for finansiell støtte til toldkontroludstyr. Det bør desuden sikres, at det finansierede udstyr er egnet til at bidrage til beskyttelsen af Unionens finansielle interesser.
- (18) Programmet bør være åbent for deltagelse af medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning, som er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Det bør også være åbent for deltagelse af tiltrædende lande, kandidatlande, potentielle kandidatlande og lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og generelle vilkår og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådsafgørelser eller i lignende aftaler. Programmet bør også være åbent for andre tredjelande, forudsat at de indgår en specifik aftale om de særlige betingelser for deres deltagelse i EU-programmer.
- (19) Under hensyntagen til tidligere evalueringer af Herculeprogrammerne og for at styrke programmet bør deltagelse af enheder, der er etableret i et tredjeland, der ikke er associeret med programmet, undtagesesvis være mulig.

⁽¹⁰⁾ EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 28.

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget, om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1).

- (20) Navnlig bør enheder, der er etableret i tredjelande, som har en gældende associeringsaftale med Unionen, tilskyndes til at deltage med henblik på at styrke beskyttelsen af Unionens finansielle interesser gennem samarbejde vedrørende told og gennem udveksling af bedste praksis, navnlig med hensyn til metoder til bekæmpelse af svig, korruption og andre ulovlige aktiviteter, der skader Unionens finansielle interesser, og med hensyn til håndtering af udfordringer i forbindelse med nye teknologiske udviklinger.
- (21) Programmet bør gennemføres under hensyntagen til de henstillinger og foranstaltninger, der er opført i Kommissionens meddelelse af 6. juni 2013 med titlen »Intensivering af kampen mod cigaretsmugling og andre former for ulovlig handel med tobaksvarer — En samlet EU-strategi«, samt statusrapporten af 12. maj 2017 om gennemførelsen af nævnte meddelelse.
- (22) Unionen ratificerede protokollen om eliminering af ulovlig handel med tobaksvarer til WHO-rammekonventionen om bekæmpelse af tobaksrygning (»protokollen«) i 2016. Protokollen bidrager til at beskytte Unionens finansielle interesser, for så vidt som den vedrører bekæmpelse af grænseoverskridende ulovlig handel med tobaksvarer, hvilket medfører indtægtstab. Programmet bør støtte sekretariatet for Verdenssundhedsorganisationens rammekonvention om tobakskontrol for så vidt angår de af dets opgaver, der er relateret til protokollen. Det bør tillige støtte andre aktiviteter, der organiseres af sekretariatet i forbindelse med bekæmpelsen af ulovlig handel med tobaksvarer.
- (23) I overensstemmelse med finansforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 ⁽¹²⁾ og Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 ⁽¹³⁾, (Euratom, EF) nr. 2185/96 ⁽¹⁴⁾ og (EU) 2017/1939 skal Unionens finansielle interesser beskyttes ved hjælp af forholdsmæssige foranstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, herunder svig, vedrørende tilbagesøgning af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler og, hvor det er relevant, vedrørende pålæggelse af administrative sanktioner. Navnlig har Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) i overensstemmelse med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og (EU, Euratom) nr. 883/2013 beføjelse til at foretage administrative undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, med henblik på at fastslå, om der foreligger svig, korruption eller enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser. EPPO er i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/1939 beføjet til at efterforske og retsforfølge strafbare handlinger til skade for Unionens finansielle interesser, som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 ⁽¹⁵⁾. I overensstemmelse med finansforordningen skal enhver person eller enhed, som modtager EU-midler, samarbejde fuldt ud om beskyttelse af Unionens finansielle interesser, give Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, for så vidt angår de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde i henhold til forordning (EU) 2017/1939, EPPO de fornødne rettigheder og den fornødne adgang og sikre, at eventuelle tredjeparter, der er involveret i gennemførelsen af EU-midler, tildeler tilsvarende rettigheder.
- (24) Tredjelande, der er medlemmer af EØS, kan deltage i EU-programmer inden for rammerne af det samarbejde, der er etableret ved aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ⁽¹⁶⁾, som fastsætter, at programmerne gennemføres på grundlag af en afgørelse vedtaget i henhold til nævnte aftale. Tredjelande kan også deltage på grundlag af andre retlige instrumenter. Der bør indføres en særlig bestemmelse i denne forordning med et krav om, at tredjelande skal give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser.
- (25) I henhold til Rådets afgørelse 2013/755/EU ⁽¹⁷⁾ kan personer og enheder, som er hjemmehørende i oversøiske lande og territorier, modtage finansiering under overholdelse af de regler og mål der gælder for programmet og eventuelle ordninger, som finder anvendelse på den medlemsstat, med hvilken det pågældende oversøiske land eller territorium er forbundet.

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1).

⁽¹³⁾ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1371 af 5. juli 2017 om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 29).

⁽¹⁶⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁽¹⁷⁾ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union (»associeringsafgørelse«) (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

- (26) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af programmet bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser. Kommissionen bør vedtage arbejdsprogrammer, der bl.a. opstiller prioriteterne og evalueringskriterierne for tilskud til tiltag.
- (27) Denne forordning bør fastsætte den højest mulige samfinansieringssats for tilskud.
- (28) I henhold til punkt 22 og 23 i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning ⁽¹⁸⁾ bør dette program evalueres på grundlag af oplysninger indsamlet i overensstemmelse med specifikke overvågningskrav, samtidig med at en administrativ byrde, navnlig for medlemsstaterne, og overregulering undgås. Disse krav bør, hvor det er relevant, omfatte målbare indikatorer, som grundlag for evaluering af programmets virkninger i praksis. Evalueringen bør foretages rettidigt, uafhængigt og objektivt.
- (29) Beføjelsen til at vedtage retsakter bør delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF, for så vidt angår ændring af listen over indikatorer til måling af, hvorvidt de generelle og specifikke mål er nået, hvis det anses for nødvendigt, samt supplerende af denne forordning med bestemmelser om fastsættelse af en overvågnings- og evalueringsramme. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (30) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på grund af de berørte områders grænseoverskridende karakter, men kan på grund af den europæiske merværdi bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (31) Artikel 42a, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 515/97 udgør retsgrundlaget for finansiering af AFIS. Nærværende forordning bør erstatte nævnte retsgrundlag med et nyt. Artikel 42a, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 515/97 bør derfor udgå.
- (32) Forordning (EU) nr. 250/2014 om oprettelse af Hercule III-programmet dækkede perioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020. Nærværende forordning bør indeholde bestemmelser om en opfølgning til Hercule III-programmet begyndende fra den 1. januar 2021. Forordning (EU) nr. 250/2014 bør derfor ophæves.
- (33) Idet betydningen af at imødegå klimaændringer i overensstemmelse med Unionens forpligtelser til at gennemføre Parisaftalen, som blev vedtaget inden for rammerne af De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, og til De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling afspejles, har programmet til hensigt at bidrage til at integrere klimaindsatsen og føre til realisering af et overordnet mål om, at 30 % af EU-budgettet går til støtte til klimamål.
- (34) I overensstemmelse med finansforordningens artikel 193, stk. 2, kan der ydes et tilskud til en allerede påbegyndt foranstaltning, forudsat at ansøgeren kan godtgøre, at det var nødvendigt at igangsætte foranstaltningen inden undertegnelsen af tilskudsaftalen. Dog er omkostninger, som er påløbet forud for datoen for indgivelsen af ansøgningen om tilskud, ikke støtteberettigede, undtagen i behørigt begrundede undtagelsestilfælde. For at undgå en afbrydelse af EU-støtten, som vil kunne være til skade for Unionens interesser, bør det i finansieringsafgørelsen for en begrænset periode i begyndelsen af den flerårige finansielle ramme 2021-2027 og kun i behørigt begrundede tilfælde være muligt at fastsætte, at aktiviteter og omkostninger er støtteberettigede fra begyndelsen af regnskabsåret 2021, selv om de blev gennemført, og omkostningerne påløb, før ansøgningen om tilskud blev indgivet.

⁽¹⁸⁾ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

- (35) For at sikre kontinuiteten i ydelsen af støtte på det relevante politikområde og muliggøre gennemførelsen af programmet fra begyndelsen af den flerårige finansielle ramme 2021-2027 bør denne forordning træde i kraft hurtigst muligt og finde anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2021 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Genstand

Ved denne forordning oprettes EU-programmet for bekæmpelse af svig (»programmet«) for varigheden af den flerårige finansielle ramme 2021-2027.

Den fastsætter programmets mål, budgettet for perioden 2021-2027, formerne for EU-finansiering og reglerne for ydelse af sådan finansiering.

Artikel 2

Programmets mål

1. Programmets generelle mål er at:
 - a) beskytte Unionens finansielle interesser
 - b) understøtte gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told- og landbrugsbestemmelserne.
2. Programmets specifikke mål er at:
 - a) forebygge og bekæmpe svig, korruption og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser
 - b) støtte indberetning af uregelmæssigheder, herunder svig, i forbindelse med EU-budgetmidler under delt forvaltning og vedrørende førtiltrædelsesbistand
 - c) tilvejebringe værktøjer til udveksling af oplysninger og støtte til operationelle aktiviteter inden for gensidig administrativ bistand i told- og landbrugsanliggender.

Artikel 3

Budget

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet for perioden 2021-2027 er 181,207 mio. EUR i løbende priser.
2. Den vejledende tildeling af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, er som følger:
 - a) 114,207 mio. EUR til det mål, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra a)
 - b) 7 mio. EUR til det mål, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra b)
 - c) 60 mio. EUR til det mål, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra c).
3. Op til 2 % af det beløb, der er omhandlet i stk. 1, kan anvendes til teknisk og administrativ bistand i forbindelse med programmets gennemførelse, såsom forberedelse, overvågning, kontrol, revision og evaluering, herunder institutionelle informationsteknologisystemer. Desuden tager den vejledende tildeling i stk. 2, litra a), behørigt hensyn til det forhold, at programmet er det eneste EU-program, der vedrører udgiftssiden af beskyttelsen af Unionens finansielle interesser.

Artikel 4

Tredjelande, der er associeret med programmet

Programmet er åbent for deltagelse af følgende tredjelande:

- a) medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning, som er medlem af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

- b) tiltrædende lande, kandidatlande og potentielle kandidatlande i overensstemmelse med de generelle principper og generelle vilkår og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådsafgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande
- c) lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik i overensstemmelse med de generelle principper og betingelser for disse landes deltagelse i EU-programmer, som er fastsat i de respektive rammeaftaler og associeringsrådsafgørelser eller i lignende aftaler, og i overensstemmelse med de særlige betingelser, der er fastsat i aftaler mellem Unionen og disse lande
- d) andre tredjelande i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i en konkret aftale om det pågældende tredjelandes deltagelse i EU-programmer, forudsat at aftalen:
 - i) sikrer en rimelig balance for så vidt angår bidrag fra og fordele for det tredjeland, som deltager i EU-programmet
 - ii) fastsætter betingelserne for deltagelse i programmerne, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer, og deres administrationsomkostninger
 - iii) ikke tildeler tredjelandet nogen beslutningskompetence med hensyn til EU-programmet
 - iv) garanterer Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og til at beskytte sine finansielle interesser.

De bidrag, der er omhandlet i stk. 1, litra d), nr. ii), udgør formålsbestemte indtægter i overensstemmelse med finansforordningens artikel 21, stk. 5.

Artikel 5

Gennemførelse og former for EU-finansiering

1. Programmet gennemføres ved direkte forvaltning i overensstemmelse med finansforordningen eller ved indirekte forvaltning med et organ, der er omhandlet i finansforordningens artikel 62, stk. 1, første afsnit, litra c).
2. Programmet kan yde finansiering i enhver af de former, der er fastsat i finansforordningen, navnlig tilskud og udbud, samt godtgørelse af rejse- og opholdsudgifter som fastsat i finansforordningens artikel 238.
3. Programmet kan yde finansiering til tiltag, der gennemføres i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 515/97, navnlig til dækning af de typer omkostninger, der er omhandlet i den vejledende liste i bilag I til nærværende forordning.
4. Hvor det støttede tiltag indebærer køb af udstyr, etablerer Kommissionen, hvis det er relevant, en koordineringsmekanisme til at sikre effektiviteten af og interoperabiliteten mellem alt udstyr, der er indkøbt med støtte fra EU-programmer.

Artikel 6

Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

Hvor et tredjeland deltager i programmet i kraft af en afgørelse, der er vedtaget i henhold til en international aftale, eller på grundlag af ethvert andet retligt instrument, skal tredjelandet give den ansvarlige anvisningsberettigede, OLAF og Revisionsretten de fornødne rettigheder og den fornødne adgang, således at de fuldt ud kan udøve deres respektive beføjelser. Hvad angår OLAF, skal sådanne rettigheder omfatte retten til at foretage undersøgelser, herunder kontrol og inspektion på stedet, som fastsat i forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013.

KAPITEL II

Tilskud

Artikel 7

Tilskud

Tilskud under programmet tildeles og forvaltes i overensstemmelse med finansforordningens afsnit VIII.

*Artikel 8***Samfinansiering**

Samfinansieringssatsen for tilskud tildelt i henhold til programmet må ikke overstige 80 % af de støtteberettigede omkostninger. Finansiering ud over dette loft ydes kun i behørigt begrundede undtagelsestilfælde, som fastlægges i de i artikel 11 omhandlede arbejdsprogrammer, og sådan finansiering må ikke overstige 90 % af de støtteberettigede omkostninger.

*Artikel 9***Støtteberettigede tiltag**

1. Der kan kun ydes finansiering til tiltag, som gennemfører de i artikel 2 omhandlede mål.
2. Uden at det berører ethvert andet tiltag i henhold til arbejdsprogrammerne i henhold til artikel 11, kan følgende tiltag betragtes som støtteberettigede:
 - a) tilvejebringelse af teknisk viden, specialudstyr og teknisk avanceret udstyr og effektive IT-redskaber, der styrker tværnationalt og tværfagligt samarbejde og samarbejde med Kommissionen
 - b) styrkelse af personaleudveksling til specifikke projekter, der sikrer den nødvendige støtte og letter undersøgelser, navnlig oprettelse af fælles efterforskningshold og gennemførelse af grænseoverskridende operationer
 - c) ydelse af teknisk og operationel støtte til nationale undersøgelser, navnlig til toldmyndigheder og retshåndhævende myndigheder for at styrke bekæmpelsen af svig og andre ulovlige aktiviteter
 - d) opbygning af IT-kapacitet i alle medlemsstater og tredjelande, forøgelse af dataudvekslingen samt udvikling og tilvejebringelse af IT-redskaber til undersøgelse og overvågning af efterretningsarbejde
 - e) tilrettelæggelse af specialuddannelse, risikoanalyseworkshopper, konferencer og studier med henblik på at forbedre samarbejdet og koordineringen mellem de tjenester, der beskæftiger sig med beskyttelse af Unionens finansielle interesser
 - f) ethvert andet tiltag i henhold til arbejdsprogrammerne i henhold til artikel 11, som er nødvendig for at nå de generelle og specifikke mål fastsat i artikel 2.
3. Hvor det tiltag, der skal støttes, indebærer erhvervelse af udstyr, sikrer Kommissionen, at det finansierede udstyr er velegnet til det formål at bidrage til beskyttelsen af Unionens finansielle interesser.

*Artikel 10***Støtteberettigede enheder**

1. Kriterierne for støtteberettigelse i denne artikels stk. 2 finder anvendelse i tillæg til kriterierne i finansforordningens artikel 197.
2. Følgende enheder er støtteberettigede under programmet:
 - a) offentlige myndigheder, som kan bidrage til realisering af et af de i artikel 2 omhandlede mål, og som er etableret i:
 - i) en medlemsstat eller et oversøisk land eller territorium, som hører under denne
 - ii) et tredjeland, der er associeret med programmet, eller
 - iii) et tredjeland, der er anført i arbejdsprogrammet, i henhold til betingelserne fastsat i stk. 3

- b) forsknings- og undervisningsinstitutter og almenyttige organer, som kan bidrage til opnåelsen af de i artikel 2 omhandlede mål, forudsat at de i mindst et år har været etableret og aktive i:
- i) en medlemsstat
 - ii) et tredjeland, der er associeret med programmet, eller
 - iii) et tredjeland, der er anført i et arbejdsprogram, i henhold til betingelserne fastsat i stk. 3
- c) en i henhold til EU-retten oprettet retlig enhed eller en international organisation.

3. Enheder omhandlet i stk. 2, der er etableret i et tredjeland, som ikke er associeret med programmet, er undtagelsesvis berettigede under programmet, hvis dette er nødvendigt for at nå et givent tiltags mål. Sådanne enheder afholder i princippet omkostningerne ved deres deltagelse, undtagen i tilfælde, der er behørigt begrundet i arbejdsprogrammet.

KAPITEL III

Programmering, overvågning og evaluering

Artikel 11

Arbejdsprogram

Med henblik på at gennemføre programmet vedtager Kommissionen de i finansforordningens artikel 110 omhandlede arbejdsprogrammer.

Artikel 12

Overvågning og rapportering

1. Indikatorer til rapportering om programmets fremskridt hen imod opnåelsen af de i artikel 2 fastlagte generelle og specifikke mål er fastsat i bilag II.
 2. For at sikre en effektiv vurdering af programmets fremskridt hen imod opnåelsen af dets mål tillægges Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 14 for at ændre bilag II med hensyn til indikatorerne, hvor dette er nødvendigt, og for at supplere denne forordning med bestemmelser om oprettelse af en overvågnings- og evalueringsramme.
 3. Kommissionen aflægger årligt rapport om programmets præstation til Europa-Parlamentet og Rådet inden for rammerne af sin årsberetning om beskyttelse af Unionens finansielle interesser — Bekæmpelse af svig.
- I forbindelse med drøftelserne herom kan Europa-Parlamentet fremsætte henstillinger med henblik på det årlige arbejdsprogram. Kommissionen tager behørigt hensyn til disse henstillinger.
4. Præstationsrapporteringsystemet skal sikre, at data til overvågning af programmets gennemførelse og resultater indsamles effektivt, virkningsfuldt og rettidigt. Til dette formål pålægges modtagere af EU-finansiering og, hvor det er hensigtsmæssigt, medlemsstaterne forholdsmæssige rapporteringskrav.

Artikel 13

Evaluering

1. Når Kommissionen foretager evalueringer, sikrer den, at de foretages på en uafhængig, objektiv og rettidig måde, og at evaluatorene er i stand til at udføre deres arbejde uden noget forsøg på at påvirke dem.
2. Den foreløbige evaluering af programmet foretages, når der foreligger tilstrækkelige oplysninger om programmets gennemførelse, dog senest fire år efter påbegyndelsen af programmets gennemførelse.
3. Ved afslutningen af programmets gennemførelse, dog senest fire år efter afslutningen af den periode, der er angivet i artikel 1, foretager Kommissionen en endelig evaluering af programmet.
4. Kommissionen meddeler Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Revisionsretten resultaterne af evalueringerne og sine bemærkninger hertil og offentliggør dem på sit websted.

Artikel 14

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 12, stk. 2, tillægges Kommissionen indtil den 31. december 2028.

3. Den i artikel 12, stk. 2, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 12, stk. 2, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

KAPITEL IV

Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Artikel 15

Oplysninger, kommunikation og synlighed

1. Med undtagelse af tilfælde, hvor der er risiko for at skade den effektive udførelse af operationelle aktiviteter til bekæmpelse af svig og på toldområdet, skal modtagere af EU-finansiering anerkende denne finansierings oprindelse og sikre synlighed af EU-finansieringen, navnlig når de promoverer tiltagene og deres resultater, ved at give sammenhængende, effektive og forholdsmæssige målrettede oplysninger til forskellige modtagergrupper, herunder medierne og offentligheden.
2. Kommissionen gennemfører regelmæssigt informations- og kommunikationstiltag vedrørende programmet, vedrørende tiltag, der iværksættes i henhold til programmet, og vedrørende de opnåede resultater. De finansielle midler, der er tildelt programmet, skal også bidrage til formidling af Unionens politiske prioriteter, for så vidt som disse prioriteter vedrører målene omhandlet i artikel 2.

Artikel 16

Ændring af forordning (EF) nr. 515/97

Artikel 42a, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 515/97 udgår.

Artikel 17

Ophævelse

Forordning (EU) nr. 250/2014 ophæves med virkning fra den 1. januar 2021.

Artikel 18

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning påvirker ikke videreførelsen eller ændringen af de tiltag, der er iværksat i henhold til forordning (EU) nr. 250/2014 og artikel 42a i forordning (EF) nr. 515/97, som fortsat finder anvendelse på disse tiltag, indtil de afsluttes.
2. Programmets finansieringsramme kan også dække udgifter til den tekniske og administrative bistand, som er påkrævet for at sikre overgangen mellem programmet og de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til forordning (EU) nr. 250/2014 og artikel 42a i forordning (EF) nr. 515/97.
3. I overensstemmelse med finansforordningens artikel 193, stk. 2, andet afsnit, litra a), kan tiltag, der støttes i henhold til nærværende forordning, og de underliggende omkostninger i behørigt begrundede tilfælde, der anføres i finansieringsafgørelsen, og i en begrænset periode betragtes som støtteberettigede fra den 1. januar 2021, selv om disse tiltag blev gennemført, og omkostningerne påløb, før ansøgningen om tilskud blev indgivet.

*Artikel 19***Ikrafttræden og anvendelse**

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2021.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. april 2021.

På Europa-Parlamentets vegne

D.M. SASSOLI

Formand

På Rådets vegne

A.P. ZACARIAS

Formand

BILAG I

VEJLEDENDE LISTE OVER OMKOSTNINGER, JF. ARTIKEL 5, STK. 3

Vejledende liste over typer af omkostninger, som finansieres over programmet i forbindelse med tiltag, som gennemføres i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 515/97:

- a) omkostninger til installering og vedligeholdelse af den permanente tekniske infrastruktur, som giver medlemsstaterne de logistiske ressourcer, kontorautomatiseringsressourcer og IT-ressourcer, som er nødvendige for at koordinere fælles toldoperationer og andre operationelle aktiviteter
- b) godtgørelse af rejse- og opholdsudgifter og, hvis det er relevant, andre former for godtgørelse og betaling med hensyn til repræsentanter for medlemsstaterne og, hvis det er relevant, repræsentanter for tredjelande, som deltager i EU-opgaver, i fælles toldoperationer tilrettelagt af eller sammen med Kommissionen samt i uddannelseskurser, ad hoc-møder og møder med et forberedende eller evalueringsmæssigt sigte i forbindelse med administrative undersøgelser eller operationelle tiltag gennemført af medlemsstaterne, hvis de er tilrettelagt af eller sammen med Kommissionen
- c) udgifter i forbindelse med erhvervelse, undersøgelse, udvikling og vedligeholdelse af IT-infrastruktur (hardware), software og dedikerede nettilslutninger og i forbindelse med tilhørende produktions-, støtte- og uddannelsestjenester med henblik på gennemførelse af de tiltag, der er omhandlet i forordning (EF) nr. 515/97, navnlig tiltag i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af svig
- d) udgifter i forbindelse med indgivelse af oplysninger og udgifter til tilhørende tiltag, som skaber mulighed for adgang til oplysninger, data og datakilder med henblik på gennemførelse af de tiltag, der er omhandlet i forordning (EF) nr. 515/97, navnlig tiltag i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af svig
- e) udgifter i forbindelse med anvendelse af det toldinformationssystemet (CIS), der er omhandlet i instrumenter vedtaget i henhold til artikel 87 i TEUF og navnlig i afgørelse 2009/917/RIA, for så vidt som disse instrumenter foreskriver, at nævnte udgifter afholdes over Unionens almindelige budget
- f) udgifter i forbindelse med erhvervelse, studie, udvikling og vedligeholdelse af EU-delene af det fælles kommunikationsnet, som anvendes med henblik på litra c).

BILAG II

INDIKATORER TIL OVERVÅGNING AF PROGRAMMET

Programmet vil blive nøje overvåget på grundlag af et sæt indikatorer, der er beregnet til at måle, i hvilket omfang programmets generelle og specifikke mål er nået, og med henblik på at minimere administrative byrder og omkostninger. Med henblik herpå vil der blive indsamlet data vedrørende følgende sæt af nøgleindikatorer:

Specifikt mål 1: Forebyggelse og bekæmpelse af svig, korruption og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser.

Indikator 1: Støtte til forebyggelse og bekæmpelse af svig, korruption og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, målt ved:

1.1.: Tilfredshedsgrad for aktiviteter, som tilrettelægges og (sam)finansieres gennem programmet

1.2.: Andelen af medlemsstater, der hvert år modtager støtte fra programmet.

Specifikt mål 2: Støtte til indberetning af uregelmæssigheder, herunder svig, vedrørende EU-budgetmidler under delt forvaltning og vedrørende førtiltrædelsesbistand.

Indikator 2: Brugertilfredshedsgrad i forbindelse med anvendelsen af IMS.

Specifikt mål 3: Tilvejebringelse af værktøjer til udveksling af oplysninger og støtte til operationelle aktiviteter inden for gensidig administrativ bistand i told- og landbrugsanliggender.

Indikator 3: Antal tilfælde, hvor oplysninger om gensidig bistand er gjort tilgængelige, og antal støttede aktiviteter vedrørende gensidig bistand.

ISSN 1977-0634 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2520 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA